OVERSIGT

OVER

MEDDELELSER OM GRØNLAND

1876–1912

UDGIVNE AF

KOMMISSIONEN FOR LEDELSEN AF DE GEOLOGISKE OG GEOGRAFISKE UNDERSØGELSER I GRØNLAND

UDARBEJDET AF

THORVALD KORNERUP

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS C. A. REITZEL
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1913

INDHOLD

Side

I. „Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland", og Hovedresultaterne af dens Virksomhed 5

A. Kortlægning 12

B. Meteorologi 19

C. Hydrografi 23

D. Is-Undersøgelser 27

E. Geologi og Mineralogi 32

F. Palæontologi 40

G. Botanik 44

H. Zoologi 52

I. Etnografi og Antropologi 57

K. Arkæologi, Kartografi og Historie 65

L. Litteratur-Oversigter 72

II. Oversigt over 54 Expeditioner til Grønland 75

III. Oversigt over Deltagerne i Expeditionerne samt Forfatterne til „Meddelelser om Grønland" 87

A. Danske, Islændere og Grønlændere 87

B. Udlændinge 101

C. Forskellige Assisterende 103

D. Artikler i „Geografisk Tidsskrift" vedr. Expeditionerne 103

Tillæg: „Den kgl. grønlandske Handel", — „Kryolit-Mine- og Handelsselskabet", — „Carlsbergfondet" 107

34271

I.

„Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland" og Hovedresultaterne af dens Virksomhed.

Den 11. Januar 1913 er det 35 Aar, siden det danske Indenrigsministerium nedsatte ovennævnte Kommission, hvorfor man har fundet det naturligt at udgive en ny Oversigt over det af Kommissionen udgivne Værk „Meddelelser om Grønland", ved at samarbejde Uddrag af den tidligere (i Anledning af Verdensudstillingen i Paris Aar 1900) udgivne Oversigt med tilsvarende Oplysninger for Tiden fra 1900 til Decbr. 1912, saa at den nye Oversigt kommer til at omfatte hele Tidsrummet 1876—1912.

Fra 1876 antager nemlig Undersøgelsen af Grønland en fast Form, idet man efterhaanden fra Danmark efter en bestemt Plan udsendte en stor Mængde Expeditioner, ofte flere i samme Aar. Initiativet hertil skyldes Professor i Mineralogi *J. F. Johnstrup,* der den 25. August 1875 forelagde den danske Regering et detailleret Forslag; Expeditionerne i 1876 og 77 vare de første Skridt i denne Retning. D. 31. Decbr. 1877 foreslog Johnstrup dernæst Regeringen at nedsætte en Kommission for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, hvilket Forslag Regeringen accepterede den 11. Januar 1878.

I denne Kommission overtog *Johnstrup* Formandspladsen og har lige til sin Død, i 1894, været Sjælen i dette store Foretagende, til hvilket han forstod at knytte fortrinlige Kræfter. I Kommissionen indtraadte straks fhv. Marineminister *N. F. Ravn,* (bekendt for sine mange videnskabelige Interesser bl. A. fra hans fortrinlige Afhandling: „Udsigt over de Rejser, som ere foretagne for at finde Nordvestpassagen", Kbhvn. 1860), † 1910, — samt Direktør for den kgl. grønlandske Handel, *H. J. Rink,* (bekendt fra hans epokegørende Under-

søgelser af Grønlands Indlandsis og Isbræer samt omfattende Studier over eskimoisk Sprog og Aandsliv); Rink forblev Medlem af Kommissionen til sin Død, 1893.

Ved Ravns Udtræden i 1890 optoges i nævnte Kommission daværende Direktør for Søkort-Arkivet, senere Vice-Admiral *C. F. Wandel*, der i en længere Aarrække havde haft Lejlighed til at erhverve sig et nøje Kendskab til Farvandene omkring Island og Grønland, og som efter Johnstrups Død i 1894 var eneste Medlem. Senere, i 1896, indtraadte dernæst Geologen, Dr. phil. *K. J. V. Steenstrup*, og Kommandør, nu Lodsdirektør *G. F. Holm*, (der hver have ledet nogle af de resultatrigeste Expeditioner, der i den her omhandlede Periode ere afsendte til Grønland), medens *Wandel* overtog Formandspladsen fra 1896.

I „Meddelelser om Grønland" Bind XVI 1—11 har Admiral Wandel skrevet Nekrologer over ovennævnte Rink og Johnstrup.

Ialt er der ifølge Johnstrups eller Kommissionens Initiativ eller under dens Ledelse i Aarene 1876 til 1912 afsendt **54 Expeditioner**, nemlig:

19 væsentlig til den nordlige Del af Vestkysten,
12 — - Midtpartiet (mellem $68^1/_3°$ og $61^1/_3°$),
16 — - den sydlige Del af Vestkysten (Julianehaab-Distr.)
og 7 til Østkysten (derunder „Danmark-Expeditionen", der dog ikke blev ledet af Kommissionen, men hvis Resultater offentliggøres i „Meddelelserne").

Kortlægning er foretaget paa 28 Expeditioner, paa hvilke naturligvis ogsaa mange *andre* Opgaver ere løste; af de *øvrige* 26 Expeditioner have 3 væsentlig haft hydrografiske, 6 væsentlig mineralogiske, 8 mest botaniske og zoologiske, 5 etnografiske og antropologiske, samt 4 arkæologiske og historiske Opgaver at løse.

I disse Expeditioner have 83 Naturforskere og Søofficerer deltaget, deraf 77 Danske og 6 Udlændinge, foruden en stor Del underordnede Medhjælpere.

I omstaaende **skematiske Oversigt** over Expeditionerne, deres Omraade og Deltagere, er disse sidste anført med Henblik paa de Fag, som de særlig have beskæftiget sig med paa den vedkommende Rejse:

Rejserne omtalt i Bind	Løbe-Nr.	Aar	Distrikt	Is-Undersøgelser samt		Meteorologi og Hydrografi	Botanik	Zoologi	Etnografi og Antropologi	Arkæologi Historie	Landskabs-maleri etc.
				Opmaaling	Geologi og Mineralogi						
I, II	1	1876	Julianehaab	G. Holm	Steenstrup Kornerup	..	..	..	..	Stenstrup Kornerup	
I, II, VII	2	1877	nordl. Frederikshaab	J.A.D.Jensen	Steenstrup						
I, II	3	1878	sydl.Godthaab,Fiskernæs og nordl.Frederikshaab	J.A.D.Jensen	Kornerup	..	Kornerup	..	..	Jensen Kornerup	Groth
II, IV, V	4	1878-80	Umanak	Steenstrup	Steenstrup	..	Steenstrup	..	Steenstrup		
II	5	1879	sydl. Egedesminde og nordl. Holstensborg	J.A.D.Jensen Hammer	Kornerup						
II, IV	6	1879-80	Jakobshavn, Christianshaab	Hammer							
II, VI	7	1880	Julianehaab	G. Holm	C. Petersen	..	C. Petersen	..	..	G. Holm Groth	Groth
VI	8	1881	sydl. Julianehaab	G. Holm	Sylow	G. Holm	Sylow	..	..	G. Holm	
VIII	9	1883	Jakobshavn, Chrhaab og nordl. Egedesminde	Hammer	Sylow	..	Sylow				
IX, X	10	1883-85	Fr. VI's Kyst og sydl. Chr. IX's Land	G. Holm Garde	Knutsen Eberlin	G. Holm Garde	Eberlin	..	G. Holm Hanserak		
VIII	11	1884	sydl. Holstensborg og nordl. Sukkertop	J.A.D.Jensen	(Lorenzen)	..	Jensen	..	..	..	Riis Carstensen
VII, VIII	12	1884	Davis-Stræde	..	..	Normann Topsøe	Warming Th. Holm	Th. Holm			
— —	13	1885	sydl. Sukkertop og nordl. Godthaab	J.A.D.Jensen Ryder	..	..	S. Hansen	..	S. Hansen	Jensen	

Rejserne omtalt i Bind	Løbe-Nr.	Aar	Distrikt	Is-Undersøgelser samt		Meteorologi og Hydrografi	Botanik	Zoologi	Etnografi og Antropologi	Arkæologi Historie	Landskabs-maleri etc.
				Opmaaling	Geologi og Mineralogi						
VII	14	1886	Davis-Stræde	..	..	Braem	Th. Holm Rosenvinge	Th. Holm			
VIII	15	1886-87	Upernivik	Ryder Bloch	Ussing	Ryder	..	..	Ryder		
XIV, XV	16	1888	Godthaab og Julianehaab	..	Steenstrup	..	Rosenvinge				
VII	17	1888	Umanak, Disko-Bugt	..	..	..	..	..	S. Hansen		
VII, XV	18	1889	Godthaab, Frederikshaab, Julianehaab	..	..	..	Hartz	Lundbeck			
VII	19	1889	Davis-Stræde	..	..	Wandel	..	Wandel			
VII, XV	20	1890	Nord-Grønland	..	Hartz	..	Hartz	Lundbeck Bergendal			
VII	21	1890	sydl. Frederikshaab og vestl. Julianehaab	Bloch	..	..	H. Lassen				
XVII—XIX	22	1891-92	mellemste Østkyst	Ryder Vedel	Hartz Bay	Ryder Vedel	Hartz	Bay Deichmann	Ryder		
..	23	1892	Disko-Bugt	..	..	..	..	Traustedt			
XVI	24	1893	vestl. Julianehaab	Garde C. Moltke							
—	25	1894	mellemste Julianehaab	C. Moltke F. Petersen	Jessen	Moltke	Jessen	..	..	F. Petersen	
—	26	1894	Østerbygden	..	..	..	..	Bruun	..	Bruun	
XIV	27	1897	Egedesminde	F. Petersen Borg	Pjetursson	..	Kruuse				
XIV, XXIV	28	1897	Julianehaab	..	Flink						
XXIV, XXV	29	1898	Disko's Indre	Steenstrup	Steenstrup	...	Porsild	..	..	..	H. Moltke
XXVII—XXX	30	1898-99	mellemste Chr. IX's Land	Amdrup	Kruuse	Amdrup	Kruuse	Poulsen	Poulsen		
XXVI, XXXIV	31	1899	Julianehaab	..	Steenstrup Theiigaard	..	...	..	..	Steenstrup	
XXVII—XXX	32	1900	nordl. Chr. IX's Land	Amdrup Koch	Nordenskj.	Amdrup	Hartz Kruuse	Deichmann S. Jensen	Deichmann	...	E. Ditlevsen

XXXVIII	33	1900	Julianehaab	..	Ussing Bøggild						
XXXI	34	1900-01	Nord-Grønland	..	..	..	..	..	Thalbitzer		
..	35	1901	Holstensborg ogGodthaab	..	..	..	..	..	Deichmann		
XXX, XLIX	36	1901-02	Angmagsalik	..	..	Kruuse	Kruuse	..	Kruuse		
..	37	1902	Disko	..		Krogh	Porsild Krogh				
XXVI	38	1902	Jakobshavn og Christianshaab	Engell Schjørring							
..	39	1903	Vester- og Østerbygden	..	..	..	..	..	..	Bruun	
XXXIV	40	1903-04	Disko-Bugt	Engell							
XL	41	1905-06	Angmagsalik	..	..	..	..	..	Thalbitzer		
..	42	1906	Disko-Bugt	..	Harder	..	..	A. Jensen			
XLI—XLVI	43	1906-08	Nordøst-Grønland incl. Fr. VIII's Land	Koch Høeg-Hagen Bistrup	Jarner	Wegener Freuchen Trolle	Lundager	Manniche Johansen	Mylius Erich. Lindhard Thostrup	..	Bertelsen Friis
..	44	1907	Umanak og Godthaab	Borg							
..	45	1908	Godthaab	Borg							
XXXVIII	46	1908	vestl. Julianehaab	..	Ussing Helweg						
..	47	1909	Frederikshaab, Julianehaab	Borg							
XXXIV, L	48	1909	Nord-Grønland, KapYork	..	..	..	..	..	Thomsen Steensby		
XLVII	49	1909	Nugsuak, Disko	..	Ravn Heim						
..	50	1910	Julianehaab	Borg							
XLVII	51	1910	Østerbygden	..	..	..	..	..	..	Clemmensen	
..	52	1911	Egedesminde	..	..	..	..	Nordmann			
..	53	1912	Frederikshaab, Julianehaab	..	..	Birket-Smith	..	Stephensen	..	Stephensen	
..	54	1912	Godthaab	..	..	..	..	..	..	Bobé	

Resultaterne af disse Expeditioner er nedlagt i ovennævnte Værk: „Meddelelser om Grønland", hvoraf er udkommet 46 Bind paa tilsammen ca. 18,000 Sider med ca. 100 Kort og ca. 600 Tavler, til samlet Bogladepris over 400 Kr. En Del af Bindene er forbeholdt enten enkelte Rejser, eller systematiske Fremstillinger af Resultaterne indenfor et enkelt Fag, eller enkelte Forfatteres Hovedværker, nemlig:

IX—X G. Holms Rejse 1883—85,
XVII—XIX Ryders Rejse 1891—92,
XXVII—XXX Amdrups Rejse 1898—1900,
XLI—XLVI Danmark-Exp. 1906—08.
} til Østkysten.

III Conspectus Florae Groenlandicae, ved Lange og Kolderup Rosenvinge m. fl., 1880—92.

V Flora fossilis Groenlandica, ved Oswald Heer, 1883.

XIII Bibliographia Groenlandica, ved Pfaff og Lauridsen, 1882.

XXI—XXIII Fauna Groenlandica, ved Winge, Posselt, Ad. Jensen, 1898—1902.

XXXI The Eskimo Language, ved Thalbitzer, 1904.

XXXII Mineralogia Groenlandica, ved Bøggild, 1905.

XXXVI Structure and Biology of Arctic Flowering Plants, 1908—12.

XLVIII Cartographia Groenlandica, ved Bjørnbo, 1911.

XI Rinks The Eskimo Tribes, 1887—89.

XII Warmings Vegetationsformationer, 1887.

XXXV Gieseckes Mineralogiske Rejsejournal, ved Steenstrup, 1910.

XXXVIII Ussings Geology of the Country around Julianehaab, 1911 ved Bøggild.

(Bind XXII, XXXVII, XXXIX og XLI ere endnu ikke udkomne, og Bind XXI, XXIII, XL, XLII, XLIII, XLIV og XLVI ere endnu ikke sluttede).

Til „Meddelelserne" have ialt 128 Forfattere ydet Bidrag, nemlig 55 af Deltagerne i Expeditionerne og 73 Naturforskere og andre, der hjemme have bearbejdet det Materiale, der er hjembragt af Expeditionerne, eller foretaget Bearbejdelser af den foreliggende Literatur m. m.

Hvor alsidige Undersøgelserne og Bearbejdelsen af Materialet have været, fremgaar bl. a. af, at af samtlige 156 Personer, der altsaa enten have berejst Grønland eller givet Bidrag til „Meddelelserne" eller begge Dele, ere 30 Geologer og Mineraloger, 30 Botanikere, 26 Zoologer, de øvrige: Arkæologer, Antropologer, Etnografer, Hydrografer, Meteorologer, Kemikere, Filologer, Personalhistorikere, Bibliografer o. s. v, foruden 5 Officerer af Hæren og 17 Søofficerer, hvilke have kortlagt Landet, foretaget Is-Undersøgelser, meteorologiske, hydrografiske eller andre Undersøgelser.

Af samtilge 156 Personer ere 130 Danske og 26 Udlændinge.

Omkostningerne ved disse omfattende Undersøgelser er baaret dels af den danske Stat, hvis lovgivende Faktorer stedse have opfattet Grønlands Undersøgelser som en national Æressag — dels af Carlsbergfondet, der ved afdøde Brygger Dr. phil. J. C. Jacobsens storslaaede Dotationer er sat i Stand til at yde ganske betydelige Bidrag til Videnskabens Fremme, dels endelig af private.

En særlig Tak maa ogsaa rettes til den kgl. grønlandske Handel og Administrations Embedsmænd i København, paa Handelens Skibe og i Grønland, samt til Kryolitselskabet, for den Støtte, disse Institutioner paa utallige Maader have ydet Kommissionen og dens mange Medarbejdere i Udøvelsen af deres videnskabelige Virksomhed.

Denne betydningsfulde, gennem 35 Aar fortsatte Udforskning af det danske Polarland, har, som man kan vente, vundet megen Anerkendelse; saaledes blev Guldmedaillen „Prix de La Roquette“ i 1885 af Societé de Geographie i Paris tildelt „Meddelelser om Grønland“, og i 1891 Kommandør G. F. Holm, samme Medaille i Bronce tildelt Prlt. nu Kommandør T. V. Garde, the Royal Geographical Society of London's „Bach“-Præmie tildelt Prlt. nu Kapt. G. C. Amdrup; endvidere er Kommandør J. A. D. Jensen (Bildsøe) og Politilæge S. Hansen fransk „officier d'académie“.

Den danske Fortjenstmedaille i Guld er tildelt Kommandør nu Vice-Admiral C. F. Wandel 1896, Kapt. G. C. Amdrup 1900 og Kom. G. F. Holm 1909; Fortjenstmedaillen i Sølv er i 1900 tildelt 3 Deltagere i Amdrup's Baadeexpedition og i 1908 25 Deltagere i Danmark-Expeditionen 1906—08.

Endvidere er det kgl. danske geografiske Selskabs Guldmedaille tildelt Kom. G. Holm 1895, Kapt. Amdrup 1901 og L. Mylius Erichsens Efterladte 1908.

En stor Del af Forfatterne til „Meddelelserne“ ere dernæst optagne i forskellige inden- og udenlandske videnskabelige Selskaber som angivet i Afsnit III.

A. KORTLÆGNING

Halvdelen af de udsendte Expeditioner have deltaget i Kortlægnings-Arbejdet. Tages de store Afstande i Betragtning, samt at det isfri Yderland er gennemskaaret af talrige Fjorde, ofte over 50 km lange, at Skærgaarden er sammensat af talrige Øer, og at Yderlandets Højde stiger til 1000 Meter og enkelte Steder til 2000 Meter og derover, vil man forstaa, hvilket betydeligt Arbejde Opmaalingen af Yderlandet m. m. forudsætter.

For Overskueligheds Skyld deles det opmaalte Areal i 6 Partier:

1. Partiet nord for Kangatsiak 68 1/3° N.

Kortlægningen af dette Parti er væsentlig foretaget under Ledelse af Dr. phil. K. J. V. Steenstrup 1878—80 og 98, Prlt. nu Kommandør R. R. J. Hammer 1879—80 og 83, Prlt. nu Direktør for meteorologisk Institut C. H. Ryder 1886—87 (det nordligste Afsnit indtil Alison Bay 74 3/4° N. B.), Prlt. Frode Petersen (nu Justitsraad Froda) 1897, Dr. phil. M. C. Engell 1902 og 1903—04 og Kapt. J. T. Borg 1907 (med Assistance bl. a. af Prlt. nu Direktør for Søkort-Arkivet J. C. D. Bloch i 1886—87, ovennævnte Borg i 1897 samt Kapt. i Hæren H. Schjørring i 1902).

2. Partiet fra Kangatsiak til Tigsaluk 61 1/3° N.

Hele denne 800 km lange Kyst er kortlagt af Prlt. nu Navigationsdirektør J. A. D. Jensen (nu Bildsøe) paa 5 Rejser 1877, 78, 79, 84 og 85, (med Assistance af ovennævnte Hammer i 1879 og Ryder i 1885); Opmaalingen er senere suppleret af Borg i 1907, 8 og 9.

3. Sydligste Grønland indtil Kangerajuk paa Østkysten 60 1/4° N.

Kortlægningen er her væsentlig foretaget under Ledelse af Prlt. nu Lodsdirektør G. F. Holm 1876, 80 og 81, ovennævnte Bloch 1890, Prlt. nu Kommandør T. V. Garde 1893, Prlt. nu Gesandt i Berlin C. P. O. Greve Moltke 1894, og ovennævnte Borg 1907, 9 og 10, (med

Assistance af henholdsvis C. Moltke i 1893 og Frode Petersen i 1894).

Expeditionerne i 1893 og 94 samt 1907—10 have væsentlig opmaalt Skærgaarden med Skibshavne og Ankerpladser samt Indløb til Kolonier, af Hensyn til Besejlingen af disse.

4. Kong Fr. VI's Kyst og Kong Chr. IX's Land.

I 1879—80 havde man opfordret Søofficererne C. F. Wandel og C. O. E. Normann til at udtale sig om Maaden, hvorpaa Østkysten bedst undersøgtes, hvilket skete i tvende Afhandlinger i „Meddelelserne" Bind VI, Side 1—32 ved Wandel: „En Fremstilling af vort Kendskab til Grønlands Østkyst samt de med Skonnerten Ingolf i 1879 foretagne Undersøg. i Danmarkstrædet", og Side 33—56 ved Normann: „Forslag til en fra Søsiden foretaget Undersøg. af Gr.'s Østkyst".

Wandel paaviste her bl. a., at paa Strækningen fra 65—66° N. vilde man have størst Chance for at naa denne Kyst med *Skib*.

Samtidig havde ovennævnte G. Holm i 1880—81 indhentet Oplysninger om, hvorledes Østkysten kunde berejses med *Baad* sydfra, samt Oplysninger om den eskimoiske Bebyggelse ved Angmagsalik, der her for første Gang nærmere omtales, og havde endvidere i 1881 *omsejlet Kap Farvel*, hvis Beliggenhed for første Gang blev nøje bestemt.

Efter disse paralleltløbende Rækker af Forarbejder er det lykkedes paa 3 Expeditioner i 4 Afsnit at kortlægge denne Del af Kysten udover, hvad Graah havde naaet i 1829—30, nemlig ved:

1) G. Holms Baadexp. i 1883—85: Kong Fr. VI's Kyst og det sydligste af Kong Chr. IX's Land indtil 65 3/4°, ca. 800 km fra Kap Farvel, (med Assistance af Garde),

2) G. C. Amdrups Baadexp. fra Angmagsalik nordpaa i 1898—99: det mellemste af Kong. Chr. IX's Land indtil 67 1/3°,

3) sammes Baadexp. fra Kap Dalton sydpaa i 1900: det nordlige af samme Land fra 67 1/3 til 69 1/3°,

4) sammes Skibsexp, under Dr. phil. N. E. K. Hartz i 1900: Resten fra Kap Dalton nordpaa indtil 70°, (med Assistance af Kaptain J. P. Koch).

Amdrups Expeditioner 1898—1900 bekostedes af „Carlsbergfondet".

I 1894 oprettede G. Holm i Angmagsalik en dansk Missions- og Handels-Station med meteorologisk Station.

5. Midtpartiet af Østkysten.

De af Udlændinge foretagne Opmaalinger paa det næste Afsnit af Østkysten er completteret af C. H. Ryder i 1891—92 fra Hekla-

Havn paa Danmarks-Ø i de indre Fjorde af Scoresby-Sund, (assisteret af Prlt. H. Vedel), samt af ovennævnte af Carlsbergfondet bekostede Skibsexpedition under Amdrup og Hartz i 1900.

6. Nordøst-Grønland, incl. Kong Frederik VIII's Land.

Fra „Danmarks-Havn", lidt nordvest for Kap Bismarck, kortlagdes endelig de hidtil ganske ukendte Landstrækninger ved „Danmark-Expeditionen" 1906—08 under Mylius Erichsen, J. P. Koch m. fl., indtil Nordkysten af den nordligste Del af Grønland, Peary Land kaldet, 83° N, desværre med Tab af 3 Menneskeliv, det eneste Tab af denne Art paa de her omtalte Expeditioner.

De af Expeditionerne udarbejdede **Kort**, der findes som Bilag til „Meddelelserne" eller i Texten, anføres nedenfor i *geografisk* Rækkefølge, begyndende med Vestkysten nordfra, med Angivelse af det Bind af „Meddelelserne", hvortil de høre, den berejste Strækning og dennes Breddegrad, m. m.:

Bind	Tavle	Opmaalt af:	Opmaalt Aar:	Kyststrækning og Breddegrad
VIII	21	Ryder	1886—87	Alison Bay—S.-Upernivik, 74° 35′—72°.
IV	8	Steenstrup og Hammer	1878—80	Prøven—Godhavn, 72° 35′—69° 10′.
VIII	4	Hammer	1883	Torsukatak—Kangatsiak, 70°—68° 20′.
XXXIV	23	Engell	1902—04	Torsukatak og Ikarasak, 70° 5′—69° 25′.
—	22	—	—	Jakobsh. Isfjord og Tasiussak, 69° 15′—68° 50′.
XIV	12	F. Petersen	1897	Godhavn—N.-Strømfjord, 69° 20′—67° 20′.
II	5	J.A.D.Jensen	1879	Kangatsiak—Holstensborg, 68° 20′—66° 55′.
VIII	9	—	1884—85	Holstensborg—Sukkertoppen, 67° 10′—65° 10′.
—	10	—	1885	Sukkertoppen—Narsak, 65° 30′—64°.
I	A	—	1878	Godthaab—Tiningnertok, 64° 30′—62° 15′.
VII	9	—	1877	Tiningnertok—Tigsaluk, 62° 20′—61° 20′.
—	—	Bloch	1890	Tigsaluk—Julianehaab, 61° 20′—60° 30′.
II	1	G. Holm og Steenstrup	1876	N.-Sermilik—Julianehaab, 61° 25—60° 40′.
XVI	8	Garde	1893	Kitsigsut—Kagsimiut, 61°—60° 35′.
—	9	—	—	Kagsimiut—Julianehaab, 61°—60° 35′.
—	17	C. Moltke	1894	Julianehaab—Igdlokasik, 60° 45′—59° 50′.
VI	2*)	G. Holm	1880—81	N.-Sermilik-Kangerajuk, Østkyst, 61° 15′—59° 45′.

Bind	Tavle	Opmaalt af:	Opmaalt Aar:	Kyststrækning og Breddegrad
IX	16*)	G. Holm og Garde	1883—85	Kap Farvel—Igdloluarsuk, 59° 45′—63° 45′.
—	17*)	G. Holm	1884—85	Igdloluarsuk—Sermiligak, 63° 20′—66° 25′.
X	42*)	—	—	Angmagsalik Egnen, 65° 30′—66° 15′.
IX	15	Tegnet af Indfødte	1885	Sermiligak—Kangerdlugsuak, 65° 45′—68° 10′
XXVII	4	Amdrup	1898—99	Angmagsalik—Depotø, 65° 30′—66° 10′.
—	6*)	—	1898—1900	Erik d.Rødes Ø—Kap Irminger, 65° 55′—68° 10′.
—	7*)	—	1900	N.-Aputitek—Kap Dalton, 67° 45′—69° 25′.
—	8*)	Koch	1900	Kap Dalton—Davys Sund, 69° 20′—72° 20′.
XVII	8*)	Ryder	1891—92	Kap Dalton—Jacksons Ø 69°—74°.
XLIV	4*)	Danm. Exp.	1906—08	Nordøst-Grønland, 74°—83° 30′.
XLVI	5*)	—	—	Pendulum Ø—Lamberts Land, 74° 30′—79°.
XLIV	6*)	—	—	Kap Peschel—Kap Steensby, 76° 10′—77°.
XLVI	3*)	—	—	Dr. Louises Land og Germania Land, 76° 09′—78°.
—	2*)	—	—	Danmarks-Havn and environs, 76° 33′—76° 52′.
—	4*)	—	—	Lamberts Land—Peary Land, 78° 45′—83° 30′.

*) Paa de med *) betegnede Kort er angivet, hvor Ruiner af eskimoiske Boliger, Teltringe eller Grave er fundet, jfr. nedenfor Afsnit I, Etnografi.

Endvidere er i 1906 udarbejdet et *Oversigtskort* over hele Grønland, i 4 Blade, Maalestok 1 : 2,000,000, samt 1908 et Kort over Kolonierne i Grønland.

Til Opmaalingskortene slutte sig følgende Rejsebeskrivelser:

Vestkysten:

I 1—15 Kommissionens Indberetning til Indenrigsministeriet om Rejserne 1876, 77 og 78, samt II 209—20: om Rejserne 1878, 79 og 80. — Endvidere i geografisk Orden nordfra:

C. H. Ryder VIII 203—70 Undersøg. af Gr.'s Vestkyst 72°—74° 35′ i 1886—87.

K. J. V. Steenstrup V 1—41 Beretn. om Rejsen til Umanak-Distrikt 1878—80 med 1 Tavle; IV 175—78 Bemærkn. til Kortet 1878—80.

R. R. J. Hammer IV 1—68 Undersøg. ved Jakobshavns Isfjord og nærmeste Omegn 1879—80; VIII 1—24 Undersøg. af Gr.'s Vestkyst 68° 20′—70°, 1883.

M. C. Engell XXVI 1—70 Undersøg. og Opmaalinger ved Jakobshavns Isfjord og Orpigsuit 1902; XXXIV 155—242 Beretn. om Undersøg. af samme Egn 1903—4.

H. V. Schjørring XXVI 71—89 Trekantnettet langs Jakobshavns Isbræ og dets Bestemmelse 1902.

B. Frode Petersen XIV 263—87 Opmaalingsexp. til Egedesminde-Distrikt 1897.

J. A. D. Jensen II 113—47 Beretn. om Rejsen 1879 og de geografiske Forhold, 116—17 Bemærkn. om Metoden ved Opmaaling; VIII 33—121 Undersøg.

af Gr.'s Vestkyst 64°—67°, 1884 og 85 med 2 Tavler; I 17—76 Beretn. om Exp. til Frederikshaab-Distrikt 1878.

J. C. D. Bloch VII 145—62 Bemærkn. til Kortet 62° 18′ til 60° 30′, 1890.

A. N. Kornerup (under Steenstrups Fraværelse) II 1—26 Beretn. om Rejsen til Julianehaab-Distr. 1876.

T. V. Garde XVI 1—71 Beskrivelse af Exp. til Skærgaarden vest for Julianehaab 1893.

C. P. O. Moltke XVI 73—92 Opmaalingsexp. til Skærgaarden syd for Julianehaab 1894.

G. F. Holm VI 147—77 Geografisk Undersøg. af Gr.'s sydligste Del 1881.

Østkysten:

G. F. Holm IX 53—97 og 127—43 Beretn. om Konebaads-Exp. til Gr.'s Østkyst 1883—85; 145—66 og 196—225 Om de geografiske Forhold i Dansk Øst-Gr.

T. V. Garde IX 98—126 Beretn. om Konebaadsexp.'s sydlige Afdeling til Gr.'s Østkyst indtil 63° fra Juli 1884 til Juli 85; 167—95 Bemærkn. til Kortet om Gr.'s Østkyst fra Iluilek til Umanak.

Peter Eberlin IX 229—33 om terrestrisk Refraktion.

G. C. Amdrup XXVII 1—152 og 183—271 Beretn. om Exp. til Østk. 1898—1900 med 3 Tavler, Afbildn. af Kolonien Angmagsalik; 307—9 Pladsbestemmelse af Stationen i Angmagsalik.

N. Hartz XXVII 153—81 Beretn. om Skibsexp. 18. Juli til 12. Sept. 1900.

J. P. Koch XXVII 273—303 Bemærkn. vedr. de opmaalte Kyststrækninger 69° 20′—72° 20′, 1900.

C. H. Ryder XVII 1—159 Beretn. om den østgrønlandske Exp. til Scoresby-Sunds indre Fjorde m. m. 1891—92.

G. C. Amdrup XLI (under Trykn.) Report on the Danm.-Exp. 1906—08.

Som Tillæg til disse Rejseberetninger findes forskellige Steder i „Meddelelserne" Fortegnelser over **Stednavne** med Angivelse af Breddegrad etc., Middeltal af **astronomiske Observationer,** etc., nemlig:

Vestkysten:

Bind	Side	Meddelt af	Aar	Distrikt
VIII	268—70	Ryder	1886—87	Nord-Grønland.
IV	243—53	Steenstrup	1878—80	do.
—	67	Hammer	1879—80	do.
—	254—55	—	1880	do.
VIII	30—32	—	1883	do.
XXIV	303	Steenstrup	1898	do.
XIV	277—83	F. Petersen	1897	Egedesminde.
II	196—204	J.A.D.Jensen	1879	do. Holstensborg.
VIII	119—21	—	1884, 85	Holstensborg, Sukkertoppen, Godthaab.
I	153—62	—	1878	Godthaab, Frederikshaab.

Bind	Side	Meddelt af	Aar	Distrikt
II	101—12	J.A.D.Jensen	1877	Frederikshaab.
VI	191—92	G. Holm	1880, 81	do., Julianehaab.
VII	161—62	Bloch	1890	do. do.
II	81—89	Steenstrup	1874, 76	Julianehaab.
—	91—100	G. Holm	1876	do.
XVI	71	Garde	1893	do.
—	90—91	Moltke	1894	do.
		Østkysten:		
IX	226—28	G. Holm og Garde	1883—85	sydligste Østkyst.
XXVII	270—71	Amdrup	1898-1900	Chr. IX's Land.
—	307—309	—	1898—99	Stationen i Tasiutak.
—	321—22	—	1899-1900	Angmagsalik—Kap Dalton.
—	302	Koch	1900	Kap Dalton—Flemming Inlet.
XVII	148—49	Ryder	1891—92	Scoresby-Sunds indre Forgreninger.
—	181—85	Vedel	—	Danmarks-Ø.
XLIV	346—54	Danm. Exp.	1906—08	Nordøst-Gr., nord for 68°.

Hertil kommer en Række Fortegnelser over **Lokaliteter,** spredt omkring i de faglige Afhandlinger; et Par af de mest omfattende skal særlig nævnes:

Bind	Side	Forfattet af	Forfattet Aar	Omhandler
IX	341—50	G. Holm	1888	346 Stednavne i Øst-Grønland.
III	999—1016	Hartz	1894	700 botaniske Lokaliteter.
XXXII	589—609	Bøggild	1905	600 Minerale-Lokaliteter.
XXXV	491—510	—	1910	Gieseckes Lokaliteter, ca. 1700.

Angaaende **Stednavnes Retskrivning og Etymologi** henvises til Rinks Tillæg til Johnstrups Udgave af Gieseckes Dagbog, 1878; Thalbitzers Oversigt i Bind XXXI 333—71, 1904; Bøggilds Fortegnelse i Bind XXXII 610—12 over forældede og forvanskede Stavemaader, 1905; samt Thalbitzers Tillæg til Steenstrups Udgave af Gieseckes Dagbog 1910, Bind XXXV 511—32.

Paa Grundlag af Kortene har Oberstltn. H. Prytz i Artiklen XXXIII 121—28, suppleret med senere Beregninger over de af Danmark-Exp. i 1906—08 opdagede Kyster i N.Ø. Grønland, angivet **Grønlands Areal** til følgende Størrelse:

Kystlandet i Nordpartiet	36 500 km²
— paa Vestkysten	127 500 —
— - Østkysten	98 500 —
Kystlandet ialt...	262 500 km²
Indlandsisen	1 871 100 —
Peary Land	41 100 —
Hele Grønland...	2 174 700 km²

B. METEOROLOGI.

Da der findes faste meteorologiske Stationer ved de danske Kolonier, maa nye Oplysninger af meteorologisk Art navnlig ventes fra de Expeditioner, der have besøgt Egne, der ligge udenfor Koloniernes Omraade, altsaa fra **Observationer** foretagne paa Vestkysten af C. H. Ryder i 1886—87 og Dr. phil. S. A. S. Krogh 1902, — paa Østkysten af G. Holm og T. V. Garde 1883—85, Ryder og H. Vedel 1891—92, G. C. Amdrup 1898—1900, Botanikeren Cand. mag. C. Kruuse 1901—2, samt Docent i Marburg A. Wegener og Cand. P. Freuchen 1906—8. Fra sidstnævnte Exp., „Danmark-Expeditionen", haves Iagttagelser foretagne ved Balloner med selvregistrerende meteorologiske Instrumenter.

Bearbejdelsen af Materialet er væsentlig foretaget af dav. Bestyrer af meteorol. Institut N. H. C. Hoffmeyer († 1884) og Underbestyrer ved samme Institut L. V. S. Willaume-Jantzen († 1910), nuværende Direktør Ryder, Professor G. Lüdeling fra Berlin og Oberlehrer W. Brand fra Marburg.

Som godtgjort af Meteorologerne A. Paulsen og Willaume-Jantzen danner det store grønlandske Højland en næsten uoverstigelig Mur mellem de 2 selvstændige **Vindsystemer**, Danmark-Strædes og Davis-Strædes. Da Grønland ligger tæt ved en af Banerne for de vandrende barometriske Minima, gaa disse Minima derfor sydfra dels op gennem Davis-Stræde, dels op gennem Danmark-Stræde, dels syd om Island. Kystlandets Bjerge tæt ved Minimet danne Føhn-Vinde, („Alpevinden"), der i Grønland ere hyppige og meget voldsomme. Paa en Time kan Temperaturen stige 24° C. ved Føhnens Indtræden. Paa Danmark-Expeditionen undersøgte Docent i Marburg A. Wegener bl. a. Føhnens Forhold ved Balloner.

Nordlys-Iagttagelser ere navnlig foretagne af Holm, Garde, Ryder, H. Vedel, Amdrup samt paa Danmark-Expeditionen. Observationerne er **bearbejdede** af Svenskeren Dr. phil. V. Carlheim-Gyldenskiöld og Kaptain H. O. Ravn; efter sidstnævntes Angivelse ligger Angmagsalik og Scoresby-Sund nordfor Maximumsbæltet for Nordlysets Hyppighed,

et Bælte der gaar gennem det sydlige Grønland omtrent ved 61°, op gennem Danmark-Stræde mellem Grønland og Island, rimeligvis lige over Jan Mayen og videre mellem det nordlige Norge og Spitzbergen.

Til Bestemmelsen af Lysstyrken og Lysmængden ved **Sollys** har Dr. Steenstrup konstrueret en Lysmaaler, benyttet bl. a. ved Cand. M. Porsilds Undersøgelser ved den biologiske Station paa Disko.

Klimaet er som bekendt meget forskelligt i de forskellige Egne af Grønland, og oftest meget foranderligt paa samme Sted; mest ustadigt er det i det ydre Kystland i Syd-Gr.; her er Nedbøren 6 Gange saa stor som i Nord-Gr. Som Exempler anføres:

	Nordlig Bredde	Middeltemperatur C.			Hele Aarets		
		i Februar	i Juli	Forskel mellem Juli og Februar	Middeltemperatur C.	Antal Frostdage	Nedbør i mm
Danmarks-Havn	77	÷ 27,4	4,4	31,8	÷ 12,6	331	146
Upernivik	73	÷ 23,5	5,0	28,5	÷ 8,7	292	230
Jakobshavn	69	÷ 19,2	7,7	26,9	÷ 5,8	261	214
Angmagsalik	66	÷ 10,8	6,2	17,0	÷ 2,2	266	926
Godthaab	64	÷ 10,3	6,5	16,8	÷ 2,1	243	660
Ivigtut	61	÷ 7,2	9,6	16,8	+ 0,5	208	1167
		i Januar	i Juli	Forskel mellem Juli og Januar			
Jakutsk	62	÷ 42,9	18,8	61,7	..	..	..
Fort Simpson (Nord-Amerika)	62	÷ 28,2	15,7	43,9	..	..	..
St. Petersborg	60	÷ 9,3	17,7	27,0	..	..	..
Dovre	62	÷ 8,5	11,9	20,4	..	..	..
København	56	÷ 0,4	16,6	17,0	7,5	103	560
Berufjord (Island)	65	÷ 1,3	8,7	10,0	3,0	160	1115
Thorshavn	62	+ 3,2	10,8	7,6	6,5	70	1570

Særlig lave Temperaturer er maalt i Jakobshavn ÷ 43° C., i Godthaab og Ivigtut ÷ 29°, paa Østkysten maalt af Holm ÷ 25, af Amdrup ÷ 33, af Ryder ÷ 47; i Danmarks-Havn maaltes d. 11. Marts 1907 ÷ 41°.

Paa Danmark-Exp. har W. Brandt endvidere paavist, at Temperaturen baade Vinter og Sommer tiltager fra Havets Niveau indtil 300 m's Højde, og derefter aftager, jo højere man stiger.

Iøvrigt henvises til følgende Artikler i „Meddelelserne", ordnede paa samme Maade som Artiklerne i forrige Afsnit:

Vestkysten:

C. H. Ryder VIII 257—67 meteorol. Observat. i Nord-Grønland 1886—87, med 1 Tavle over Temperatur-Observationer i Upernivik-Distr. Sept. 86 til Maj 87.

V. Carlheim-Gyllenskiöld VIII 289—95 om Ryders Iagttagelser over Nordlyset i Upernivik 19. Oktb. 1886 til 20. Feb. 87.

S. A. S. Krogh XXVI 407—34 the abnormal CO_2-Percentage (%) in the Air in Greenland, Disko, 1902.

J. A. D. Jensen I 163—64 meteorol. Observat. 1878.

N. H. C. Hoffmeyer I 165—72 om de gennemsnitlige Vejrforhold i Vest-Gr. og over det nordlige Atlanterhav 25.—30. Juli 1878, med Kort over Atlanterhavets Isobarer.

T. V. Garde IX 313—24 magnetiske Observat. og Nordlys-Iagttagelser ved Nanortalik 1883—85.

K. J. V. Steenstrup XXV 1—11 om Bestemmelsen af Lysstyrken og Lysmængden ved en af Steenstrup selv konstrueret Lysmaaler.

M. Porsild XLVII 359—74 actinometrical observations from G., 1911, med Steenstrups Lysstyrkemaaler.

Østkysten:

G. F. Holm VI 160—61 Vejr-Iagttagelser ved Nunatsuk Juli 1881; IX 325—37 Nordlys-Iagttag. ved Angmagsalik 1. Oktb. 1884 til 18. April 85; X 47—48 om Klimaet sammesteds.

G. C. Amdrup XXVII 33, 59—60, 102—5, 257—58 meteorol. Tabeller 1898—1900; 319—22 magnetiske Observat. v. Angmagsalik; 323—27 Forord ang. Nordlys-Iagttagelser.

H. O. Ravn XXVII 328—40 Nordlys-Iagttag. fra Angmagsalik 1. Novb. 1898 til 17. April 99, omhandlende de forskellige Nordlysformers Hyppighed, Stilling paa Himlen, Farve, Lysstyrke, Bevægelse og Indvirkning paa Magnetnaalen.

H. Vedel XVII 186—88 magnet. Observat., Danmarks-Ø, 1891—92.

L. V. S. Willaume-Jantzen IX 285—310 meteorol. Observat. i Nanortalik og Angmagsalik 1883—85 sammenlignede med Observat. fra andre Stationer, med Tabeller og grafisk Fremstilling af Lufttrykkets daglige Gang; XVII 171—80 Resumé af de meteorol. Observat. paa Danmarks-Ø 1891—92; XXVII 310—18 meteorolog. Undersøg. i Angmagsalik 1898—99 med Tavle over Lufttrykkets daglige Gang.

C. Kruuse XLIX 216—24 meteorol. Forhold i Angmagsalik 1901—02.

A. Wegener XLII 1—75 Drachen- und Fesselballonaufstiege ausgeführt auf der Danmark-Exp. 1906—8, 1) Einleitung, 2) Ergebnisse der Aufstiege, 3) Diskussion der Beobachtungen: Temperatur, — Windzunahme, Drehung des Windes, Gang der relativen Feuchtigkeit, Zusammenfassung d. mittl. Ganges mit der Höhe, — Temperaturschichtung bei Refraktionsstörungen,

die Höhe der Föhnwolken und des Nebels, der Zustand der Atmosphäre bei Föhn, der Ostwind; 113—23 meteorologische Beobachtungen während der Seereise Juli—August 1906 und Juli—August 1908; 125—355 meteorologische Terminbeobachtungen am Danmarks-Havn, med 18 Tavler og talrige Afbildninger af Skyformer, Luftspejlinger etc., samt 1 Kort over Vinterkvarteret 1906—08 ved Danmarks-Havn.

G. Lüdeling XLII 77—111 Die luftelektrischen Messungen, ausgeführt von A. Wegener auf der Danmark-Exp. 1906—08.

W. Brand XLII 357—445 stündliche Werte des Luftdruchs und der Temperatur am Danmarks-Havn 1906—08; 563—92 die Temperatur in der (30 m hohen) Ausgucks-Tonne am Grossmast der „Danmark", Messungen mit den Schwarzkugel-Thermometer, Sept. 1906—Juni 1908.

W. Brand og *A. Wegener* XLII 447—562 meteorologische Beobachtungen der Station Pustervig 76° 55′, Nov. 1907—Maj 1908.

C. HYDROGRAFI.

Dybdemaalinger i Farvandene omkring Grønland er navnlig foretaget paa følgende 10 Expeditioner, hvoraf 6 lededes af Kommissionen, nemlig paa Ingolf's Togt 1879 under Søofficererne A. Mourier og C. F. Wandel (paa Marineministeriets Foranstaltning), paa hvilken den undersøiske Højderyg, der forbinder Evropa med Grønland, blev paavist i Danmark-Stræde mellem Island og Grønland; — „Fylla"s 3 Togter til Davis-Stræde 1884, 86 og 89 under henholdsvis C. O. E. Normann, T. Braëm og C. F. Wandel; paa sidstnævnte paavistes den pludselige Hævning af Havbunden i Davis-Stræde ud for Godthaab paa 64° (Hellefiskebankerne); — Ryders Skibsexpedition til Scoresby-Sund i 1891—92; — „Den danske Ingolf-Expedition" (paa zoologisk Museums Foranstaltning) 1895 og 96 til Danmark- og Davis-Stræde under C. F. Wandel, paa hvilken den lange undersøiske Ryg, der fra Islands Sydvest-Spids strækker sig i sydvestlig Retning ned til 55° N, blev paavist; — „Carlsbergfondets Exp." til Kong Christian IX's Land 1898—1900 under G. C. Amdrup og Botanikeren N. E. K. Hartz; — samt „Danmark-Expeditionen" 1906—8 under L. Mylius-Erichsen.

Disse Dybdeforhold have stor Indflydelse paa **Strømforholdene**, idet Højderyggen mellem Skotland og Grønland afstænger Polarhavets iskolde Bundvand fra Atlanterhavets Bassin, medens Golfstrømmens varme Vand kan trænge op over Højderyggen, delende sig i 3 Strømme, en østlig langs Norges Kyst, en anden midtvejs, kaldet **Irminger-Strøm** (efter den danske Admiral C. L. C. Irminger, f. 1802 † 1888), gennem Danmark-Strædet nord om Island, over mod Islands Nordøstkyst, stadig holdende sig under „den østislandske Polarstrøm"s kolde, mindre salte og derfor mindre vægtfyldige Overflade-Vand; og en tredie vestlig, der bøjer over mod Grønland, analogt holdende sig under den østgrønlandske Polarstroms af mægtig Drivis opfyldte Vand, som paavist paa Ingolf-Expeditionen 1895—96.

I Davis-Stræde trænger, som paavist af Wandel paa Fyllas Togt 1889, det varme Atlanterhavsvand op, indtil dens Fremtrængen i

Dybet standses ved Bundens Hævning paa 64° N, hvor en Del af Strømmen afviger vestefter, for at forene sig med den kolde Labrador-Strøm, der i den vestlige Del af Davis-Stræde løber i sydlig Retning.

Maalinger af Havvandets og Fjordvandets Temperatur, Saltholdighed, Alkalinitet, Farve etc. er navnlig foretaget af Dr. phil. K. J. V. Steenstrup, Søofficererne Wandel, J. A. D. Jensen, Hammer, Ryder, Amdrup, Greve C. Moltke, Direktør Dr. phil. H. Topsøe, Dr. phil. S. A. S. Krogh, Zoologerne Dr. phil. V. J. H. Nordmann 1911 og Cand. mag. K. H. Stephensen 1912 samt Geografen K. Birket-Smith i 1912, og flere andre. Materialet er yderligere **bearbejdet** af Docent H. C. R. Crone (Tidevandsobservationer 1883—85) og Dr. phil. K. Rørdam (1891—92); sidstnævnte har bl. a. paavist større Alkalinitet (Indhold af neutralbunden Kulsyre) i Atlanterhavsvandet end i Polarvandet, Undersøgelser der senere ere ført videre af Docent Krogh (1902—4).

Søofficererne J. A. D. Jensen og G. Holm, Cand. phil. P. J. A. C. Eberlin og Cand. E. Bay have endvidere iagttaget Drivisens Bevægelse og Transport af Genstande, Ler, Grus etc., sidstnævnte tillige dens Indflydelse paa Havbunden.

Dr. phil. Steenstrup har undersøgt Forandringer i Vandstanden.

Dr. phil. Kolderup Rosenvinge har bl. a. behandlet de hydrografiske *Betingelser* for Plantevæxten i Havet ved Grønlands Kyster.

Prlt. A. Trolle og Prlt. H. Bistrup bearbejder for Tiden det hydrografiske Materiale fra Danmark-Exp. 1906—08.

Af **Kort**, der har hydrografisk Interesse, findes i „Meddelelserne":

Bind	Tavle	Udført af	Udført Aar	
V	3	Steenstrup	1879	Maligiak-Bugt, Svartehavn, 71° 39′.
—	2	—	1878	Overfladevandets Farve i Atlanterhavet.
VI	35	G. Holm	1881	Storisens Forekomst i Davis-Stræde.
VII	3	Wandel	1884,86,89	Fylla's Maalinger i Davis-Str., 58°—73°.
VI	S. 56	Wandel	1879	Isgrændse 1786—87, 1869—70 og 1879 med Angivelse af Ingolfs Rute.
XXVII	Tavle 5	Amdrup og Hartz	1900	Isgrændse nord for Jan Mayen 1900.
XVII	7	Ryder	1891—92	Isgrændse øst for Gr., 65°—76°.
	9	—	—	Strømflaskernes Drift, 60°—73°, m. m.
—	4	—	—	Hekla-Havn paa Danmarks-Ø, 70° 30′.
XLV	S. 635	(F. Johansen)	1906—08	Continental Banke øst for Danmarks-Havn, 74°—78°.
—	- 638	—	—	„Lillebælt" og „Øresund", syd for samme, 77°.
	- 640	—	—	Dybder i Danmarks-Havn, 77°.

Endvidere har Søkort-Arkivet udarbejdet følgende **Søkort**:

1) Grønland med Omgivelser i 2 Blade, 1888, forbedret 1902, Maalestok 1 : 1 900 000;
2) Arsuk Fjorden 1866 (efter Bluhmes Opmaaling 1864), og 1894, 1 : 72 000;
3) tre Kystkort, der ikke kan købes uden med Samtykke af den kgl. grønlandske Handels Direktorat, nemlig over følgende Dele af Vestkysten:
   a) Upernivik—Holstensborg 1888, 1 : 750 000,
   b) Holstensborg—Arsuk 1887. 1 : 750 000 og
   c) den sydlige Del 1889, 1 : 600 000;
4) samt en Række Havnekort etc., tilhørende Handels-Direktoratet.

I Geografisk Tidsskrift XIV samt i „Atlanten" III Side 497 findes Kort over Dybderne i de grønlandske Farvande.

Iøvrigt henvises til følgende Artikler i „Meddelelserne", ordnede paa tilsvarende Maade som i de foregaaende Afsnit:

1. Davis-Strædet.

C. F. Wandel VII 55—104 om de hydrografiske Forhold i Davis-Stræde med Kort over Dybdemaalinger fra Krydseren „Fylla" 1884—86 og 89, samt 10 Profiler over Dybder, Temperatur og Saltholdighed i Havet langs Vestkysten 71—63°.

H. F. A. Topsøe VII 58—62 Undersøgelse af Vandprøver fra Fylla's Togter.

K. J. V. Steenstrup IV 104—5 Overfladevandets Temperatur, Klormængde og Farve i Davis-Stræde 1878.

G. F. Holm VI 181—90 Storisens Udbredelse i Davis-Stræde 1881, med Kort.

2. Fjordene paa Vestkysten.

C. H. Ryder VIII 238—43 Overfladevandets Temperatur og Klormængde ved Upernivik 1886—87.

K. J. V. Steenstrup IV 106—11 Havvandets Klormængde paa forskellige Steder ved Nord-Gr.'s Kyster 1878—80; 237—42 Vandstanden samme Steds; XXXIII 1—8 Kan Tangranden benyttes til Bestemmelse af Forandringer i Vandstanden? 1905.

R. R. J. Hammer IV 27—41 hydrografiske Undersøgelser ved Jakobshavn, 1879—80.

S. A. S. Krogh XXVI 331—405 on the Tension of Carbonic Acid in Natural Waters and especially in the Sea, Disko 1902: methodics, the Chemical Theory of the Tension, the Influence of the Soil upon the CO_2-Tension of Freshwaters, Dissolution and Deposition of Lime by Natural Waters, the Tension of Carbonic Acid affecting the Structure and Preservation of Molluscan Sheels, the Alkalinity and the Carbonic Acid of the Ocean; 407—34

the Abnormal CO_2-Percentage in the Air in Greenland and the General Relations betw. Atmospheric and Oceanic Carbonic Acid, 1904.

J. A. D. Jensen I 30—33, II 135—39 og 205—08 samt VIII 78—79, 83—84 og 97 hydrografiske Undersøgelser 1878, 79 og 84—85; II 144—46 Vandets opslemmede Bestanddele.

C. P. O. Moltke XVI 108—22 Temperatur- og Saltholdighedsmaalinger af Fjordvand 1894.

J. L. A. Kolderup Rosenvinge XX 137—53 nogle ydre Betingelser for Plantevæxten i Havet ved Gr.'s Kyster: 1) Havets Temp. og Salthold., 2) Tidevand, 3) Isen, 4) Kystens Beskaffenhed, 5) Lyset, Havvandets Klarhed, 1899.

3. Havet øst for Grønland.

K. J. V. Steenstrup V 4—5 Overfladevandets Farve i Atlanterhavet, med Kort.

C. F. Wandel VI 17—32 de med Skonnerten „Ingolf" i 1879 foretagne Undersøg. i Danmark-Stræde.

C. O. E. Normann VI 33—45 tidligere Undersøgelser ved Gr.'s Østkyst.

G. F. Holm IX 133—34 Genstande drevne i Land ved Angmagsalik 1883; 338—39 Vandstandsmaalinger ved Nanortalik og Angmagsalik 1883—85; X 49 Storisens Drift langs Østkysten 1884.

H. C. R. Crone IX 337—38 Vandstandsmaalinger (Høj- og Lavvande) ved Nanortalik og Angmagsalik 1883—85.

P. J. A. C. Eberlin IX 264—70 Storisens Transport af Ler, Grus og Sten 1883—85.

G. C. Amdrup XXVII 341—52 Hydrografi fra Skibsexp. til Østkysten 1900, med Kort.

C. H. Ryder XVII 191—221 Hydrografi, derunder Alkalinitet-Bestemmelser 1891—92, med 12 Profiler og 3 Kort, deriblandt Kort over Hekla-Havn.

K. Rørdam XVII 222—79 Undersøgelse af Vandprøver 1891—92.

E. Bay XIX 177—87 Drivisens Transport af Grus, Ler og Sten langs Gr.'s Østkyst, samt dens og Istidens Indflydelse paa Havbunden samme Steds, 1895.

A. Trolle og *H. Bistrup* bearbejder for Tiden det hydrografiske Materiale fra Danmark-Exp.

D. IS-UNDERSØGELSER.

Grønlands Indlandsis udbredte sig under sin første Periode over en større Del af Landet, end nu, og har altsaa senere trukket sig tilbage til sin nuværende Grænse, saa at man umiddelbart kan studere dens langvarige Indvirkning paa den Jordbund, den har forladt, hvilket i høj Grad forøger Interessen for Is-Undersøgelserne i Grønland.

Landets Indre er af Kommissionen i forrige Aarhundrede særlig undersøgt paa 2 Expeditioner, nemlig ved Prlt. J. A. D. Jensen, Cand. polyt., senere Docent A. N. Kornerup († 1881) og Maler E. T. Groth's Isvandring i 1878 paa $62^1/_2$—$62^2/_3°$, fra Frederikaabs Isblink, 70 km ind i Landet til „Jensens Nunataker", 1700 Meter over Havet — og Prlt. T. V. Garde og Seclt. C. P. O. Greve Moltkes Isvandring i 1893 paa 61—62° fra Sermitsialik, 110 km nordpaa til 2200 Meters Højde. Begge disse Expeditioner have været Banebrydere for dem, der senere have vandret over Isen, dragende Nytte af de Erfaringer, man i 1878 og 1893 have gjort.

Paa Isvandringerne i 1878 fik Kornerup særlig Lejlighed til at studere **Moræners Dannelse inde paa Isen**, naar en Nunatak delte Ismassen i to Strømme; i Sammenstødslinien kan der da dannes en fælles „Endemoræne", altsaa to sammenskudte Bundmoræner, der endog kunne ligge højere end den omsluttede Nunatak. Tilsvarende Forhold iagttog Ryder og Professor Ussing i 1886 i Nord-Gr., øst for Laxefjord.

I indeværende Aarhundrede falder den store Danmark-Expedition med sine 2 Afdelinger, den nordlige under Kapt. J. P. Koch til Peary Land, den vestlige under Mylius-Erichsen til Danmarks-Fjord, Hagens-Fjord og Brønlunds-Fjord indtil Pearys Varde.

Isranden og de mægtige **Isbræer**, der fra det Indre bane sig Vej til Fjordene i Yderlandet (navnlig i Syd-Gr.) eller helt ud til Havet (navnlig i Nord-Grønland; hele Melville-Bugt er egentlig en vældig stor Isbræ) have dernæst været undersøgt paa næsten alle Opmaalingsexpeditionerne, saaledes af Søofficererne J. A. D. Jensen, Hammer, G. Holm, Garde, Ryder, Bloch, Moltke, Frode Petersen, Amdrup samt

Deltagerne i Danmark-Expeditionen, hvortil kommer de egentlige geologiske Undersøgelser af Isens Virkning: **Mærker efter Istiden**, saasom Moræner, Skurstriber, den marine Grænse maalt ved de eratiske Blokke, som Isdækket har efterladt ved sin Bortsmeltning osv. Saadanne Undersøgelser er navnlig foretaget af Geologerne Direktør Rink, Dr. phil. Steenstrup, Docent A. N. Kornerup, Kemikeren P. L. P. Sylow, Cand. mineral. H. Knutsen fra Christiania, Cand. P. J. A. C. Eberlin, Professor N. V. Ussing, Cand. E. Bay, Cand. polyt. senere Statsgeolog A. H. Jessen, Cand. mag. H. Pjetursson fra Reykjavik, Professor O. Nordenskjöld fra Göteborg, Dr. phil. M. C. Engell, Docent J. P. J. Ravn og Dr. phil. A. Heim fra Zürich; fra Danmark-Expeditionen have Kapt. J. P. Koch og Docent Wegener fra Marburg givet omfattende Bidrag til Skildring af Isforholdene i Nordøst-Gr.

Af **Kort over Isranden etc.**, der findes i „Meddelelserne", skal særlig anføres:

Bind	Tavle	Optaget af	Optaget Aar	Kyststrækning og Breddegrad
VIiII	16	Ryder	1887	Kekertarsuak ved Upernivik-Isfjord, 72° 54′—72° 51′.
IV	2	Hammer	1879—80	Jakobshavns-Isfjord, 69° 25′—68° 45′.
XXVI	1	Engell	1902	Nunatap Tasia ved samme 69° 10′.
—	2	—	—	Det Indre af Jakobshavns-Isfjord 69° 20′—69°, med Angivelse af Israndens Forandring i Løbet af 50 Aar.
—	3	—	—	Akugdlinguak ved Orpigsuit, 68° 40′—68° 30′.
XIV	10	F. Petersen	1897	Blæsedal ved Godhavn, 69° 15′.
I	A	Jensen, Kornerup	1878	Sermilik Bræ, 63° 30′.
—	C	— —	—	Indlandsisen mellem Frederikshaab Isblink og „Jensens Nunataker", 62° 30′—62° 50′.
—	5	Kornerup	—	Morænedannelse ved disse, 62° 50′, (4 Kort).
XVI	6	Garde	1893	Højdekurver paa Indlandsisen, 65°—61°.
—	7	—	—	Indlandsisen nord for Sermitsialik, 62°—60° 45′.
VII	S. 154	Bloch	1890	Sermitsialik-Bræ, 61°.
XVI	- 98	Moltke	1894	N.-Sermilik vestlige Bræ, 61° 15′.
XLVI	1	Koch, Wegener	1909	Gnipa-Hulen ved Danmarks-Havn, 76° 48′.
—	S. 34	— —	—	Jættebrinken nord for Dr. Louises Land, 77° 30′.

Foruden Maaling af Bræernes Hastighed (den største Hastighed er iagttaget af Ryder i Upernivik-Isbræ, 38 Meter i et Døgn), er end-

videre foretaget Undersøgelser af Sneens og Isens Fordampning, Snelagets Temperatur (Observationer herom er bearbejdet af L.V. S.Willaume-Jantzen), Forsøg over Isdannelse (saadanne ere bearbejdede af Prof. C. Christiansen), Isvandets Beskaffenhed, Isfjeldenes Højde o. s. v. I 1902 paaviste endvidere Dr. phil. Engell, at Jakobshavns Isbræ siden Hammers Maalinger i 1880 havde trukket sig meget tilbage.

Iøvrigt henvises til følgende Artikler i „Meddelelserne", ordnede paa samme Maade som i de foregaaende Afsnit.

1. Vestkysten.

H. J. Rink VIII 271—79 nogle Bemærkninger om Indlandsisen og Isfjeldenes Oprindelse, 1888.

C. H. Ryder VIII 213—44 Israns-Undersøgelser i Upernivik-Distrikt 1886—87 med 1 Kort og 7 Tavler, Afbildn. af Bræer ved Kekertarsuak, Pingut, Upernivik-Isstrøm; den sidstes Bevægelse August 1886 angives Side 216—20; 255 Produktionen af Isfjelde i Upernivik-Distrikt; 265—67 Temperaturen i Isen i 1 Meters Dybde; 206—7 om en naturlig Isgrotte ved Godhavn 1886.

K. J. V. Steenstrup IV 69—113 Bidrag til Kendskab til Bræerne og Bræ-Isen i Nord-Gr. 1878—80, 75 Højde- og Dybdevinkler til Indlandsisens „Horizont", 82—90 Bræernes Bevægelse, 90 særlig de isolerede Isbræers Bevægelse, 98 Isens Bortsmeltning i Havvandet, 101—2 Temperaturen i et Isfjeld, 103 Forsøg over Bræ-Isens Afsmeltning i Havvand, med 5 Tavler, Afbildn. af Karajak, Ujarartorsuak, Torsukatak, Sermiarsut, Tuapagsuit og Asakak-Bræerne; 215—18 Yderlandets tidligere Isbedækning; XXIV 249—306 Beretn. om en Undersøgelsesrejse til Øen Disko 1898 med 12 Tavler, Afbildn. af en „død" Bræ ved Unartok, Kryokonit-Huller paa Kutdlisat-Bræ, Bræer ved Unartok, Sinigfik, Itivdlek, Lyngmarksfjeld, Kutdlisat, Kagsimavik og Flakkerhuk; XXXIII Tavle 3—6 Afbildn. af Isfoden ved Egedesminde 1905.

A. Heim XLVII 173—228 Afbildn. af Gletscher ved Karsuarsukdalen, Ujarartorsuak, 1909.

J. P. J. Ravn XLVII Tavle 6 Afbildn. af Bræer ved Karsuarsuk, 1909.

R. R. J. Hammer IV 1—67 Undersøgelser ved Jakobshavn-Isfjord og nærmeste Omegn 1879—80 med 1 Kort og Afbildn. af Bræ i Kangerdlukasik; VIII 1—24 Undersøgelse af Vestkysten fra 70° til 68° 20′ med 3 Tavler, Afbildn. af Torsukatak, Jakobshavns og Pakitsok-Bræerne, 1883.

M. C. Engell XXVI 1—70 Undersøgelser ved Jakobshavns Isfjord og Orpigsuit 1902 med 3 Kort og 6 Tavler Afbildn. af Bræer; XXXIV 155—242 Beretn. om Undersøgelserne af Jakobshavns Isfjord og dens Omgivelser 1903—04.

H. Pjetursson XIV 288—347 Undersøgelse af Blæsedals Jøkler og gamle Moræner; Mærker efter Isen paa Øerne og Yderlandet; den marine Grænse; Landets Sænkning i Nutiden; Egedesminde-Distrikt 1897; med 1 Kort af Frode Petersen.

J. A. D. Jensen I 42—47 Recognosceringsrejser over Isen til Dalagers „sorte Fjelde"; 51—73 Isvandringen 14. Juli til 4. Aug. 1878 til Jensens Nunataker 1700

Meter over Havet, 70 km fra Isranden; II 141 og 143 Bestigning af Nagsugtok-Bræ 1879 indtil 700 Meters Højde; VIII 65 Isvandring til Isugdlersuak-Nunatak 1884, ligeledes indtil 700 Meters Højde.

A. N. Kornerup I 77—139 Iagttagelser fra Frederikshaab-Distrikt 1878: B. Havstokdannelser, Terrasser, Moræner og Skurstriber i Yderlandet, C. Indlandsisen ved Frederikshaabs Isblink, med Afbildn. af Indlandsisen i forskellige Former; 133 en hesteskoformet Moræne beliggende højere end den omsluttede Nunatak; 4 Kort; II 181—94 Glacialdannelserne i Egedesminde og Holstensborg Distrikter 1879.

T. V. Garde XVI 17—52 Isvandringen 16.—27. Juni 1893 fra Sermitsialik til 2200 Meters Højde, 110 km fra Udgangspunktet, med 2 Kort og 5 Tavler Afbildn. af Indlandsisen.

J. C. D. Bloch VII 150—60 ang. Sermitsialik-Bræs Forhold 1890, med Kort Side 154.

C. P. O. Moltke og *A. H. Jessen* XVI 93—107 Undersøgelser af N.-Sermilik-Bræ 1894, med Kort Side 98, med 7 Tavler Afbildn. af Indlandsisen ved N. Sermilik vestlige Bræ og Tasermiuts nordlige Bræ.

A. H. Jessen XVI 139—69 bl. a. ang. Bræerne i Tasermiut-Fjord, 1894.

K. J. V. Steenstrup og *G. Holm* II 11, 16 og 24 Maaling af Bevægelsen i Kiagtut, Igdlorsuit og Tasermiut-Bræerne, 1876.

K. J. V. Steenstrup XXXIV Tavle 9—12 Afbildn. af et større Isfjeld, Bræisens kornede Struktur og Isbarrieren udenfor Korok-Isfjord i Tunugdliarfik 1899.

G. F. Holm VI 152—6 Bestigning af Nunatsuk-Isbræen 24. Juli 1881.

P. L. P. Sylow VI 178—80 Mærker efter Isens tidligere større Udbredelse 1881.

N. V. Ussing XXXVIII Tavle 13 og 19 Afbildn. af Narsak-Bræ, et morænedækket Isbjerg, og et Isbjerg formet som en Triumfbue, 1900.

2. Østkysten.

G. F. Holm IX 215—6 om Isbræer paa Østkysten 1883—85.

T. V. Garde IX 116—9 Puisortok-Bræs Kalvning; 193—5 om Bræer paa Østkysten syd for 66°, 1883—85, med Afbildn. af Puisortok-Bræ.

H. Knutsen IX 247—9 om Sermilik-, Ikersuak-, Pikiutdlek- og Igdloluarsuk-Fjordenes Isfjelde, med 7 Tavler Afbildn. af Isbræer paa Østkysten.

L. V. S. Willaume-Jantzen IX 302—4 Snelagets Temperatur ved Nanortalik 1884—85.

P. J. A. C. Eberlin IX 256—70 Overfladeforholdene og Landisen, Landisens formodede Tiltagen, Storisens Transport af Ler, Grus og Sten, 1883—85.

C. H. Ryder XVII Tavle 2—3 Afbildn. af Skrueis i Kanten af en Ismark, Syd-Bræ 1891—92 ved Scoresby-Sund; 153—57 Fordampnings- og Smeltningsforsøg.

C. Christiansen XVII 161—70 Beretning om Resultaterne af Forsøgene over Isdannelse, Maalinger foretagne af C. Ryder 1891—92, deriblandt den natlige Udstraaling og Solstraalernes Indflydelse.

E. Bay XIX 168 Gletchere, 177—87 Drivisens Transport af Grus, Ler og Sten langs Gr.'s Østkyst, samt dens og Istidens Indflydelse paa Havbunden samme Sted, 1891—92.

O. Nordenskjöld XXVIII 265—279 The present ice and its effect on the nature of the region.

J. P. Koch og *A. Wegener* XLVI 1—77 die glaciologischen Beobachtungen der Danmark-Exp., 1906—08, med talrige Afbildn. af Indlandsisen, deriblandt af „Jættebrinken" ved Ymers Nunatak nord for Dronning Louises Land, 77° 20′, Kort herover Side 34, samt af Morænelandskabet nordvest for Anex-Sø, 77° 30′, og af Gnipa-Hulen 76° 47′ med udførligt Kort over denne.

E. GEOLOGI OG MINERALOGI.

Da afdøde Professor Johnstrup for 35 Aar siden foreslog Nedsættelsen af en Kommission til Ledelsen af de „geologiske og geografiske" Undersøgelser i Gr., satte han Ordet „geologiske" først; disse havde hans særlige Kærlighed, og det kan heller ikke nægtes, at disse have givet saa righoldigt et Udbytte, at selv om de mange andre Fag, som de have draget med sig, ere nok saa interessante, er det dog de geologiske, der danne Fundamentet for selve Kommissionens Tilblivelse.

Udskydes Palæontologien til næste Afsnit, skal her først anføres, at **Indsamlingen** af geologisk og mineralogisk Materiale navnlig skyldes følgende, der have opholdt sig i Grønland i geologisk Øjemed:

(Vestkysten): Dr. phil. K. J. V. Steenstrup 9 Gange i Tiden fra 1871 til 1899, Professor J. F. Johnstrup 1874, cand. polyt. senere Docent A. N. Kornerup 1876, 78 og 79, cand. polyt. C. L. Petersen 1880, Kemikeren P. L. P. Sylow 1881 og 83, Professor N. V. Ussing 1886, 1900 og 1908, Dr. phil. N. E. K. Hartz 1890, cand. polyt. senere Statsgeolog A. H. Jessen 1894, cand. mag. H. Pjetursson fra Reykjavik 1897, Dr. phil. G. Flink fra Stockholm 1897, cand. A. E. G. V. G. Theilgaard 1899, cand. mag. nu Professor O. B. Bøggild 1900, Docent Dr. phil. P. Harder 1906, Ingeniør J. F. J. Helweg 1908, Docent J. P. J. Ravn 1909 og Dr. phil. A. Heim fra Zürich 1909; endvidere:

(Østkysten): cand. mineral. H. Knutsen fra Christiania og Cand. P. J. A. C. Eberlin 1883—85, senere Dr. phil. N. E. K. Hartz 1891—92 og 1900, Cand. E. Bay 1891—92, senere Adjunkt C. Kruuse 1898—99, Professor O. Nordenskjöld fra Göteborg 1900 og Arkitekt H. Jarner 1906—8.

Den **mineralogiske Undersøgelse** af Materialet skyldes dels *adskillige af ovennævnte*, dels andre Forskere, der ikke have været i Grønland, navnlig: Cand. polyt. J. T. Lorenzen († 1884), Dr. phil. K. Rørdam, Professor E. V. Cohen fra Greifswald († 1905), Professor J. C. Moberg fra Lund, Docent Dr. phil. H. C. Winther, Professor Th. Nicolau fra Berlin, C. Dreyer fra Berlin og Professor V. Goldschmidt fra Heidelberg.

Paa Grundlag af disse omfattende Undersøgelser er udarbejdet en Række **geologiske Kort** over Grønland, der findes i „Meddelelserne", ordnede paa samme Maade som de geografiske Kort i Afsnit A:

Bind	Tavle	Optaget af	Optaget Aar	Kyststrækning og Breddegrad
IV	8	Steenstrup	1878—80	Prøven—Godhavn, 72° 35′—69° 10′.
V	4	—	—	— , kulførende Dannelser.
XLVII	9	Heim	1909	Umgebungen von Karsuarsuk, 70° 45′.
VIII	4	Sylow	1883	Torsukatak-Isfjord—Kangatsiak, 70°—68° 20′.
II	6	Kornerup	1879	Kangatsiak—Holstensborg, 68° 20′ 66° 55′.
—	7	—	—	Parallele Kløvningsplaner, Holstensborg, 66° 56′.
I	B	—	1878	Godthaab—Tiningnertok, 64° 30′—62° 15′.
II	1	Steenstrup	1876	N.-Sermilik—Julianehaab, 61° 18′—60° 41′.
XXXVIII	2	Ussing	1900	samme Strækning.
—	3	—	1900 og 08	Ilimausak-Omraadet, 61°—60° 50′.
—	4	Ussing og Bøggild	1900	Igaliko-Omraadet, 61° 10′—60° 50′.
—	5	Ussing	—	Geologisk Struktur, Kangerdluarsuk.
—	6	—	—	— — , Tunugdliarfik og Sermilik.
XXIV	9	Flink	1907	Narsarsuk, 61° 05′.
XXXIV	S. 135	Steenstrup	1899	Eudialyten i Bunden af Kangerdluarsuk, 60° 55′.
XVI	Tavle 18	Jessen	1894	N.-Sermilik—Frederiksdal, 61° 20′—59° 50′.
XXXVIII	1	(Ussing)	1900	Ivigtut—Kangerdlugluk, Østkysten 61° 30′—59° 46′.
IX	16	Eberlin	1883—85	Nanortalik—Umanak, Østk., 59° 46′—63°.
XIX	2	Bay	1891—92	Scoresby-Sund, 69° 30′—71° 45′.
XXVIII	S. 284	O. Nordenskjöld	1891—1900	Kap G. Holm—Pendulum-Ø, 67°—75°.
—	Tavle 1	(Bøggild)	1906—08	Scoresby-Sund—Shannon-Ø, 69° 30′—75° 30′.
XLIII	S. 339	(Nathorst)	—	Hekla-Sund og Ingolfs-Fjord, 80°—81°.

a) Herefter kan **de geologiske Perioders** Udbredelse skematisk angives i geografisk Orden saaledes (Tallene henvise til den kronologiske Rækkefølge nedenfor):

Vestkysten	Østkysten
	5. Kulformation 80°—81°.
	10. Kridt, 9. Jura 75°—77°.
	11. Tertiær 74°.
	3. Kambrisk-Silur, 4. Devon 72°—74°.
11. Tertiær $69^1/_3$°—72°.	6. Ældre Trias $71^1/_2$°—72°.
10. Kridt $69^1/_3$°—$71^1/_4$°.	8. Rhät, 9. Jura, 7. Yngre Trias $70^1/_2$°—$71^1/_2$°.
4. Devon 60°—$61^1/_2$°.	
2. Alkongisk 60°—$61^1/_2$°.	11. Tertiær 69°—70°.

De geologiske Perioder i kronologisk Orden ere:

I. Urtid:

1) *Archæisk:* Gneis, Hornblændegneis og krystallinske Skifere, spredt paa Vest- og Østkysten.

2) *Alkongisk* (*prækambrisk*) ifølge Ussing: Arsuk Formationen ved Ivigtut og talrige Eruptiver f. Ex. Julianehaab Graniten (ældre Granit).

II. Sedimentære Lag:

3) *Kambrisk-Silur:* de inderste Dele af Kong Oscars og Franz Joseph-Fjorde paa Østkysten, 72°—74°.

4) *Devon:* de midterste Dele af samme Fjorde, altsaa de vestlige Dele af Traill-Ø og Geographical Society-Ø, de østlige Dele af Ymer-Ø, Dele af Gauss-Halvø og af Hudson-Land — samt ifølge Ussing paa Vestkysten: den røde Igaliko-Sandsten ved N.-Sermilik og Tunugdliarfik-Fjord samt den yngre Granit og Nefelin-Syeniten ved Tunugdliarfik- og Korok-Fjorde.

5) *Kulformationen:* Mallemukfjeld og Amdrup-Lands Sydkyst, 80°—81°, de ældste Dele vestligst.

6) *Ældre Trias:* Davy-Sund Sydside, 71° 30′—72°.

7) *Yngre Trias:* indre Dele af Jameson-Land, 71°—71° 30′.

8) *Rhät-Lias* og 9) *Jura:* Vestsiden af Hurry-Inlet og indre Dele af Jameson-Land, vest for yngre Trias, 70° 30′—71° 30′, samt Kuhn-Ø, Hochstetter-Forland, Koldewey-Øs Østkyst og ved Danmarks-Havn, 75°—77°.

10) *Kridtformationen:* Sydsiden af Upernivik-Ø, Nord- og Sydsiden af Nugsuak-Halvø samt N.Ø.- og S.Ø.-Siderne af Disko, 69° 20′—71° 10′, samt paa Østkysten Kuhn-Ø, paa Koldewey-Ø og ved Danmarks-Havn, 75°—77°.

11) *Tertiærformationen:* Vestsiden af Ingnerit-Halvø, Østsiden af Svartenhuk-Halvø, Dele af Nugsuak-Halvø og af Disko, 69° 20′—72° — samt Grønlands Østkyst nord for 74°.

12) *Kvartærformationen:* spredt baade paa Vest- og Østkysten.

III. Vulkanske Bjergarter (*Trap, Basalt*), dels i ovennævnte Tertiærformations Egne, dels paa Østkysten: den nordøstligste Del af Christian IX's-Land, Scoresby-Sunds Sydside samt spredtvis nordefter.

Bortset fra de palæontologiske Fund er Egnen omkring Igaliko ubetinget den interessanteste, hvorfor den ogsaa er grundigst undersøgt og omfattende beskrevet af Steenstrup og Ussing. En særegen Interesse har de varme Kilder ved Unartok, 60½°, og ved Bunden af Mellemfjord paa Disko, undersøgt af henh. Hartz, Jessen og Steenstrup. Af specielle Forhold kan nævnes Kornerups Studier over parallele Kløvningsplaner i Klipperne; Steenstrups, Pjeturssons, Jessens

og Engells Angivelse af **den marine Grænse**, visende Landets Hævning og Sænkning i forskellige Perioder; samt Steenstrups Paavisning af, at de af Rink og Nordenskiöld i Nord-Grønland fundne Jernmasser ikke ere Meteorer.

b) Særlig ejendommelig for Grønland er det store Antal **sjeldne Mineraler**, der findes i Landet; saaledes er ifølge Professorerne Ussing og Bøggilds Opgivelse 21 Mineraler, fundne i Grønland, helt nye for Videnskaben (ikke fundne tidligere andre Steder), og 20 nye for Grønland, fundne siden 1876, nemlig:

Finder	Nye for Videnskaben	Nye for Grønland	Ialt
Steenstrup	5	4	9
Flink	12	3	15
Ussing	1	1	2
Eberlin	"	3	3
Sylow	"	2	2
Kornerup	"	1	1
E. F. Edwards	1	"	1
J. Lunn	"	1	1
A. E. Nordenskiöld	"	1	1
Grønlændere	2	4	6
Ialt	21	20	41

Findestederne ere, ordnede geografisk ligesom Kortene:

Findested	Nye for Videnskaben	Nye for Grønland	Ialt
Kekertak (Upernivik-Distr.)	"	1	1
Kaersut (Umanak- —)	1	"	1
Nuk (Christianshaab)	"	2	2
Ekalugsuit (Egedesminde)	"	1	1
Fiskernæsset	1	1	2
Ivigtut	1	"	1
Josvas Kobbermine	"	1	1
Kangerdluarsuk	7	4	11
Narsarsuk	11	7	18
Nanortalik	"	1	1
Kumak (Østkysten)	"	1	1
Karra akungnak (—)	"	1	1
Ialt	21	20	41

De Mineraler, der ere nye for Videnskaben, ere ifølge Bøggilds Opgivelse følgende, hvoraf de i (—) anførte 4 senere ere fundne andre Steder, medens de andre 17 altsaa kun ere fundne i Grønland (ved „Finder" forstaas den, der har indsamlet det Materiale, som var Genstand for kemisk Undersøgelse o. s. v.):

Findested	Nr. og Navn i Bind XXXII	Finder	Undersøgt og navngivet af
Kaersut	116. Kaersutit	Steenstrup	Lorenzen
Fiskernæsset	64. (Kornerupin)	—	—
Ivigtut	32. (Kryolitionit)	Bestyrer Edwards	J. Thomsen og Ussing
Kangerdluarsuk	73. Rinkit	Steenstrup	Lorenzen
—	81. Polylitionit	—	—
—	109. Schizolit	Flink	Winther
—	144. Britolit	—	—
—	145. Erikit	Ussing	Bøggild
—	146. Steenstrupin	Steenstrup	Lorenzen
—	147. Epistolit	Flink	Bøggild
Narsarsuk	45. Kordylit	—	Flink
—	46. Ankylit	—	—
—	82. Tainiolit	—	—
—	87. Spodiofyllit	—	—
—	99. Lorenzenit	—	—
—	134. Leukosfenit	—	—
—	137. (Elpidit)	Grønlændere	Lindstrøm
—	139. (Neptunit)	—	Flink
—	140. Narsarsukit	Flink	—
—	141. Chalkolamprit	—	—
—	142. Endeiolit	—	—

De 20 Mineraler, der ere nye for Grønland, ere (nævnte i alfabetisk Orden): Andalusit, Astrofyllit, Chondrodit, Cyanit, Epididymit. Eudidymit, Euxenit, Gadolinit, Gedrit, Guld, Katapleit, Leukofan, Lievrit, Løllingit, Manganspat, Mikrolit, Monazit, Parisit, Riebeckit og Rutil.

Iøvrigt henvises til følgende Artikler i „Meddelelserne“: a) Beskrivelserne ordnede i geografisk Rækkefølge ligesom Kortene, b) de mineralogiske Artikler ordnede efter Nr. af det Bind, hvori hver enkelt Forfatters første Artikel findes; af disse maa naturligvis særlig nævnes Dr. Steenstrups nye Udgave af Gieseckes Rejsejournal 1806—13, Professor Ussings udførlige Beskrivelse af de geologiske Forhold i Julianehaab-Distrikt, 1911, og Professor Bøggilds: „**Mineralogia Groenlandica**“, udgørende hele Bind XXXII, Kbhvn. 1905:

a. Almindelig geologisk Beskrivelse.

1. Vestkysten.

K. J. V. Steenstrup IV 173—242 Kendskab til de geognostiske og geografiske Forhold i en Del af Nord-Gr. 1878—80, derunder Iagttagelser over hævede Havstokke, Terrasser og Lag med fossile Bløddyrskaller, 1 Kort;

V 43—77 Om Forekomsten af Forsteninger i de kulførende Dannelser i Nord-Gr. 1878—80 med 1 Kort; XXIV 249—306 Beretn. om en Undersøgelsesrejse til Disko 1898, S. 287 ang. en varm Kilde ved Bunden af Mellemfjord paa Disko, varmere end Kilden ved Unartok (Sydprøven), med Kort S. 304 over Vaigat, 12 Tavler Afbildn. af Fjeldformer, Ritenbenks Kulbrud paa Disko, og et farvetrykt Bilag visende Nordkysten af Vaigat, ved H. Moltke; XXXIII 1—8 Kan Tangranden benyttes til Bestemmelse af Forandringer i Vandstanden? 1905.

J. P. J. Ravn XLVII 147—72 Beretn. om en geologisk Undersøgelsesrejse til Disko og Nugsuak-Halvø, 1909, med 8 Tavler Afbildn. af Kulbruddet ved Karsuarsuk, Skansen, m. m.

A. Heim XLVII 173—228 Über die Petrographie und Geologie der Umgebungen von Karsuarsuk, Nordseite der Halbinsel Nugsuak, 1909, med 1 Kort og 16 Tavler Afbildn.

P. L. P. Sylow VIII 25—29 om Bjergarterne og de geologiske Forhold ved Disko-Bugt 1883, 1 Kort.

H. Pjetursson XIV 288—347 Geologiske Optegnelser fra Egedesminde-Distrikt 1897, Bjerggrunden, den marine Grænse, Landets Sænkning i Nutiden.

A. N. Kornerup II 149—94 Geologiske Iagttagelser fra Egedesminde- og Holstensborg-Distrikter, 1879, A. Bjergarterne, Lejringsforholdene med Tabeller over Bjergarternes Strygning og Fald; B. Kløvningsplaner, Landets Overfladeforholds Afhængighed af Diaklaserne eller de parallele Kløvningsplaner; C. Glacialdannelserne, med 3 Tavler Afbildninger og Angivelse af Kløvningsplanerne samt 2 Kort; I 77—139 Geologiske Iagttagelser fra Frederikshaab-Distrikt 1878, A. Bjergarterne med Tabeller over disses Strygning og Fald; B. Havstokdannelser, Terrasser etc.; 1 Kort.

K. J. V. Steenstrup II 27—41 Bemærkn. til et geognostisk Oversigtskort over en Del af Julianehaab-Distrikt, 1876, særlig Sodalith-Syenitten og Sandstenen omtales; XXXIV 115—46 Geologiske Iagttagelser i Julianehaab-Distrikt, 1909, 1) den røde Sandsten, 2) Indsamling af Eudialyt med Kort S. 135 over Bunden af Kangerdluarsuk, 3) Iagttagelser i Kryolitbruddet ved Ivigtut, med 15 Tavler Afbildn. af Fjeldpartier, Kryolitbruddet, Kvartskrystaller, rød Sandsten, m. m.

P. L. P. Sylow VI 178—80 Bjergarterne i Dele af Julianehaab-Distr. 1881.

A. Jessen XVI 123—69 Geologiske Iagttag. fra Syd-Gr. 1894, Tabeller over hævede Havstokkes Højde over Højvandsmærket; den varme Kilde ved Unartok omtales 128—37; 1 Kort.

G. Flink XIV 221—62 Berättelse om en mineralogisk Resa i Syd-Gr. 1897, med 1 Kort.

N. V. Ussing XXXVIII 1—376 **Geology of the Country around Julianehaab** 1911 (ved O. B. Bøggild), 1) History, 2) the Rock Formations, 3) descriptive Geology of the Ilimausak Region, 4) Petrography of the Ilimausak Region, 5) descriptive Geology and Petrography of the Igaliko Region, 6) Summary and Conclusions, med 4 Kort; 377—426 Beretn. om den geologiske Exp. til Julianehaab-Distrikt 1900.

2. Østkysten.

P. Eberlin IX 250—70 Om de geologiske Forhold i dansk Øst-Gr. syd for 63° 15′, 1883—85, de faste Bjergarter og deri forekommende Mineraler; 1 Kort.

H. Knutsen IX 235—49 Om de geologiske Forhold i dansk Øst-Gr. nord for 63° 15′, 1883—85.

Chr. Kruuse XLIX 211—15 Jordbundsforholdene ved Angmagsalik 1898—99.

E. Bay XIX 145—55 og 160—87 Geologiske Iagttagelser ved Hold with Hope, Scoresby-Sund og Angmagsalik 1891—92, 1 Kort.

N. Hartz XIX 155—58 Geologiske Iagttag. ved Vest- og Gaase-Fjord, 1892.

O. Nordenskjöld XXVIII 151—284 On the Geology and Physical Geography of East-Gr., 1907, petrographico-geological Description, med 1 Kort og 5 Tavler Afbildn. af Liverpool-Land, Berzelius-Mountain og Jameson-Land.

b. Systematisk Mineralogi.

J. F. Johnstrup II 78—79 Om Forekomsten af Lievrit og Lithionglimmer i Gr. 1881; 154—56 om Mineralet Spinel, fundet af Kornerup 1879.

Joh. Lorenzen II 43—77 Undersøgelser af 9 Mineraler i Sodalith-Syeniten i Julianehaab-Distrikt 1881; IV 133—72 Kemisk Undersøgelse af det metalliske Jern fra samtlige Fund i Gr,, samt nogle af de dermed følgende Bjergarter 1883; VII 1—31 fortsat Undersøg. af 17 Mineraler fra Sodalith-Syeniten 1884, med 1 Tavle Afbildn. af Kaersutit; 33—46 fortsatte Undersøg. af 4 Mineraler fra Kangerdluarsuk 1884, med 1 Tavle Afbildn. af Lievrit, Rinkit og Lithionglimmer.

K. J. V. Steenstrup IV 113—31 Om Forekomsten af Nikkeljern med Widmannstättenske Figurer i Basalten i Nord-Gr., 1883; XXXIV 132—46 Mineralogiske Iagttagelser og Indsamlinger, 1909, særlig vedr. Eudialyt, Kvartskrystaller og Topas; XXXV Einleitung und biographische Mitteilungen zu: „**Gieseckes Mineralogisches Reisejournal** über Grønland 1806—13, 2. vollständige Ausgabe 1910", med 4 Tavler, deraf 2 Potræter; XLVII 381—87 om Jernspaten i Kryoliten ved Ivigtut 1911.

K. Rørdam VII 47—53 Zirkonsyre fremstillet af Eudialyt, i Anledning af dette Minerals Anvendelse i økonomisk Øjemed, 1888; VIII 123—30 Om Olivinsten fra Siorarsuit ved Kangamiut, 1884.

G. Flink XIV 221—62 Berättelse om en mineralogisk Resa i Syd-Gr., 1897, med Angivelse af 30 indsamlede Mineraler; XXIV 7—180 On 34 Minerals from Narsarsuk on the Firth of Tunugdliarfik in S.-Gr. 1899, med Kort og 8 Tavler Afbildn.

N. V. Ussing XIV 1—220 Mineralogisk-petrografiske Undersøgelser af grønlandske Nefelinsyeniter og beslægtede Bjergarter, 1894, 1) Alkalifeldspater med Afbildn. af Mikroklin-Mikropertit, Kryptopertit, Natronortoklas og Albit, 2) kiselsyrefattige Hovedmineraler, med Afbildn. af Nefelin, Eudialyt og Arfvedsonit; XIX 159—60 Oplysninger om en glimmerholdig Hornblende-Olivin-Bjergart i Gaase-Fjord, fundet af Hartz, 1892; XXIV 1—5 Indledende Bemærkn. ang. Undersøgelser af Mineraler, fundne af Flink, 1899: XXXII 9—19 „Preface" til Bøggilds „Mineralogia Groenlandica", 1905.

E. V. Cohen XV 291—304 Über das Vorkommen von Eisencarbid (Cohenit) im terrestrischen Nickel-Eisen von Niakornak bei Jakobshavn, 1897.

J. C. Moberg XX 245—63 Bidrag till kännedomen om Steenstrupin, 1898, med Afbildn. S. 259.

Chr. Winther XXIV 190—203 On the 2 new minerals Britholite and Schizolite, med Afbildn.

Th. Nicolau XXIV 215—48 Untersuchungen an den eisenführenden Gesteinen der Insel Disko, 1901.

O. B. Bøggild XXIV 181—90 On a new mineral, Epistolite, med Afbildn., og 203—13 New examinations of Steenstrupite, 1901, med talrige Afbildn.; XXV 43—89 On Ilvaite from Siorarsuit at Julianehaab, 1902, med Afbildn.; XXVI 91—139 On 2 minerals from the Nephelite-Syenite at Julianehaab (Erikite and Schizolite), med Afbildn., 1904; XXVIII 17—95 On 38 samples of the sea-floor along the coast of East-Gr. 70°—74½° 1904, med 9 Tavler: the percentage of the different sizes of grains in the samples; XXVIII 97—129 The minerals from the Basalt of East-Gr., med Afbildn.; XXXII 1—625 **Mineralogia Groenlandica** 1905 omhandlende 162 Mineraler, **systematisk** ordnede og beskrevne, med talrige Afbildn. i Texten, samt Fortegnelser over **Lokaliteterne** og deres Beliggenhed, samt over forældede og forvanskede Stavemaader for disse, og „a short summary of contents"; XXXIII 95—120 On 8 minerals from Narsarsuk at Julianehaab, 1906, med Afbildn.; XXXIV 91—114 On Gyrolite from Gr., 1908, med Afbildn.; XXXV 491—510 Lokaliteter, der er omtalte af Giesecke i hans Rejsejournal fra 1806—13, 1900; XLVII 275—82 Om Britolitens Krystalform, 1910; L 1—95 Krystalform og Tvillingdannelser hos Kryolit, Perovskit og Boracit, 1911, med 2 Tavler Afbildn.; 105—29 Iagttagelser over Kryolitgruppens Mineraler, 1911, med 1 Tavle Afbildn.; 175—85 De stalaktitiske Mineraler fra Ivigtut, 1912, med 1 Tavle Afbildn.

O. Nordenskjöld XXVIII 1—16 Notes on some specimens of rocks collected by C. Kruuse on the E.-coast of Gr. 65° 35′—67° 22′, 1904.

C. Dreyer og *V. Goldschmidt* XXXIV 1—60 Über Albit von Gr. 1907, med 5 Tavler Afbildn.

W. Thalbitzer XXXV 511—32 Die grönländischen Ortsnamen in Gieseckes Rejsejournal von 1806—13, 1910.

A. Heim XLVII 173—228 Über die Petrographie der Umgebungen von Karsuarsuk, 1910, med Spezialprofil, og Tavler med Afbildn.

F. PALÆONTOLOGI.

Grønland er et af Jordens rigeste Findesteder for fossile Planteforsteninger, navnlig fra Kridtformationen, men ogsaa fra andre Perioder; de største Fund kunne skematisk angives saaledes (Afbildn. i vedføjet Bind):

Vestkysten	Østkysten
	5. Kulform.... XLIII
	10. Kridt..... XLV
	9. Jura ..... XXIX, XLV
	11. Tertiær
	8. Rhät-Lias.. } XIX
	9. Jura ..... }
11. Tertiær..... V	11. Tertiær.... XXIX
10. Kridt..... V	
12. Kvartær..... XXIX	

Fundene bestaa væsentlig af:

5) Plante- og Dyre-Forsteninger, talrige og smukt bevarede, i Sandsten fra Kulformationen ved Mallemukfjeld og paa Sydsiden af Amdrup-Land, 80°—81°, fundne af Docent A. Wegener paa Danmark-Expeditionen 1906—08, bestemte af Professor A. G. Nathorst fra Stockholm, **Kort** Bind XLIII 339.

8, 9) Planteforsteninger i Lerskifer fra Rhät-Lias, og i de ovenover liggende Kalk- og Sandstene fra Juraformationen ved Kap Brewster, Neills-Klipper og Kap Stewart ved Mundingen af Scoresby-Sund, 70¼° à 70½°, fundne af Dr. phil. N. Hartz og Cand. E. Bay i 1891—92, deriblandt 18 Plantearter: Bregner, Padderokker, Naaletræer, Koglepalmer (Cykadeer), bestemte af Hartz, **Kort** XIX S. 188, Tavle 2.

9) Dyreforsteninger i Kalksten fra Juraformationen, samme Sted og gennem Midtpartiet af Jameson-Land, fundne i 1891—92 af Hartz og i 1900 af Hartz, Professor Otto Nordenskjöld fra Gøteborg, Læge H. Deichmann, Mag. Chr. Kruuse og Kaptain J. P. Koch, bestemte af Professor B. Lundgren fra Lund († 1897) og Dr. phil. Statsgeolog

Victor Madsen; **Kort** XXIX Tavle Side 210. Hartz fandt endvidere en Blok Sandsten med Fodspor af Dinosaurus, bestemt af Professor E. Fraas fra Stuttgart.

Paa Danmark-Exp. er endvidere fundet marine Forsteninger fra Juraformationen, rige paa Arter, paa Hochstetter-Foreland (tidligere antagne for Tertiær), paa Østkysten af Koldewey-Ø samt ved Danmarks-Havn, 75°—77°, bestemte af Docent J. P. J. Ravn, **Kort** XLV, Tavle 38.

10. v.) Planteforsteninger fra Kridtperioden paa Upernivik-Ø ved Umanak-Fjord, Nugsuak-Halvø og Disko, 69° 20′—71° 10′, hvor Dr. Steenstrup under sit $2^1/_2$ aarige Ophold skaffede Videnskaben en *uventet stor* Berigelse ved hans højst betydningsfulde Indsamling af fossile Planteforsteninger 1878—80; senere har Hartz i 1890 og Cand. M. P. A. Traustedt i 1892 suppleret Samlingen; navnlig har Professor O. Heer fra Zürich († 1883), indlagt sig varig Fortjeneste ved Bearbejdelsen af dette righoldige Materiale; han inddelte Fundene i:

Nederst Komelagene, hvorfra kendes 88 Plantearter, derover Atanelagene med 177 Plantearter, øverst Patootlagene med 118 Plantearter ialt 383, deriblandt Bregner, Naaletræer, Koglepalmer, Magnolier, Popler, Eg, Kastanier, Brødfrugttræer o. s. v. **Kort** IV og V.

Fra de øverste Lag har Steenstrup fundet Dyreforsteninger, bestemte af Zoologen C. L. P. de Loriol fra Genf († 1908), som hørende til „øvre Senon", Kridtformationens næstøverste Etage.

Af Forsteninger fra Vestkysten findes 100 Tavler Afbildninger i Tillæget til Bind V (udsolgt). En Del af de fundne fossile Plantearter ere opkaldte efter danske Forskere, f. Ex. Flabellaria Johnstrupi, Cycas Steenstrupi, Qvercus Langeana, Phegopteris Kornerupi o. s. v.

10. ø.) Paa Danmark-Expeditionen er endvidere fundet en lokalt stærkt begrænset Forekomst fra Kridttiden syd for Juraforekomsten paa Koldewey-Ø samt ved Danmarks-Havn; fattig paa Arter, men rig paa Individer, **Kort** XLV.

11. v.) Tertiærformationen paa Vestkysten findes over Kridtlagene, og er ligeledes meget righoldig, 282 Plantearter ere fundne, ofte fortrinlig bevarede, samt Forsteninger af Insekter og Mollusker.

11. ø.) Tertiærformationen paa Østkysten er først fundet ved Jackson-Ø, Flache-Bay, Sabine-Ø og Pendulum-Ø, 74°—$74^1/_2$°. Planteforsteninger herfra ere bestemte af O. Heer. Nye Fund ere gjorte af O. Nordenskjöld og Hartz 1900, nemlig Dyreforsteninger ved Kap Dalton $69^1/_2$°, bestemte af Docent J. P. J. Ravn, der deler dem i Coeloma- og Cyrena-Lagene, begge ældre end Aflejringerne ved Halbjarnarstadir paa Island, — samt Planteforsteninger ved Kap Dalton.

12) Foruden de ovennævnte Forsteninger er endelig paa mange Steder spredt paa Vestkysten fundet Forsteninger fra **Kvartærtiden**, (i hvilken den store Istid falder); men Undersøgelserne heraf ere langtfra afsluttede, egentlig kun begyndt. Saaledes anfører Cand. Ad. S. Jensen, at man kan skeldne mellem flere Afsnit.

Aarets Middel-Temperatur i de omhandlede Perioder angives af Heer saaledes:

Kridttiden	Komelagenes Tid. . .	21°—22°
	Atane — - . . .	18°—19°
	Patoot — - . . .	ca. 15?°
Tertiærtiden		ca. 12°

altsaa en stadig Nedgang i Temperaturen — henimod Istiden.

Iøvrigt henvises til følgende Afhandlinger i „Meddelelserne", ordnede indenfor Vest- og Østkysten efter Bindenes Nr.:

Vestkysten.

K. J. V. Steenstrup IV 229—36 Iagttag. over Lag med fossile Bløddyrskaller m. m.; V 43—77 om Forekomsten af Forsteninger i de kulførende Dannelser i Nord-Gr., langs Disko, Nugsuak- og Svartenhuk-Halvøernes Kyster, 1883, 1 Kort; 215—16 Bemærkn. til Prof. Heer's Afhandl. om Gr.'s fossile Flora.

O. Heer V 79—202 Oversigt over **Flora fossilis groenlandica**, oversat fra Tysk af Prof. Grønlund, med Fortegn. over Planterne i Kridtlagene (Kome-, Atane- og Patoot-Lagene) samt den tertiære Flora; Tillæg hertil med Afbildn. af Gr.'s fossile Flora paa 109 Tavler og 1 Kort, 1883.

C. L. P. de Loriol V 203—13 om fossile Saltvandsdyr fra Nord-Gr. (les échantillons de Mollusques et d'Echinodermes fossiles), 1882.

Ad. S. Jensen XXIX 287—305 introduction on Greenland's fossil Mollusc-Fauna from the quaternary time in West-Greenland, 1905, (Yoldia arctica, Zirphæa crispata).

Østkysten.

N. Hartz XIX 215—47 Planteforsteninger fra Kap Stewart 70° 25′ (Jameson-Land) 1891—92, med en historisk Oversigt over tidligere Fund, Sondring mellem Rhät eller Rhät-Lias og yngre jurassiske Lag, med 14 Tavler Afbildn. af Planteforsteninger af Bregner og Cycadeer.

B. Lundgren XIX 189—214 Anmärkningar om några Jurafossil från Kap Stewart, djurlämningar: Brachiopoder, Lamellibranchiater, Gastropoder, Cephalopoder, med 3 Tavler Afbildn.

Victor Madsen XXIX 157—210 On Jurassic Fossils from E.-Gr., Jameson-Land etc. 1900; Fauna: Echinodermata, Vermes, Molluscoidea, Mollusca, Belemnoidea; med 1 Kort og 4 Tavler Afbildn.

E. Fraas XXIX 277—85 weitere Beiträge zur Fauna des Jura von NO.-Gr., 1900: Fussspur eines Dinosauriers, Wirbel von Ophthalmosaurus (Baptanodon), med Afbildn.

J. P. J. Ravn XXIX 93—140 the Tertiary Fauna at Kap Dalton, 69° 24', discovered 1900 by O. Nordenskjöld; Pelecypoda, Gastropoda, Crustacea, Insecta, med 3 Tavler Afbildn.; XLV 433—500 on jurassic and cretaceous Fossils from NE.-Gr. 1906—08, med Kort over Hochstetter-Foreland, Store-Koldewey-Island og Germania-Land, 75°—77°, samt 6 Tavler Afbildn. af Forsteninger.

A. G. Nathorst XLIII 337—46 Contributions to the carboniferous Flora of NE.-Gr. betw. 80° and 81°, 1911, med Kort over Hekla-Sund og Ingolfs-Fjord og 2 Tavler Afbildn.

G. BOTANIK.

Da Rink i 1857 udgav sit Hovedværk „Grønland", optoges heri en af Professor Johan Lange († 1898) forfattet Oversigt over grønlandske Karplanter (ɔ: Blomsterplanter, Bregner etc.). Fra 1876, da den systematiske Undersøgelse af Grønland fra dansk Side tog sin Begyndelse, er Antallet af kendte grønlandske Plantearter voxet betydeligt, hvilket vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt over Arternes Antal:

	1857	1899	1912	Antallet meddelt 1912 af
Blomsterplanter	288	ca. 342	342	Museumsinspektør Dr. C. H. Ostenfeld
Karsporeplant. (Bregner etc.)	22	26	30	
Mosser	268	480	608	Apoteker C. Jensen, Hvalsø
Svampe	13	629	717	Mag. sc. C. Ferdinandsen
Laver	179	ca. 285	285	Mag. sc. O. Galløe
Havalger	32	167	181	Docent Dr. L. Kolderup Rosenvinge
Ferskvandsalger	3	304	363	Dr. phil. F. Børgesen
Diatoméer	„	407	617	Cand. polyt. E. Østrup
Dinoflagellater	„	„	41	Dr. phil. Ove Paulsen
	805	ca. 2640	3184	

Paa saa godt som alle de Expeditioner, med hvilke Naturforskere have fulgt, er foretaget **Indsamling** af Planter, navnlig af de fleste Geologer og Zoologer samt af følgende Botanikere:

Paa Vestkysten: Professor Eug. Warming 1884, Cand. Th. Holm 1884 og 86, Dr. phil. nu Docent L. Kolderup Rosenvinge 1886 og 88, Dr. phil. N. Hartz 1889 og 90, Ass. H. J. Lassen 1890 († 1897), Adjunkt Chr. Kruuse 1897 og Mag. sc. Morten Porsild 1898 og 1902, — samt paa Østkysten: Dr. phil. N. Hartz 1891—92 og 1900, Kruuse 1898—1900 og 1901—02 samt Cand. Andreas Lundager 1906—08.

Bearbejdelsen af Materialet er fordelt mellem en stor Række Specialister, nemlig foruden ovennævnte navnlig: Professor Joh. Lange

(† 1898), Prof. E. Rostrup († 1907), Sognepræst J. S. Deichmann Branth (Speciale: Laver), Prof. Chr. Grønlund, Apoteker C. E. O. Jensen (Speciale: Mosser), Læge J. S. Hagen fra Trondhjem (Mosser), Cand. polyt. Ernst Østrup (Speciale: Kiselalger), Cand. E. Bay, Dr. phil. F. C. E. Børgesen, Dr. phil. C. E. H. Ostenfeld, Dr. phil. Ove Paulsen, Docent H. G. Simmons fra Lund, Cand. pharm. Aug. Hesselbo, Helgi Jónsson, Mag. sc. E. Larsen, Dr. phil. E. A. Wainio fra Finland, Mag. sc. O. Galloe, Fr. Heide, Cand. mag. K. Jessen, Dr. phil. A. Mentz, Mag. sc. H. E. Petersen, Frk. Agnete Seidelin, Mag. sc. C. C. F. Ferdinandsen og Cand. pharm. J. Lind (Personerne nævnt i kronologisk Orden).

Resultaterne er nedenfor fremstillet i to Grupper af Afhandlinger, a) „Almindelig Beskrivelse af Vegetationen", med Skildringer af Plantelivet i forskellige Egne af Grønland (Artiklerne ordnede geografisk), — og b) „Systematisk Botanik" (Artiklerne ordnet efter det botaniske System).

a) Hvad den første Afdeling angaar, maa særlig fremhæves Professor Warmings Opstilling i Bind XII af 7 **Vegetations-Formationer**, nemlig: 1) Birkekrat, kun i Bunden af Fjordene i det sydligste Grønland, 2) Pilekrat i Dalene indtil Upernivik, 3) Urtemarken, Pilekrattenes Undervegetation, 4) Lyngheden, 5) Fjeldmarken paa Skraaninger, i Skærgaarden etc., 6) Kærene i fugtige Lavninger, samt 7) Havstrandsvegetationen. Udenfor disse staa 8) den gødede Jords Planteveext. I Bind XV har Docent Kolderup Rosenvinge suppleret Skildringen af Krattene samt paavist Forekomsten af Græsmarker og Lavheder. Senere er disse Arbejder fortsat af Dr. phil. N. Hartz, Mag. sc. M. Porsild og Mag. sc. Chr. Kruuse i Bind XVIII, XXV og XLIX; sidstnævnte skriver herom i Bind XLIX Side 190: „I sit bekendte Værk „Om Grønlands Vegetation" har Warming givet en Skildring af Planteveexten i vort nordlige Biland, som i overlegen Karakteristik og Storsyn staar uovertruffen blandt alle arktiske botaniske Arbejder. Enhver, som beskæftiger sig med dette Lands Flora, maa benytte det, og jo mere man arbejder med det, des mere forbavset bliver man over den Rigdom af Ideer, som er nedlagt i det, og desto vanskeligere føler man den Opgave at føje noget nyt til denne beundringsværdige Bygning. Siden da har Rosenvinge behandlet „det sydligste Grønlands Vegetation" i et fortrinligt Arbejde, Hartz har skrevet om „Øst-Grønlands Vegetationsforhold", M. Porsild behandlet Disko-Øens Flora og jeg selv Vegetationen i Egedesminde Skærgaard".

Warming, Professor A. G. Nathorst fra Stockholm, Dr. Hartz og Mag. Kruuse have endvidere givet værdifulde Bidrag til en **sammenlignende arktisk Plantegeografi** med særligt Henblik paa den grønlandske **Vegetations Tilblivelseshistorie**, ligesom det bør anføres, — at Warming

har paavist, at Blomsterne væsentlig maa kunne bestøve sig selv i højere Grad i Grønland end i sydligere Egne, — at Hartz har paavist Føhnvindens dels mekanisk forkuende dels udtørrende Indflydelse paa Vegetationen, — at Kolderup Rosenvinge har paavist nogle af de Planter, der ere ejendommelige for det sydligste Grønland, og som maa antages i sin Tid at være indførte af de islandske Kolonister, — at Docent Kornerup paa Jensens Nunatakker fandt Planter, som maa antages at skyldes Frø fra Østkysten, der af Vinden er ført ind over Indlandsisen, — at Botanikeren Fr. Heide kar sondret mellem en arktisk og en tempereret Type af Slægten Vibefedt; endelig bør anføres, at de botaniske Undersøgelser har ført Warming, Kolderup Rosenvinge, Hartz og Kruuse ind paa Varmemaalinger i direkte Solskin.

b) Hvad den systematiske Botanik angaar, har afdøde Professor Joh. Lange lagt Grunden med sin omfattende „**Conspectus Florae Groenlandicae**“, fortsat af Kolderup Rosenvinge, udgørende hele Bind III; siden 1908 har Warming dernæst i Forening med yngre danske Botanikere paabegyndt en Række Publikationer om de arktiske Blomsterplanters **Biologi**, grundede væsentligst paa de rige Samlinger fra Grønland, som gemmes i Botanisk Museum i København, foreløbig et Bind (XXXVI); der arbejdes paa Fortsættelsen (XXXVII).

Endvidere kan anføres, at afdøde Professor Rostrup uden selv at have været i Grønland har indsamlet et meget betydeligt Antal Svampe, — ved minutiøs Undersøgelse af de af andre hjembragte Planter af højere Orden, paa hvilken der fandtes Svampe, — samt at Docent Kornerup har udført en Samling Plantetegninger, der er benyttet som Vejledning for Botanikere paa en Del af Expeditionerne.

Af **Kort** af særlig botanisk Interesse findes i „Meddelelserne“:

Bind		Omtalt		Kyststrækning
		af	Aar	
XLVII	Side 252	Porsild	1910	Hare-Ø NV. for Disko, 70° 15′—70° 35′.
XLIX	Tavle 4	Kruuse	1911	Angmagsalik, 65° 30′—67° 22′.
—	— 3	—	—	Tasiusak, 65° 37′.
—	— 2	—	—	Tunok, 65° 50′.
—	— 1	—	—	Kingorsuak, 66° 05′.
XVIII	— 9	Hartz	1895	Scoresby-Sunds indre Fjorde, 70°—72°.
XLIII	Side 335	Ostenfeld og Paulsen	1906—08	Havet øst for Germania-Land, 74°—78°.
—	Tavle 17	Lundager	1912	Danmark's Vinterkvarter, 76° 50′.

Iøvrigt henvises til nedenstaaende Oversigt over Afhandlingerne:

a. Almindelig Beskrivelse af Vegetationen.

Vestkysten.

A. N. Kornerup III Indledning, 27—36 Bemærkn. om Grønlands almindelige Naturforhold 1880. (Indledning til „Conspectus Florae Groenl.").

C. E. O. Jensen III 422—26 Efterskrift ang. Mosser, 1887.

J. S. D. Branth III 457—63 Lavvegetationens almindelige Karakter, 1887.

M. P. Porsild XXV 91—239 Bidrag til en Skildring af Vegetationen paa Disko, 1898, derunder: **Vegetationens Forskellighed** paa Trap, Kulformation og Gnejs; og om et sydligt Florakontingent paa Disko, med 6 Tavler Afbildn. af Krat etc.; XLVII 249—61 The plant-life of Hare-Island 1910, med Kort over Hare-Ø, nordvest for Disko; 349—63 Vascular plants of West-Gr. 71°—73°, 1912, med Kort S. 353.

C. Kruuse XIV 348—99 Vegetationen i Egedesminde Skærgaard, 1897, med Beskrivelse af Naturforholdene, Temperatur- og Fugtighedsmaalinger.

Eug. Warming VIII 173—201 Beretn. om den botaniske Exp. med „Fylla" i 1884, særlig behandles 1) Planternas Livsvilkaar saasom Blomsternes Bestøvning, samt 2) Vegetationsformerne, systematisk Inddeling af Plantevæxten, 1884; XII 1—245 Om Grønlands Vegetation, 1886—87, Inddeling i 8 **Vegetationsformationer**, Overgange mellem Vegetationsformationerne, Arts-Statistik, Vegetationens Historie: Hvorfra fik Grønland sin nuværende Flora? Talrige Afbildn.; 99—101 Varmemaalinger i direkte Solskin, 1884.

N. Hartz XV 1—60 Botanisk Rejseberetn. fra Vest-Gr. 1889—90, derunder S. 19—20 Vegetationen ved den varme Kilde paa Øen Unartok 60½°.

L. Kolderup Rosenvinge XV 73—250 Det sydligste Gr.'s Vegetation, 1896, 1) floristiske Forhold, 2) klimatiske Forhold, Varmemaalinger i direkte Solskin, Bemærkn. om Blomstringstiden, **Vegetationsformationerne**; med talrige Træsnit i Texten; XX 129—243 Om Algevegetationen ved Gr.'s Kyster, 1899; 1) ydre Betingelser for Planteværten i Havet, 2) Havalgefloraens plantegeografiske Stilling, 3) Algevegetationens Regioner og Samlag.

A. N. Kornerup I 150—52 Om det organiske Liv paa den østligste af „Jensens Nunatakker", 1878.

Østkysten.

G. F. Holm X 51—52 Fortegn. over spiselige Løvplanter og Alger fra Østkysten, 1887.

E. Bay XVIII 281—84 Beskrivelse af Vegetationen i Angmagsalik, 65° 40′.

N. Hartz XVIII 105—281 Øst-Gr.'s Vegetationsforhold med Beskrivelse af de besøgte Lokaliteters Vegetation, Hold with Hope 73° 30′ og Scoresby-Sund 70° 15′, 1895, med 1 Kort og 8 Figurer; 285—314 Almindelige Bemærkn. om Vegetationen i Scoresby-Sund, Varmemaalinger i direkte Solskin 1891, **Vegetationsformationerne**, Føhnens Betydning for Vegetationen i de grønlandske Fjorde, Føhnerne ved Danmarks-Ø Decb. 1891 til Juli 1892; 354—93 **Sammenligning** mellem Nordvest- og Nordøst-Gr.'s Karplanter, 1895, Nordøst-Gr.'s plantegeografiske Stilling, Vegetationens Historie: Kunde Floraen holde

sig i Scoresby-Sund under Istiden?; 467—68 Efterskrift ang. Plankton og Diatoméer paa Drivisen, 1895.

Chr. Kruuse XXX Indledn. 1—13 til botanical exploration (Undersøgelse) of the East-Coast of Gr. betw. 65° 35′—74° 30′ N., 1904; 426—31 Distribution of the species and some varieties in E.-Gr.

N. Hartz og *Chr. Kruuse* XXX 333—425 The vegetation of NE.-Gr. 69° 25′—75°, 1911, med Afbildn.

Chr. Kruuse XLIX 1—307 Rejser og botaniske Undersøgelser i Øst-Gr., nemlig: 1—152 Beretn. om Expeditionen 1901—02; 153—88 Optegnelser om de 1898—99 paa den Amdrupske Baadeexp. besøgte Lokaliteter; 188—9 Aggas-Ø til Kap Dalton, Karplanter indsamlede af Amdrup fra 5 Lokaliteter; 190—288 Vegetationen paa Øst-Gr. mellem 65° 30′ og 69° 30′ med Tabeller over Arternes Fordeling og Hyppighed paa Lokaliteterne i Angmagsalik og det nordlige Kystdistrikt, Terrainforhold, Jordbunden, Grundvandet, meteorologiske Forhold, **Vegetationsformationerne**, med talrige Afbildn.; 289—307 A short summary of contents: Travels and Botanical Investigations in E.-Gr. 1911, med 4 Kort.

C. E. H. Ostenfeld og *O. V. Paulsen* XLIII 319—36 General remarks on the Micro-Plankton 1911, med Kort over Havet Øst for Germania-Land, 1906—08.

A. Lundager XLIII 347—414 Some notes concerning the vegetation of Germania-Land NE.-Gr. 1906—08, med 1 Kort over „Danmark"s Vinterkvarter.

b. Systematisk Botanik.

Bind	
	1. Karplanter (Phanerogamae et Cryptogamae vasculares).
I	141—50 *Joh. Lange:* Bemærkn. om de af Kornerup i 1878 samlede Planter paa Vestkysten af Gr.
III	**Conspectus Florae Groenlandicae:**
—	1—214 *Joh. Lange:* Karplanter, med Litteraturfortegn., 1880.
—	233—308 *Joh. Lange:* 1. Tillæg til Karplanter, med Oversigt over botaniske Indsamlinger paa Rejser i Gr. 1806—86.
—	645—749 *L. Kolderup Rosenvinge:* 2. Tillæg til Karplanter, 1892.
VIII	131—50 *Joh. Lange:* Bemærkn. om de i 1880—85 af C. Petersen, Sylow, Steenstrup, J. A. D. Jensen og S. Hansen samlede Karplanter paa Vestkysten.
	281—88 *Joh. Lange:* Bemærkn. om de i 1886—87 af Kolderup Rosenvinge, Ussing og Ryder samlede Karplanter paa Vestkysten.
IX	271—83 *Joh. Lange:* Bemærkn. om de i 1883—85 af Eberlin og Knutsen samlede Planter paa Østkysten.
XV	61—72 *L. Kolderup Rosenvinge:* Nye Bidrag til Vest-Gr.'s Land-Flora, 1896.
XVIII	315—54 *N. Hartz:* Karplanter fra Angmagsalik 65° 40′ og NØ.-Gr. 70°—75° N., med Figurer i Texten, 1895.
XXVI	467—73 *H. G. Simmons:* Notes on 16 rare or dubious Danish Gr. plants, 1904.
XXX	143—208 *Chr. Kruuse:* List of vascular plants found on the coast 66° 20′—75° N. of E.-Gr., 1905.

Bind

XXX 209—87 *Chr.Kruuse:* List of vascular plants in the Angmagsalik-District on the East-coast 65° 30′—66° 20′, 1906.

XXXIII 61—68 *C. E. H. Ostenfeld:* A List of Flowering Plants from Cape York and Melville-Bay, collected by the Rev. Knud Balle and Mr. Mylius-Erichsen in 1903—5.

XXXIV 243—51 *M. P. Porsild:* Appendix, List of Vascular Plants collected by Dr. M. C. Engell in the Vicinity of the Great Glacier of Jakobshavn about 69°, 1902.

XXXVI **The Structure and Biology of Arctic Flowering Plants:**

— 1—71 *Eug. Warming:* Ericineæ (Ericaceæ, Pirolaceæ); Morphology and Biology, 1908.

— 73—138 *Hemming Petersen:* Ericineæ; the biological anatomy of the leaves and of the stems, 1908.

— 139—54 *H. E. Petersen*: Diapensiaceæ, 1908.

— 155—67 *A. Mentz:* Empetraceæ, 1909.

— 169—236 *Eug. Warming:* Saxifragaceæ; Morphology and Biology, 1909.

— 237—94 *O. Galloe:* Saxifragaceæ; the Biological Leaf-anatomy of the Arctic species of Saxifraga, 1910.

— 295—332 *Agnete Seidelin:* Hippuridaceæ, Halorrhagidaceæ and Callitrichaceæ, 1910.

— 333—440 *Knud Jessen:* Ranunculaceæ, 1911.

— 441—81 *Fr. F. R. Heide*: Lentibulariaceæ (Pinguicula), 1912.

XLIII 1—32 *C. E. H. Ostenfeld* og *A. Lundager:* List of vascular plants from NE.-Gr. (N. of 76°) collected by the Danmark-Exp. 1906—08, with plates 1—6, 1910.

XLVII 237—48 *M. P. Porsild:* List of Vascular Plants from the South-coast of the Nugsuak Peninsula in W.-Gr., 1910.

— 261—74 *M. P. Porsild:* List of Vascular Plants observed on Hare-Island, 1910.

L 349—89 *M. P. Porsild:* Vascular Plants of W.-Gr. 71°—73°, 1912, med Kort.

2. Mosser (Muscineae).

III 309—421 *Joh. Lange:* Gr.'s Mosser, delvis bestemt af Apoteker C. E. O. Jensen, 1887, indsamlede af Kornerup, Sylow, J. A. D. Jensen, Warming, Th. Holm, S. Hansen, Kolderup Rosenvinge, Ryder, Ussing og Eberlin.

XV 363—443 *C. E. O. Jensen:* Mosser fra Øst-Gr. 1897, indsamlede af N. Hartz og E. Bay.

— 444—45 *J. S. Hagen:* De nova specie Polytrichi, muscorum generis.

XXVI 435—65 *J. S. Hagen:* Descriptions de quelques espèces nouvelles de Bryacées récoltées sur l'île de Disko, 1904, med 6 Tavler Afbildn.; les figures dessinées par M. Porsild.

XXX 289—94 *C. E. O. Jensen:* Species nova Marsupellae, muscorum generis, 1906.

Bind	
XXX	295—312 *C. E. O. Jensen:* List of the Hepaticae and Sphagnales found in E.-Gr. betw. 65° 35′ and 75° in the years 1898—1902; the collectors are chiefly Dusen, Hartz and C. Kruuse.
—	313—32 *C. A. Hesselbo:* List of the Andreaeales and Bryales found by Kruuse and Hartz in E.-Gr. betw. 65° 35′ and 74° 15′ in the years 1898—1902.
XLIII	163—67 *C. E. O. Jensen:* Hepaticae and Sphagnaceae from NE.-Gr. (N. of 76°) collected by Lundager, the Danmark-Exp. 1906—08, 1910.
—	169—80 *C. A. Hesselbo:* Mosses from NE.-Gr., collected by Lundager, the Danm.-Exp. 1906—08, with 2 plates, 1910.

3. Svampe (Fungi).

III	515—90 *E. Rostrup:* Oversigt over Gr.'s Svampe 1888, indsamlede af J. A. D. Jensen, S. Hansen, Eberlin, Kolderup Rosenvinge, Ryder, Warming og Th. Holm.
—	591—643 *E. Rostrup:* Tillæg til Gr.'s Svampe, 1891, indsamlede af Kolderup Rosenvinge og N. Hartz.
XVIII	43—81 *E. Rostrup:* Øst-Gr.'s Svampe 1894, indsamlede af Hartz og Bay.
XXX	111—21 *E. Rostrup:* Fungi Groenlandiæ orientalis in expeditionibus Amdrup 1898—1902 a Amdrup, Hartz et Kruuse collecti, 1904.
XLIII	135—45 *C. C. F. Ferdinandsen:* Fungi terrestres from NE.-Gr. (N. of 76°) collected by Lundager, the Danm.-Exp. 1906—08, with a plate, 1910.
—	147—62 *J. Lind:* Systematic list of Fungi (Micromycetes) from NE.-Gr. (N. of 76°), coll. by Lundager, Koch and Freuchen, with a plate, 1910.

4. Laver (Lichenes).

III	449—56 *Chr. Grønlund:* Lichenes, Literatur-Oversigt og Lichen-Samlinger og Samlere, 1887. bl. A. nævnes: Johnstrup, Kornerup, Steenstrup, C. Petersen, Sylow, J. A. D. Jensen, Warming, S. Hansen, Eberlin, Ryder og Kolderup Rosenvinge.
—	464—513 *J. S. D. Branth:* Enumeratio Lichenum Groenlandiae, 1887.
	751—62 *J. S. D. Branth:* Tillæg til Gr.'s Lichen-Flora, 1892, samlede af Kolderup Rosenvinge og Hartz.
XVIII	83—103 *J. S. D. Branth:* Lichener fra Scoresby-Sund og Hold with Hope, indsaml. af Hartz, 1894.
XXX	123—41 *E. A. Wainio:* Lichenes expeditionis Amdrup 1898—1902.
XLIII	181—91 *O. Galløe:* Lichens from NE.-Gr. (N. of 76°), coll. by Lundager, 1906—08, 1910.

5. Havalger (Algæ).

III	763—981 *L. Kolderup Rosenvinge:* Gr.'s Havalger, 1893, med Literaturfortegnelse, Register over Arterne, 2 Tavler.
XX	1—125 *L. Kolderup Rosenvinge:* Deuxième Mémoire sur les Algues marines du Groenland, 1899, med 1 Tavle Afbildn.
XXX	1—73 *H. Jónsson:* The Marine Algæ of E.-Gr. 1904, coll. by Kruuse.

Bind

XLIII 91—133 *L. Kolderup Rosenvinge:* On the Marine Algæ from NE.-Gr. (N. of 76°), collected by Lundager, the Danm.-Exp. 1906—08, med et Kort over Danmark's Havns Omgivelser, og Afbildn. i Text, 1910.

6. Ferskvandsalger (Algæ).

XVIII 1—41 *F. C. E. Borgesen:* Ferskvandsalger fra Øst-Gr., indsamlede af Hartz, 1894, med 2 Tavler Afbildn.

XXX 75—110 *E. Larsen:* The Freshwater Algæ of E.-Gr., coll. by Kruuse and Hartz, 1904.

XXXIII 305—65 *E. Larsen:* Ferskvandsalger fra Vest-Gr., 1907, med Fortegn. over Findestesteder, Litteraturfortegnelse, 1 Tavle.

XLIII 69—90 *F. C. F. Børgesen:* Freshwater Algæ from the Danm.-Exp. to NE-Gr. (N. of 76°), 1906—08, collected by Lundager, 1910.

7. Kiselalger (Diatomaceæ).

XV 251—90 *E. V. Østrup:* Ferskvands-Diatoméer fra Øst-Gr., 1897, indsamlede af Hartz, med Kort over Scoresby-Sunds indre Forgreninger (Hekla-Havns Omgivelser), og 1 Tavle.

305—62 *E. V. Østrup:* Kyst-Diatoméer fra Gr., 1897, indsamlede af A. Jessen, med tabellariske Oversigter over Arternes Udbredelse i eller ved de nordlige polare Have, i de forskellige Maaneder paa de forskellige Breddegrader, samt efter Dybdeforholdene, med 1 Tavle.

XVIII 395—476 *E. V. Østrup:* Marine-Diatoméer fra Øst-Gr., 1895, indsamlede af Hartz og Bay, med Register, 6 Tavler Afbildn.

XLIII 193—256 *E. V. Østrup:* Diatoms from NE.-Greenland, coll. by the Danm.-Exp. 1906—08; p. 197 Marine-Diatoms and p. 231 Freshwater-Diatoms, with 2 plates.

8. Botanisk og zoologisk Plankton.

XXVI 141—207 *C. E. H. Ostenfeld* og *Ove Paulsen:* Planktonprøver fra Nord-Atlanterhavet (c. 58°—60°) samlede i 1899 af Steenstrup, med Tabeller over Arternes Udbredelse, og en Extract paa Engelsk, Side 208—10.

XLIII 257—85 *C. E. H. Ostenfeld:* Marine-Plankton from the East-Greenland Sea (N. of 73° 30′), collected during the Danm.-Exp. 1906—08, I. List of Diatoms and Flagellates, 1910.

— 287—99 *C. E. H. Ostenfeld:* Marine-Plankton, II. Protozoa, 1910.

— 301—18 *Ove Paulsen:* Marine-Plankton, III. Peridiniales, 1911.

— 319—36 se ovenfor Side 48, Linie 17 f. o.

III 427—43 Alfabetisk Register over Mosser, 641—43 ov. Svampe, 757—62 ov. Laver, 977—81 ov. Havalger og 983—94 ov. Karplanter.

III 995—1016 *N. E. K. Hartz:* Stednavne i Consp. fl. gr.

H. ZOOLOGI.

Paa 12 af Expeditionerne er foretaget systematiske zoologiske **Undersøgelser**, nemlig paa Vestkysten af Cand. Th. Holm 1884 og 86 („Fylla"s Togter til Davis-Stræde), Cand. mag., nu Inspektor W. Lundbeck 1889 og 90, Professor D. Bergendal fra Lund 1890 († 1908), Adjunkt M. P. A. Traustedt 1892 († 1905), Cand. mag. Ad. S. Jensen 1906, Dr. phil. V. J. H. Nordmann 1911 og Cand. mag. K. H. Stephensen 1912, — samt paa Østkysten af Cand. E. Bay 1891—92, Læge H. Deichmann 1891—92 og 1900, Læge K. A. E. Poulsen 1898—99, Konservator S. Jensen 1900 († 1902), Konservator A. L. V. Manniche og Student F. Johansen 1906—08, — samt udenfor Exp. af Kolonibestyr. E. C. Fencker.

Bearbejdelsen af Materialet skyldes dels ovennævnte, dels en Række Zoologer, navnlig Dr. phil. H. J. Hansen, Assistent H. J. Posselt († 1896), Dr. phil. C. J. Wesenberg-Lund, Viceinspektor Herluf Winge, Baurath Th. Becker fra Liegnitz (Schlesien), Dr. phil. O. Th. J. Mortensen, Dr. phil. & Cand. jur. J. C. Nielsen, Læge A. L. Bertelsen, R. Hartmeyer fra Berlin, Dr. Vincenz Brehm fra Eger (Bøhmen), Mag. sc. T. H. Ditlevsen, Mag. sc. P. L. Kramp og Ivar Trägårdh fra Stockholm.

Endvidere kan anføres, at Dr. phil. Nordmann i 1911 undersøgte Forholdene i Nordre-Strømfjord og paaviste, „at det salte Havvand, hvis Bundtemperatur stadig var under 0°, fortsætter sig gennem hele Fjorden lige til dens inderste Dele. Herinde lægger det ferske Vand sig som et forholdsvis tyndt Dække ovenpaa det tungere Saltvand (som allerede i 1879 paavist af J. A. D. Jensen), og dette Lag af Ferskvand kommer kun til at spille en Rolle overfor Strandens Dyreliv i strengeste Forstand. Det er saaledes ikke en aftagende Saltholdighed, der i Dybet sætter Grænser for Dyrelivets Udbredelse i de inderste Dele af Fjorden, men udelukkende de store Masser af Ler og Sand, der med Bræ-Elvene skylles ud i Fjorden og danner store *Banker*, som i Tidernes Løb opfylder hele den indre Del af Fjorden; hvor disse Banker afsættes, er det kun forholdsvis faa Dyreformer, der kan optage Kampen mod de udstrømmende Ler- og Sandmasser, og hvor disse blive altfor rigelige, maa selv de haardføreste Arter give tabt. Disse Iagttagelser kaster Lys over visse Forhold paa

den Tid, da Yoldia-Leret under den nordevropæiske Istid dannedes i det nordlige Danmark og omliggende Egne".

Endvidere bør anføres, at Stephensen og Birket-Smith i 1912 ved Skrabning af Havbunden paa c. 1000 Meters Dybde i Fjordene ved Julianehaab har paavist, at Dyrelivet paa Verdenshavenes store Dybder er omtrent ens overalt i Nord og Syd, idet man fandt Dyr, man ellers antog kun fandtes i Atlanterhavets sydlige Egne.

De grønlandske Dyrearters Antal er opgjort af zoologisk Museum (nemlig ved Zoologerne Jungersen, Meinert, Levinsen, Winge, Lundbeck og Stephensen):

		1857	1899	1912	
Hvirveldyr	Pattedyr	30	30	30	271
	Fugle	101	133	149	
	Fisk	65	92	92	
Leddyr	Insekter	133	369	368	1021
	Edderkopper etc.			120	
	Krebsdyr	138	293	533	
Orme	Led-Orme	56	148	153	457
	Rund- og Flad-Orme	30	120	128	
	Hjuldyr og Mosdyr	"	176	176	
Bløddyr	Blæksprutter	6	12	12	249
	Snegle	111	156	156	
	Muslinger	43	81	81	
Søpunge		10	18	18	18
Pighudene: Søpindsvin, Søstjerner etc.		29	36	72	72
Polypdyr	Koraldyr	7	9	25	260
	Gopler	23	93	108	
	Havsvampe	"	32	127	
Urdyr: Slimdyr og Infusionsdyr		"	107	107	107
	Tilsammen	782	1905	2455	2455 Arter

Vedrørende **Faunaens Tilblivelseshistorie** skriver Viceinspektor Herluf Winge i Bind XXI S. 65: „Efter at det er oplyst, at Istidens Is endogsaa har dækket mange af de yderste Øer ved Gr.'s Vestkyst, er der den største Grund til at tro, at Istiden helt, eller saa godt som helt, har gjort Grønland ubeboeligt for Fugle. Den Fugleverden, der nu findes i Gr., er i hvert Fald for Størstedelen indvandret efter Istiden ... Det ligger nær at tro, at Grønlands nuværende Fugleverden i Hovedsagen er en mere eller mindre omformet Levning af den tertiære Fauna, der vel for en Tid helt har været fordreven fra Landet og trængt mod Syd, men dog har holdt sig i Nærheden og er vendt tilbage, saa snart det lod sig gøre".

Begyndelsen til en systematisk „**Fauna groenlandica**" er gjort med Viceinspektor Herluf Winges Fortegnelser over Grønlands Pattedyr og Fugle (XXI), samt Posselt og Ad. Jensens over Bløddyr (XXIII).

Iøvrigt henvises til nedennævnte Afhandlinger i „Meddelelserne“:

1. Pattedyr og Fugle (Mammalia et Aves).

E. C. Fencker VIII 250—51 Fuglene i Upernivik-Distrikt, meddelt Ryder 1886—87.

E. Bay XIX 1—51 Hvirveldyr fra Øst-Gr. samt Pattedyr- og Fuglelivet i Drivisen langs Østkysten, 1894.

Herluf Winge XXI 1—74 Grønlands Fugleliv, omfattende Litteraturfortegn.; 74—316 **Systematisk Fortegn. over Gr.'s Fugle**, 1898: 317—74 Gr.'s Pattedyrliv, omfattende Litteraturfortegn.: 374—521 **Systematisk Fortegn. over Gr.'s Pattedyr**, 1902; XXIX 3 Indledn. ang. S. Jensens Afhandling om Pattedyrene, 1904.

S. Jensen XXIX 1—62 Mammals (Pattedyr) observed on Amdrup's journeys to E.-Gr. 1898—1900, med Afbildn. af Moskusoxer, (Forord af Winge).

H. Deichmann XXIX 141—56 Birds of E.-Gr., 1900.

A. L. Bertelsen XXXIII 69—93 De i Gr. brugte Fuglenavne og deres Betydning, med Angivelse af Fuglestemmen (Lyd og Noder), 1905.

H. P. Steensby XXXIV 401 A **map** showing the distributions of Musk-ox of E.-Gr., 1910.

A. L. V. Manniche XLV 1—25 Introduction: the terrestrial mammals (Landpattedyr) and birds, 26—92 list of the terr. mammals and 93—199 birds of NE.-Gr., 1910, med 7 Tavler Afbildn., samt **Kort** over „Winge's Kyst“, vest for Danmarks-Havn, 76° 50′.

F. Johansen XLV 201—24 Observations on seals (Pinnipedia) and whales (Cetaceae) made on the Danm.-Exp., 1906—08.

[Krybdyr og Padder findes ikke i Grønland].

2. Fisk (Pisces).

E. Bay XIX 52—58 Fisk ved Østkysten, 1894.

Ad. S. Jensen XXIX 211—76 The Fishes of E.-Gr., med 3 Tavler Afbildn., 1903.

F. Johansen XLV 631—75 The Fishes of the Danmark-Exp., collected and described by the autor, med 3 Kort over Dybdeforholdene i Omegnen af Danmarks-Havn, samt 3 Tavler Afbildn.

M. P. Porsild XLVII 229—36 Hvor opholder den grønlandske Lax sig om Vinteren?, 1910.

3. Insekter (Insecta, Hexapoda).

Will. Lundbeck VII 105—44 Entomologiske Undersøgelser i Vest-Gr., 1889 og 90 med 3 Tavler Afbildn.; XIX 105—20 Fortegn. over de af Deichmann indsamlede Insekter fra Ryders Exp. 1891—92.

H. Deichmann XIX 95—104 korte Bemærkn. over Insektlivet i Øst-Gr. 1891—92.

Th. Becker XXIX 411—14 Appendix, Beschreibung von 3 neuen Dipteren (Fluer) aus O.-Gr., 1907.

J. C. Nielsen XXIX 363—409 Catalogue of the Insect-Fauna of E.-Gr. with special reference to their geographical distribution, 1907; XLIII 55—68 A

catalogue of the Insects of NE.-Gr. with descriptions of some larvæ, coll. by Johansen 1906—08, med 2 Tavler Afbildn.

F. Johansen XLIII 33—54 General remarks on the life of Insects etc. in NE.-Gr., 1906—08.

4. **Edderkopper** (Arachnida) **og Krebsdyr** (Crustacea).

H. J. Hansen XIX 121—32 Pycnogonider (Hav-Edderkopper) og Malacostrake Krebsdyr (Skjold- og Ringkrebs), indsamlede af Bay og Deichmann i Ø.-Gr. 1891—92; XXIX 415—19 Note on the Crustacea, 1909.

C. J. Wesenberg-Lund XIX 133—43 Fersk- og Saltvands-Entomostraca (Smaakrebs) fra Ø.-Gr., 1891—92.

F. Johansen XLIII 33—54 general remarks on the Life of ... Arachnids (Edderkopper) in NE.-Gr., 1906—08; XLV 319—37 Freshwater Life in NE.-Gr., 1911.

Ivar Trägårdh XLIII 415—26 Acari (Mider), NE.-Gr. 1906—08.

Vincenz Brehm XLV 303—17 Die Entomostraken (Smaakrebs) der Danmark-Exp., med 2 Tavler Afbildn.

K. H. Stephensen XLV 501—630 Report on the Malacostraca (Skjold- og Ringkrebs), Pycnogonida (Hav-Edderkopper) and some marine Entomostraca (Smaakrebs) collected by the Danmark-Exp. 1906—08, med 5 Tavler Afbildn.

5. **Orme** (Vermes), **uægte Ledorme** (Brachiopoda, Bryozoa) **og Bløddyr** (Mollusca).

H. J. Posselt XIX 59—94 østgrønlandske Mollusker 1891—92, med 1 Tavle; XXIII 1—298 **Brachiopoder (Armfødder) og Bløddyr,** med 2 Tavler Afbildn., efter Forfatterens Død fuldført af Ad. S. Jensen, 1898.

Ad. S. Jensen XXIX 306—62 On the Mollusca of E.-Gr., I. Lamellibranchiata (Muslinger), 1905.

C. J. Wesenberg-Lund XXXIV 61—75 On the occurrence of Fredericella sultana Blumenbach and Paludicella Ehrenbergii van Beneden in Gr. 1907 (Ferskvands-Bryozoer, Mosdyr).

Th. Mortensen XLV 397—408 A new species of Entoprocta (Bryozoer), Loxosomella (do.) etc., from NE.-Gr. 1906—08 med 1 Tavle Afbildn,

H. T. Ditlevsen XLV 409—32 Annelids (Ledorme) from the Danmark-Exp., med 5 Tavler Afbildn.

6. **Søpunge** (Tunicata).

R. Hartmeyer XLV 225—36 Die Ascidien (egentlige Søpunge) der Danmark-Exp., indsaml. af Johansen, 1906—08.

7. **Pighude** (Echinodermata).

Th. Mortensen XXIX 63—91 Echinoderms from E.-Gr., 1904, med 2 Tavler Afbild.; XLV 237—302 Report on the Echinoderms collected by the Danmark-Exp., med 10 Tavler Afbildn.; 397—408 a new species of ... Antedonis (Fjerstjerner) from NE.-Gr. 1906—08.

8. Polypdyr (Coelenterata).

W. Lundbeck XXIX 421—65 The Porifera (Havsvampe) of E.-Gr. 1909, med 1 Tavle Afbildn.

P. L. Kramp XLV 339—96 Report on the Hydroids (Goplepolyper) coll. by Johansen, the Danm.-Exp., med 6 Tavler Afbildn.

9. Urdyr (Protozoa).

Se under Plankton Side 51.

10. Spredte Iagttagelser.

A. N. Kornerup I 151—52 Det organiske Liv paa Jensens Nunatak, 1878.

J. A. D. Jensen II 124—27 og VIII 98—99 Jagtlivet i Almindelighed paa Vestkysten, 1879—85.

Th. Holm VIII 151—71 Beretn. om de paa „Fylla"s Togt til det nordlige Davis-Stræde i 1884 foretagne zoologiske Undersøg.

G. F. Holm X 52—54 og 74—84 Dyrelivet og Jagtlivet ved Angmagsalik 1883—85.

F. Johansen XLV 319—37 Freshwater Life in NE.-Gr, 1911, med Kort S. 323 over „Sælsøen" og „Annekssøen", 77°.

I. ETNOGRAFI OG ANTROPOLOGI.

Som udviklet af afdøde K. Bahnson i hans Etnografi (Kbhvn. 1900 I S. 218), er Amerikas Urbefolkning indvandret fra Asien over Bering-Stræde, *inden* nogen udpræget mongolsk Type var dannet. Den mongolske og den amerikanske Type er altsaa to selvstændige Stammer paa den samme fælles Rod, to Sødskende.

Tidspunktet for Amerikas første Befolkning ved Indvandring fra Asien er uden Tvivl den kvaternære Tid, den Periode, som ligger umiddelbart forud for den nuværende, men efter at de store Gletschere, der i Istiden havde dækket Nord-Amerika til Ohio og Missouri, havde trukket sig tilbage.

Ifølge Rinks bekendte Teori er det eskimoiske Folkeslag oprindelig indianske Stammer, der syd fra langs de nordamerikanske Floder langsomt ere pressede ud mod Havkysten ved det sydlige Alaska, og der efterhaanden have erhvervet sig Muligheden for at leve ved Polarhavets barske Kyster, for derefter langsomt at sprede sig over nye Landstrækninger paa Amerikas nordlige Kyster, indtil Atlanterhavet satte Grænse for deres Vandringer. Teorierne angaaende den videre Overgang til Grønland, have i korte Træk udviklet sig saaledes:

Giesecke, der besøgte Grønland 1806—13 gør opmærksom paa Forskelligheder mellem Grønlænderne i den sydligste Del af Vestkysten og de øvrige Grønlændere paa Vestkysten; og Graah, der besøgte Østkysten 1829—30, gør opmærksom paa, at der er endnu større Forskel mellem de sidstnævnte og Østlændingerne (Bind VI 158). Efter Midten af Aarhundredet fremsatte Rink den Anskuelse, at baade Vest- og Øst-Grønland er befolket *nordfra* (citeret i Bluhmes „Fra et Ophold i Grønland", Kbhvn 1865, S. 53 Anm.), men modificerer senere Teorien derhen, at kun den *nordlige* Del af Østkysten skulde have modtaget sin Befolkning fra den Kant (XXVI S. 292).

Noget fastere Form antager Hypotesen, da G. F. Holm i 1881 fremsatte den Anskuelse, at Sydlændingerne paa Vestkysten *nedstamme fra* Østlændingerne (VI 158). Efter at Holm i 1883—85 havde besøgt Angmagsalik, har Teorien antaget sin endelige Skikkelse: at Eskimoerne maa antages at være gaaet fra Amerika over Smith-Sund til

Grønlands Kyst delende sig i 2 Grene, en sydpaa langs Vestkysten, en anden nordenom Grønland ned langs Østkysten (Bind X 153 og Geogr. Tidsskr. VIII 144—45), samme Vej som Moskusoxerne have gaaet (jfr. Kortet XXXIV S. 400), og at denne sidste Gren naaede **Højdepunktet** af eskimoisk Kultur i Befolkningen ved Angmagsalik, som paavist af G. Holm.

Dr. Steenstrup støtter Teorien ved sin Paavisning af, at der i det sydligste Grønland findes saa faa eskimoiske Grave, hvilket tyder paa, at man dér havde for Skik at kaste de døde i Havet, hvilken Skik hersker blandt Østgrønlænderne (V S. 25 og X 106). Provst C. W. Schultz-Lorentzen gaar videre (XXVI S. 328—30) og fastslaar, at der langs Vestkysten er gaaet 2 Stammer af Eskimoer, den første naaede Vesterbygden, som ødelagdes i det 14de Aarhundrede, medens den næste Stamme kun naaede til Melville-Bugt, de saakaldte „Polar-Eskimoere", foruden den østlige Strøm, der rundt omkring Kap Farvel sydfra naaede Østerbygden, som ødelagdes i det 15de Aarhundrede. Sprogforskeren C. W. Thalbitzer's sproglige Resultater pege i samme Retning (XXXI).

Dette er i korte Træk, hvad man nu ved om Eskimoernes **Oprindelse og Vandringer***). Da Eskimoerne udenfor Koloniernes Omraade i Aarhundreder have levet uden direkte Forbindelse med Civilisation, saa at Aandslivet, Sagn, Skikke etc. have kunnet bevares gennem „Traditionen fra det eskimoiske Kulturhjem", og der tilmed næsten overalt i Grønland findes Ruiner etc. fra ældre eskimoisk Bebyggelse langs Kysterne, vil det forstaas, at Grønland har været en Guldgrube for etnografiske Studier.

Saadanne ere paa **Vestkysten** væsentlig foretaget af Dr. phil. K. J. V. Steenstrup under hans $2^1/_2$aarige Ophold i Umanak-Partiet 1878—80, hvor han undersøgte gamle eskimoiske Husruiner og Grave samt indsamlede en betydelig Samling Kranier, — af Læge S. Hansen langs Vestkysten i 1885 og 88, Prlt. C. H. Ryder i Upernivik-Distrikt og nordefter i 1886—87, Cand. mag. W. C. Thalbitzer i Nord-Grønland 1900—01, samt Musæumsassistent T. M. Thomsen og Professor H. P. Steensby i Nord-Grønland indtil Kap York og North Star-Bay i 1909, (foruden Mylius-Erichsens litterære Expedition til Polar-Eskimoerne ved Kap York i 1902—04, hvilken Exp. ligger udenfor Kommissionens Omraade).

Grønlandsk Præst V. C. Frederiksen har endvidere fundet eskimoiske Huse af „Kløverbladstypen", (som Husene ved Kap York), dels paa Kekertarmiut-Ø og i Karusulik-Egnen ved Amerdlok-Fjord

*) Naar Mac Clintoc i „A narrative of the discovery etc., London 1859" har antydet Muligheden af en Indvandring norden om Grønland til Østkysten, er det ikke udelukket, at Mac Clintoc har været paavirket af Rink, som han fra 1848 har kunnet træffe i Grønland.

ostfor Holstensborg, 66° 50′, dels ved Kavdlunatsiait ved Hamborgersund 65° 40′, nordfor Sukkertoppen, dels paa Øen Umanak ved Isortok-Fjord 65° 15′, syd for Sukkertoppen; sandsynligvis findes saadanne ogsaa ved Anders Olsens-Sund 66° 30′.

Paa **Østkysten** *indledes* Undersøgelserne med G. Holms banebrydende Expedition til Angmagsalik 1883—85, assisteret af T. V. Garde, Cand. P. Eberlin og Cand. mineral. H. Knutsen fra Christiania, fra hvilken Rejse hjembragtes en højst værdifuld Samling Redskaber, Kranier etc., samt Holms Samling af Sagn og Fortællinger; herefter følger C. H. Ryders Exp. til Scoresby-Sund Partiet i 1891—92, G. C. Amdrups Expeditioner til det mellemliggende Parti i 1898—99 og 1900, assisteret af Lægerne K. A. E. Poulsen i 1898—99 og H. Deichmann i 1900; Mag. Chr. Kruuses Ophold i Angmagsalik 1901—02, senere Cand. mag. W. C. Thalbitzers Sprogrejse til Angmagsalik i 1905—06, og sluttelig Danmark-Expeditionen til Nordøst-Grønland under Mylius-Erichsen, assisteret af Docent J. P. J. Lindhard og C. B. Thostrup m. fl. Materialet fra sidstnævnte Exp. bearbejdes for Tiden af Musæumsassistent T. M. Thomsen.

a) Paa de i Afsnit A ovenfor anførte Kort er med *) betegnet, paa hvilke **Kort** de Steder er angivet, hvor man har fundet **Ruiner** af eskimoiske Boliger, Teltringe, Grave etc. Fortegnelser over **Beboelsesgrupper**, (beboede Huse eller Ruiner), findes i „Meddelelserne“:

Bind	Side	omfattende	Breddegrad	forfattet af	forfattet Aar
X	183—200	Tingmiarmiut—Sermiligak	62° 40′—66° 00′	G. Holm	1883—85
XXVIII	296	Jærnø—Kap Tobin	65° 57′—70° 25′	Amdrup	1898-1900
XVII	286	Gaasefjord—Nordbugt	70° 05′—71° 34′	Ryder	1891—92
XXVIII	333	Scoresby-Sund—Shannon-Ø	70° 00′—75° 00′	Thalbitzer	(1909)
XLIV	346—55	Skærgaards-Halvø—Kap Peter Henrik	68° 07′—82° 00′	Thostrup	1906—08

Paa den første Strækning fandt Holm 22 Huse fordelt paa 17 Pladser, hvori boede 548 Eskimoere, gennemsnitlig 25 pr. Hus, samt 40 Husruiner. Paa den næste Strækning fandt Amdrup over 63 Husruiner fordelt paa 19 Pladser, særlig mange paa Storø 66° 15′ og Skærgaards-Halvø 68° 07′ samt paa Stewart-Ø 70°. I Scoresby-Sunds Forgreninger fandt Ryder 50 Husruiner fordelt paa 7 Pladser, flest ved Kap Stewart 70° 27′, Danmarks-Ø 70° 26′ og Syd-Kap 71° 17′. Paa den sidste Strækning fandt Danmark-Expeditionen efter Thostrups Opgivelse 62 Husruiner, fordelt paa 9 Pladser, foruden over 272 Teltringe, 63 Lyer, 81 Fælder, 122 permanente Kødgrave, 131 midlertidige do., 33 Ildsteder, 12 Grave, 6 Sæt Støtter for Konebaade, 7 Sæt for

Kajakker foruden 72 andre Byggerester, eller ialt over 861 Ruiner paa 56 Fundpladser, alt Nord for 74° 58′.

De eskimoiske Ruiner paa Østkysten, der er fundne længst mod Nord ere: Teltringe ved Kap Peter Henrik ved Independence-Fjord 82°, Fælder og permanente Kødgrave Vest for Kap Holbæk ved Danmark-Fjord 80° 50′, samt Vinterhuse m. m. ved Sophus Müllers-Næs og Eskimonæsset paa henh. Amdrups og Holms-Land, 80° 49′ og 26′.

I Forbindelse hermed kan anføres 3 **Kort** over den eskimoiske Races Udbredelse over hele Grønland og Nord-Amerika under et, nemlig:

Bind		udarbejdet af	udarbejdet Aar
XI A	Tavle 1	Rink	1887
XXXI	— 4	Thalbitzer	1903
XXXIV	S. 401	Steensby	1910

Afbildninger af eskimoiske **Boliger, Redskaber** etc. findes i „Medd.“:

Bind		omfattende Egnen ved	omtalt af	omtalt Aar
XXXIV	S. 308—82	Kap York	Steensby	1902—09
XLVII	- 378	Disko	Porsild	1911
L	- 133—73	N.-Grønland	Steensby	1912
—	- 395	Vest-Grønland	Frederiksen	—
X B	Tavle 13—41	Angmagsalik	G. Holm	1883—85
XLIX	S. 38—45	—	Kruuse	1901—02
XXVIII	- 302—16	Chr. IX's Land	Amdrup	1898—1900
—	- 345—546	—	Thalbitzer	—
XVII	- 297—338	Scoresby-Sund	Ryder	1891—92
XLIV	- 204	NØ.-Grønland	Thostrup	1906—08
XL	- 5—28	forskelligt	Thuren	....

b) Afbildninger af **Eskimoere** i antropologisk Henseende findes i „Meddelelserne“ i:

Bind		omhandlende	omtalt af	omtalt Aar
XXXIV	S. 327—91	Polar-Eskimoerne ved Kap York	Steensby	1902—09
VII	Tavle 10—17	Vest-Grønlændere	S. Hansen	1885—88
IX	S. 65, 88	Øst- —	G. Holm	1883—85
X	Tavle 1—12			

Hertil knytter sig Studier over Eskimoernes Legemsbygning (Kraniologi, Nasologi, o. s. v.) samt fysiologiske Forhold, væsentlig ved Lægerne S. Hansen, G. Meldorf, K. A. E. Poulsen og J. P. J. Lindhard.

c) Gengivelse af Sagn, Sange, Musik etc. findes i Bind X A ved G. Holm og Rink, XXXI ved Thalbitzer, XLIX ved Kruuse og XL ved Thuren og Thalbitzer.

Hertil kommer omfattende **Sprogstudier**, foretagne af Rink (Bind XI), Provst C. W. Schultz-Lorentzen (XXVI), Sognepræst P. Vibæk (XXXIII) og Cand. mag. W. C. Thalbitzer (XXXI). Sidstnævnte anfører herom bl. a. følgende:

„Den eskimoiske Sprogæt har flere beslægtede Sproggrupper: Vesteskimoisk fra Mackenziefloden vestpaa, Østeskimoisk i Labrador, Baffinland og Grønland. Indenfor selve Grønland skelnes mellem flere Dialekter, Vest- og Østgrønlandsk (lige saa forskellig som dansk og svensk), og en nordlig og en sydlig Dialekt paa hver Kyst. Talrige mindre Dialektforskelle findes fra Fjord til Fjord. De første Grundtræk til **en grønlandsk Sproghistorie** er nu opridsede i mit fonetiske Værk, og beviser, at de grønlandske Dialekter hører sammen som Dele af en levende Organisme, der har en gammel og broget Udviklingshistorie. Alaska-Dialekternes Ordformer og grammatiske Endelser er i mange Tilfælde ældre end de grønlandske".

„Allerede Rink paaviste Fællesskabet af flere grønlandske Sagn med de fjerneste Eskimoers Traditioner. Den yndede Omtale af Ravnen i nogle gamle grønlandske Digte betyde rimeligvis et Levn af Vest-Indianernes og Asiaternes Ravnemyter. Min Samling af Sange fra Nordvest-Grønland viser, at der fandtes forskellige **Digtarter**: foruden en Række Texter af Trommesange var der en halv Snes Barnesange, hvoraf flere har vist sig at være gamle, fælles grønlandske Digte af episk-lyrisk Art. Mine Indsamlinger ved Angmagsalik har senere klaret mig Synet paa Digtekunstens oprindelige Omfang og Arter i Grønland: der er flere Arter af Trommesange (religiøse, juridiske, Skuespil eller Sanglege) foruden de episk-lyriske Digte eller Sange (derunder „Børnerim") og Fangst- eller Kajak-Sange. Dertil kommer Trylle-Formularer eller Bønner".

„Grønlændernes **Musik** er nu nøje studeret af Musikhistorikeren Hjalmar Thuren († 1912), særlig paa Grundlag af mit Materiale fra Umanak og Angmagsalik (sidstnævnte paa Fonograf). Den er særlig interessant i rytmisk Henseende, men ogsaa i tonal. Melodien anvender sjeldent over 5 Toner. Nordvest-Grønlændernes og Central-Eskimoernes Sange er nær beslægtede. I de vigtigste Afvigelser fra vore Toneintervaller minder den grønlandske Musik særlig om Musikken hos visse Indianerstammer i Britisk Columbia. Angmagsali-

kernes Musik vidner om en kunstnerisk Videreudvikling, dog uden at være paavirket udefra. H. Thuren har dernæst med Sandsynlighed paavist, at der i Vestgrønlændernes Blanding af Kædedans og eskimoisk Trommedans (set af mig i Umanak-Fjord 1901) rimeligvis er et Levn fra Islændernes Kædedans i Middelalderen, bragt til Grønland i det 13. eller 14. Aarh. gennem den islandske Kolonisation. — I de mange **Sanglege**, jeg blev Vidne til paa Vestkysten i 1900—01, kan der sandsynligvis ses en under evropæisk Indflydelse stærkt ændret Fortsættelse af de hedenske Danselege (najertok og andre), iblandet med mange nye og fremmede Elementer".

Af særlig **kunsthistorisk** Interesse er den af G. Holm paaviste Sans hos Angmagsalikerne for Ornamentik og Reliefbilleder af Ben og Træ, især med Sælen som Hovedmotiv i de fleste Mønstre.

Iøvrigt henvises til følgende Afhandlinger i „Meddelelserne":

a) Eskimoernes Boliger, Redskaber, Grave etc.

K. J. V. Steenstrup IV 121—22 om gedigent Jern i en gammel eskimoisk Grav ved Ekaluit, Ikerasak i Umanak-Fjord, 1879; V 7—8, 21—26 og 37 om gamle eskimoiske Huse, Stenredskaber, Grave, Kranier, 1878—80.

R. R. J. Hammer VIII 21—24 om Kivitokker, ɔ: fredløse Eneboere, 1883.

C. H. Ryder VIII 249 og 254 Undersøg. af gamle grønlandske Huse i Nord-Gr., 1886—87; XVII 281—343 Den tidligere eskimoiske Bebyggelse af Scoresby-Sund, med Kort og talrige Afbildn. af Husruiner, Teltringe og Redskaber, 1891—92.

G. F. Holm X 43—182 Etnologisk Skitse af Angmagsalikerne, 1887, med 42 Tavler Afbildn. af Grønlændere, Fangstredskaber, Husinventar, Broderier, Legetøj etc.; 201—06 Bemærkn. til Kateket Joh. Hansens Liste S. 183—200 over Beboere af Østkysten, med Kort; 347—60 Liste over den etnografiske Samling fra Angmagsalik, 1885.

G. C. Amdrup XXVIII 285—328 The former Eskimo settlements on the East-coast betw. Scoresby-Sund and the Angmagsalik-District, 1909, med Kort, Afbildn. af Hus-Ruiner, Teltringe, Grave etc. tegnede af Amdrup, Koch og Kruuse.

W. C. Thalbitzer XXVIII 329—542 Ethnological description of the Amdrup Collection from East-Gr. comprising objects found in Eskimo house-ruins and graves north of Angmagsalik betw. 68° and 75° N., 1909, med Kort, 2 Tavler og talrige Afbildn. af Redskaber etc.

H. P. Steensby XXXIV 253—405 Contributions to the Ethnology and Anthropo-Geography of the Polar-Eskimos betw. 76° and 79° N., at North Star Bay, Cap York, 1910, med 65 Afbildn. af Boliger, Redskaber etc., med Kort over Smith-Sund, samt et Kort: map showing the distribution of Musk-ox and the migrations of Eastern Eskimos; L 133—73 Etnografiske og antropogeografiske Rejsestudier i Nord-Gr., 1909, med Afbildn. af Boliger, Fælder og Redskaber, 1912.

C. B. Thostrup XLIV 177—355 Ethnographic description of the Eskimo settlements and stone remains in NE.-Gr., med talrige Afbildn. i Texten, 2 Tavler Grundrids af Boliger etc., samt 3 Kort med Angivelse af, paa hvilke Steder Eskimo-Ruiner ere fundne paa Danmark-Exp. 1906—08.

M. P. Porsild XLVII 375—81 Une arme ancienne de chasse (Jagtvaaben) des Esquimaux, et son analogue de la culture préhistorique de France, 1911.

C. Kruuse XLIX 43—47 om Amuletter, Masker etc. hos Angmagsalikkerne, 1911, med Afbildn.

V. C. Frederiksen L 391—97 Fund af Eskimohuse af Kap York-Typen i Vest-Gr., med Afbildn. af „Kløverbladshuse".

T. M. Thomsen bearbejder for Tiden det etnografiske Materiale fra Danmark-Exp.

b) Antropologiske og fysiologiske Undersøgelser.

S. Hansen VII 163—248 Bidrag til Vestgrønlændernes Antropologi 1893, med 8 Tavler Afbildn. af Grønlændere; X 1—41 Bidrag til Østgrønlændernes Antropologi 1886; XVII 345—56 Bidrag til Eskimoernes Kraniologi, 1895.

G. Meldorf XXV 13—42 Fra en Vaccinationsrejse i Egnen omkring Kap Farvel i 1900; XXVI 211—88 Tuberkulosens Udbredelse i Gr., 1903; XXXIII 129—304 Epidemiske Sygdomme i Gr., Influenza og epidemiske katarrhalske Affektioner af Luftvejs-Slimhinderne, 1907; XXXIV 77—89 medfødte Misdannelser m. m. hos den gr. Befolkning, 1907; XLVII 1—139 Kliniske og parasitologiske Undersøg. fra Gr. særlig ang. patogene Bakterier hos Mennesker, 1910, with a summary in english 140—45; L 187—347 epidemiske Sygdomme i Gr., 1912.

K. A. E. Poulsen XXVIII 131—50 Contributions to the Antropology and Nosology of the East-Greenlanders, 1909.

J. P. J. Lindhard XLIV 1—53 Investigations into the conditions governing the temperature of the body, 1910; 55—74 Some investigations on the fluctuations in the number of white blood corpuscles in the capillaries and the causes of these fluctuations, 1910; 75—175 Contributions to the physiology of respiration under the arctic climate, with a plate, 1910.

c) Eskimoernes Sagn, Sprog og Musik.

G. F. Holm X 235—334 ialt 47 Sagn og Fortællinger fra Angmagsalik samt 4 Trommesange, 2 Tryllesange og 1 Trylleformular, 1883—85.

H. J. Rink X 207—34 den østgrønlandske Dialekt efter de af den danske Østkyst-Exp. meddelte Bemærkn. til Kleinschmidts grønlandske Ordbog, 1887; 335—45 Bemærkn. til G. Holms Samling af Sagn etc. fra Angmagsalik, 1888; XI A. 1—163 og B. 1—124 **The Eskimo Tribes**, their distribution and characteristics, especially in regard to language, with a comparative vocabulary and a sketsch-map (Kort over „the Eskimo territories"), 1887—89.

C. W. Schultz-Lorentzen XXVI 289—330 Eskimoernes Indvandring i Grønland, 1904.

W. C. Thalbitzer XXXI 1—406 A phonetical study of **The Eskimo Language**, based on observations made on a journey in North-Gr. 1900—01 with a

historical introduction about the East-Eskimo, a comparison of the Eskimo dialects, a new collection of Greenlandic Folk-Tales, songs and music, and a map of the Eskimo territories (map of Arctic America and adjacent territories), 1904; XL 47—61 Introductory remarks on the source of the melodies and on the singers from NE.-Gr., 1911; 62—112 Melodies from E.-Gr.: 40 recitative songs of epic-lyric nature, 8 religious songs, 18 theatrical drum-songs (in disguise), 9 drum-songs of amusement (without disguise), 43 juridical drum-songs, 5 kayak-songs, 4 hunting songs, 2 songs occuring in old tales, with a supplement: 4 songs from NW.-Gr., 2 modern dances.

P. Vibæk XXXIII 9—60 Contributions to the Study of the Eskimo language in Greenland 1905, list of classified words, explanation of SE.-Greenlandic words which differ from the W.-Greenlandic, a narrative by a Greenlander from the SE.-Coast, in the original dialect, W.-Greenlandic and English.

A. L. Bertelsen XXXIII 69—93 de i Gr. brugte Fuglenavne og deres Betydning, 1905.

H. Thuren XL 1—45 On the Eskimo music in Gr., 1911, melodies of 1) E.-Gr., 2) Smith-Sound Eskimo, 3) songs of NW.-Gr., 4) songs of SW.-Gr., med Afbildn. af Trommer etc.

C. Kruuse XLIX 29—43 Trommesange og Tryllesange hos Angmagsalikerne, 1911.

K. ARKÆOLOGI, KARTOGRAFI OG HISTORIE.

Den islandske Kolonisation, der begyndte 985 eft. Chr. og gik til Grunde før Aar 1500, falder i 2 Grupper: *Vesterbygden*, omkring Godthaab, 66°—64° og *Østerbygden*, omkring Ivigtut og Julianehaab, $61^1/_2°$—$60^1/_2°$; paa den lange Kyststrækning mellem disse findes ganske faa Ruiner ved 63°; vil man regne disse med til Vesterbygden, kan *Frederikshaab Isblink* betragtes som *Grænsen* mellem de to Distrikter.

Vesterbygden var den mindste, havde indtil 4 Kirker og 90 Gaarde med ca. 1000 Indbyggere (efter Kapt. Daniel Bruuns Beregning), og ødelagdes først, nemlig i det 14de Aarhundrede af Grønlændere kommende nordfra; Østerbygden var større, naaede indtil 12 Kirker, 2 Klostre og 190 Gaarde med ca. 2000 Indbyggere, og ødelagdes sidst, nemlig i det 15de Aarhundrede af Grønlændere kommende sydfra (østfra rundt om Kap Farvel). Ruinerne fra disse Bygder have været Genstand for omhyggelige Undersøgelser.

Vesterbygdens Ruiner ere undersøgte paa 4 Expeditioner af Prlt. J. A. D. Jensen 1878, 1884 og 85, (assisteret af Cand. polyt., senere Docent A. N. Kornerup og Arkitekt E. T. Groth i 1878, af Maleren A. C. Riis Carstensen i 1884 og af Prlt. C. H. Ryder og Læge S. Hansen i 1885), — samt af Kapt. Daniel Bruun i 1903. Endvidere har Professor Finnur Jónsson i 1898 og Bruun i 1903 givet en Tydning af de gamle islandske Kildeskrifters Fjorde med Kirker, hvorefter disse skulle kunne identificeres saaledes:

Bredde	Islandsk Navn	Antal Kirker	Identificeres med	
			ifølge Jónsson	ifølge Bruun
c. 66°	Straumsfjord	1	S.-Strømfjord	Nord for Godthaab
64° 10′	Rangafjord	1	Godthaabs-Fjord	Godthaabs-Fjord
?	Agnafjord	1	Ameralik-Fjord	?
	Lysufjord	1	Fiskernæs-Fjord	Ameragdla
	ialt...	4		

Østerbygdens Ruiner ere undersøgte paa 8 Expeditioner, nemlig af Dr. phil. Steenstrup 1876 (assisteret af Prlt.. G. F. Holm og Docent A. N. Kornerup), af Prlt. Holm i 1880 (ass. af Arkitekt Groth), Kapt. Daniel Bruun og Prlt. B. Frode Petersen i 1894, paany af Steenstrup 1899, paany af Bruun 1903, af Arkitekt M. Clemmensen i 1910 samt af Cand. mag. K. Stephensen og Stud. Birket Smith i 1912. Identificeringen af Fjordene i det nordligste Parti, Ivigtut—Arsuk-Partiet, er antydet af Bruun i 1903, medens Professor Jónsson identificerer de sydlige Fjorde med Kirker som nedenfor angivet, idet den varme Kilde paa Unartok, der omtales i de islandske Beretninger om Hrafns-Fjord, er et sikkert *Udgangspunkt* for Fjordenes Identificering, ligesaa at Klokkemalm er fundet ved Korskirken ved Igaliko, der er St. Nicolaus Domkirken ved Gardar, da denne vides at have haft mindst en stor Klokke.

Bredde ved Munding	Islandsk Navn	Antal		Identificeres med
		Kirker	Klostre	
61° 00′	Isafjord	1	"	N.-Sermilik
—	Midfjord	1	"	Tasiusarsuk
60° 50′	Eiriksfjord	3	"	Tunugdliarfik (Erik d. Rødes Brattahlid)
60° 45′	Hvalseyjarfjord ..	1	"	Kakortok
60° 40′	Einarsfjord	1	"	Igaliko (Bispesædet i Gardar)
—	Austfjord	1	"	S.-Kagsiarsuk
60° 30′	Siglufjord	1	"	Agdluitsok
60° 25′	Hrafnsfjord	"	1	Unartok (Nonnekloster)
60° 10′	Ketilsfjord	2	1	Tasermiut (Munkekloster)
60° 00′	Herjolfsfjord.....	1	"	Amitsuarsuk
	ialt...	12	2	
	Forbjergene:			
60° 15′	Hvarf.....	..	..	Kangek, Kap Egede
60° 00′	Herjolfsnæs	..	..	Ikigait

Grønlandsk Præst Erik Jespersen har iøvrigt fundet Ruiner fra *meget* sen Tid langt inde i Landet, øst for Kagsiarsuk-Vig ved Igaliko-Fjord, 60° 55′, kaldet „Enoks Ruiner", maaske de sidste Tilflugtssteder for Nordboerne ved *Afslutningen* af deres første Kolonisation.

Forsøgene paa at finde, hvor Kirkerne have ligget, samt **Kirkeruinernes Opmaaling** har Krav paa særlig Interesse. Nedenfor angives, i hvilke Bind og Pagina de enkelte Kirker samt Klostre og Tingstedet ved Gardar ere omtalte, (en af Stephensen og Birket Smith i 1912 funden Ruin ved Issua paa Tugtutôk er muligvis Isafjords-Kirken):

Kirkens islandske Navn	Fjordens islandske Navn	Kirken etc. antages at ligge ved	I J.A.D.Jensen	VIII samme	XX Jónsson	
Anavik	Ragnafjord	Ujaragsuit	..	108	317	
Sandnes	Lysufjord	Bunden af Ameragdla?.	28	116	(316)	
			II Kornerup	VI G. Holm	XVI Bruun	XX Jónsson	XLVII Clemmensen
Østerbygd's nordligste	Isafjord	Ekaluit ell. Issua?	..	..	240	304	
Gardanes	Midfjordene	N.-Tasiusak ell.Tasiusarsuk ell. Isarok	..	90	233	304	322
ved Brattahlid	Eiriksfjord	N.-Kagsiarsuk, utvivls.	12	78	293	293	321
Hardsteinaberg	—	Sidlisit ell. Narsak	..	76	258	302	319
ved Solarfjeldene	—	Kordlortok ell. Utorkarmiut	..	84	305	303	325
Hvalseyjar	Hvalseyjarfjord	Kakortok, utvivlsomt	17	95	..	300	285
Gardar	Einarsfjord	Igaliko (Bispesædet), utvivlsomt	20	111	327	289	326
under Høfde	Austfjord	S.-Kagsiarsuk, utvivls.	..	113	377	300	341
Vagar	Siglufjord	Armitsuarsuk	..	125	411	302	
Aros i Vik	Ketilsfjord	S.-Tasiusak	..	133	..	300	
Vatsdalr.	—	Kingua	..	134	424	300	
Herjolfsnes	Herjolfsfjord	Ikigait, utvivlsomt	..	136	..	299	355
Nonnekloster	Hrafnsfjord	Sarkarmiut	..	..	..	305	
Munkekloster	Ketilsfjord	Tasermiutsiak	..	135	..	305	
Tingstedet	Einarsfjord	Igaliko, nær Domkirken	40	111	325	289	334

Den bedst bevarede Kirkeruin er Kakortok, som Dr. Steenstrup mener er bygget forholdsvis sent (XXXIV S. 147); udførlige Tegninger af den er udført af Docent Kornerup (Bind I), Arkitekt Groth (Bind VI) og Arkitekt Clemmensen (Bind XLVII).

Kirkernes Størrelse fremgaar af følgende indvendige Maal:

$64^5/_6°$ Anavik = Ujaragsuit ..... 7,5 × 5 m = 38 m²
$61^1/_6°$ Brattahlid = N.-Kagsiarsuk ... 15,4 × 8,5 - = 131 -
$60^5/_6°$ Hvalsø = Kakortok ..... 13 × 5,2 - = 68 -
61° Gardar = Igaliko ..... { 23,2 × 8,2 m og / 13,2 × 6,9 - } = 220 -
$60^5/_6°$ under Høfde = S.-Kagsiarsuk . 13,5 × 4,6 m = 62 -

En fuldstændig Fjordfortegnelse kan herefter konstrueres ved at rette de Fejl, der have indsneget sig i de islandske Beretninger (jfr. Jónsson Bind XX), nemlig saaledes, nordfra sydefter:

Vesterbygden: Eyjar, Straums, Lodins, Leiru, Ranga, Agna, Svarti, Anda, Horna og Lysufjord; hertil kommer formentlig Ruinerne ved Fiskernæs og Agdlumersat (Bjørnesund);

Østerbygden: 1ste Afsnit ved Ivigtut: Bergthors, Steins, Arnlaugs, Thorvalds og Dyrafjord; 2det Afsnit i Julianehaab-Distrikt: Breida, Mjova, Isa, Makleiks, Kollu, Midfjord og Stranda; Lambeyjar, Ytrivik, Innrivik og Eiriks; Kambstadir; Hvalseyjar, Einarsfjord, Thorvaldsvik, Hafgrimsfjord og Austfjord; Horna, Hafrs og Slettu; Siglu; Hrafns; Alpta; Ketils, Helliseyjar og Herjolfs; Tofa, Skaga og Øllumlengri, den sidste formentlig Ikerarsuak nord om Christian IV-Ø, ud til Østkysten.

Foruden Kirkerne ere adskillige **Ruiner af Gaarde** undersøgt, efterat Dr. Steenstrup i 1888 havde angivet, at Beboelseshusene fortrinsvis maatte søges i de stærkest sammenfaldne og overvoxede Ruiner, og ikke i de af de største Sten opførte Bygninger. I 1894 undersøgte Kapt. D. Bruun Ruinerne i Østerbygden og godtgjorde, at Boligerne her ere af udpræget islandsk Type, ligefra den ældste Form, hvor de tæt sammenstillede Rum, saasom Stuen, Skaalen (Soverummet), Ildhuset (Køkkenet) og Madburet (Spisekamret) o. s. v. staa Side om Side paa en Linie, — til den seneste Udvikling, hvor de findes grupperede i 2 à 3 Rækker paa begge Sider af en Midtergang. Særlig undersøgte Bruun: Erik den Rødes Gaard Brattahlid (XVI S. 288) samt Ruinerne Tingimiut (S. 216), Tunuarmiut (267), S.-Kagsiarsuk (368) og Amitsuarsuk (396). Ogsaa Prmlt. Frode Petersen undersøgte samme Aar en Del Boliger. Endvidere er undersøgt Forraadshuse, Stalde, Folde, Rævefælder, Varder o. s. v. Steenstrup har tillige i 1899 undersøgt Ruiner med cyclopiske Mure samt „Udsigtsruiner", Ruinen paa Skæret ved Igaliko, elliptiske Stenlægninger (Begravelser?); endelig kan nævnes, at Arkitekt Clemmensen i 1910 har undersøgt Tingpladsen med Tomter af Tingboder, ved Gardar, Igaliko (XLVII).

I adskillige Ruiner er fundet **Oldsager**, hvoraf Afbildninger eller Beskrivelser navnlig findes i:

Bind	Side	Fundne		Bestemte af
		af	Aar	
VI	138—43	Holm	1880	Justitsraad Herbst
VIII	(100—18)	Jensen	1885	
XVI	438—61	Bruun	1894	Museumsass. V. C. Boye
XLVII	320, 331 og 356	Clemmensen	1910	

Endvidere er fundet Dyreknogler, bestemt af Museumsinspektor H. Winge, og Træstykker, bestemt af Professor O. G. Petersen.

Samlede **Oversigtskort over Bygderne** findes i „Meddelelserne“:

Bind	Tavle	Omfattende	Udarbejdet af	Udarbejdet Aar
VIII	11	Vesterbygdens Midtparti	Jensen	1885
XX	3	Hele Vesterbygden	Jónsson	1898
VI	2	Østerbygdens Sydparti	Holm	1880
XVI	19	— Midtparti	Bruun	1894
XX	2	— Sydparti	Jónsson	1898
XLVII	25	— Midtparti	Clemmensen	1910

Udenfor „Medd.“: Daniel Bruuns Kort i „Geografisk Tidsskrift“, Bind XVII, S. 192, over hele Vesterbygden og Østerbygdens Nordparti.

De paalideligste **Kildeskrifter** til Bygdernes Topografi er herefter ifølge F. Jónssons Afhandling, XX, dels 2 Fjordfortegnelser af Bjørn Jónsson og Arngrimur Jónsson, hvis Afskrifter stamme fra et gammelt Skindhaandskrift, dels Landnamabogen, der stammer fra Tiden omkring 1210—30, Ivar Baardsøns „Grønlands Beskrivelse“ fra det 14de Aarh. samt en særlig Kirkefortegnelse i Flatøbogen. Derimod er f. Ex. Fostbrødresaga og Floamannasaga meget upaalidelige.

Endelig kan nævnes, at Kapt. Bruun i 1903 fandt Ruiner af Hans Egedes første Bolig paa en stor Ø nord for Kangek udenfor Godthaab, samt at Dr. phil. Bobé i 1912 i Grønland har foretaget Undersøgelser vedrørende Hans Egedes **Kolonisation.** Dr. Bobé tilsigter bl. a, en ny Udgave af Hans Egedes fire første Relationer om Grønland 1721—25 samt en historisk Fremstilling af hans Virksomhed i Egenskab af Kolonisator. Et *Kort* over Godthaabsegnen er tegnet og herpaa afsat et stort Antal *Navne* til Forstaaelse af de topografiske Forhold paa Hans Egedes Tid.

Disse Kort lede naturligt Tanken hen paa **Kartografien**, Bedømmelsen og Tydningen af de middelalderlige, ofte ganske misvisende Kort over Grønland. Dr. Steenstrup har her banet Vejen med sine Undersøgelser om „Østerbygdens Beliggenhed“, ved at paavise, hvorledes den Fejl er opstaaet paa de gamle Kort, at Østerbygden er anbragt paa Grønlands Østkyst, jfr. Bind IX; disse Undersøgelser ere senere ført videre af Dr. phil. Axel Bjørnbo († 1911), i hans omfattende Værk, Bind XLVIII, omhandlende 68 Kort fra Adam af Bremen til 1569.

Sognepræst P. Vibæk har iøvrigt under Trykken et større Arbejde om den grønlandske Missions Historie.

Iøvrigt henvises til følgende Afhandlinger i „Meddelelserne“:

1. Vesterbygden.

K. J. V. Steenstrup V 5—7 Om den nordligste ikke-eskimoiske Ruin ved Nugsuak, „Bjørnefælden“, nord for Disko, bygget enten af Nordboere eller af Hvalfangere, 1878.

J. A. D. Jensen I 26—35 nordiske Ruiner i Ameralik-Fjord samt Bjørnesund, med Tegninger (af Groth og Kornerup) af Ruiner ved Nursenap ata og Tungmeralik samt Ekaluit, 1878; VIII 100—18 Ruiner i Godthaabs-Fjord og Ameralik-Fjord, 1884 og 85, med Kort og Afbildn. udførte af S. Hansen og Ryder samt 2 Tavler over Ruiner.

Finnur Jónsson XX 315—29 Identificering af Vesterbygdens Fjorde, Kirker, Gaarde o. s. v., med Kort, 1898.

2. Østerbygden.

A. N. Kornerup II 12—20 Om Kirkeruinen Kakortok = Hvalsø, 1876.

K. J. V. Steenstrup II 40 Om Ruinen paa Skæret ved Igaliko med Tegning af Kornerup, 1876.

G. F. Holm VI 57—145 Almindelig Beskrivelse af Ruiner i Julianehaab-Distrikt 1880, med Kort, 34 Tavler og 11 Træsnit, Grundrids af Ruiner og Afbildn. udførte af Groth og Kornerup, samt Fortegn. over Oldsager fundne i Ruinerne.

Daniel Bruun XVI 171—407 og 425—37 Arkæologisk Undersøg. i Julianehaab-Distrikt 1894, med Kort og talrige Afbildn., samt Fortegn. over Knogler fra Nordboruinerne.

Frode B. Petersen XVI 408—25 Ruingrupper i Agdluitsok- og Unartok-Fjord, 1894.

V. C. Boye XVI 438—61 Beskrivelse af og Fortegn. over de ved D. Bruun i Nordboruiner fundne Oldsager, 1894, med talrige Afbildn.

Finnur Jónsson XX 265—329 Grønlands gamle Topografi efter Kilderne, med Udkast til Identificering af Østerbygdens Fjorde, Kirker, Gaarde etc., med Kort, 1898.

K. J. V. Steenstrup XXXIV 146—54 Antikvariske Iagttag. i Julianehaab-Distrikt, Kakortok Kirkeruin, Ruiner af cyclopiske Mure, Udkigsruinen Umiausat, med 6 Tavler Afbildn., 1909.

M. Clemmensen XLVII 283—358 Kirkeruiner fra Nordbotiden i Julianehaab-Distrikt 1910, med Kort og Afbildn.

E. Jespersen L 97—104 Nyopdagede Nordbo-Ruiner øst for Igaliko-Fjord, 1912.

3. Middelalderens Kartografi.

J. A. D. Jensen VIII 43—48 Identificering af Fjordene ved Holstensborg efter ældre Beretninger, 1884.

K. J. V. Steenstrup IX 1—51 Om Østerbygdens Beliggenhed, de gamle Kursforskrifter, med 7 Tavler Afbildn. over ældre Kort samt 4 saadanne i

Texten, 1886, hvori paavises, hvorledes de Kort ere opstaaede, paa hvilke Østerbygden fejlagtig er anbragt paa Grønlands Østkyst.

B. Frode Petersen XX 331—36 Identificeringen af Halls „Brade Ransons Forde", med Kort S. 335 over Atanekfjord, 1897.

Axel Bjørnbo XLVIII 1—332 **Cartographia groenlandica**, 1911, med historisk Overblik over Grønlands Opdagelse samt Gengivelse af 68 Kort fra Adam af Bremen til Mercators Kort 1569.

L. LITTERATUR-OVERSIGT.

Sluttelig skal anføres, at Læge i Grønland C. G. F. Pfaff († 1882) og Skoleinspektor P. Lauridsen have udarbejdet en „**Bibliographia Groenlandica**“, Meddelelsernes Bind XIII paa 247 Sider, indeholdende en Fortegnelse over ca. *2850* Værker, Afhandlinger og danske Manuskripter, der handle om Grønland, indtil Aaret 1880 incl., med Liste over ca. 850 Forfattere.

En Fortsættelse heraf er ikke foretaget, men spredt omkring i Meddelelserne findes talrige Litteratur-Oversigter inden for de forskellige Fag. Af Litteraturfortegnelser, ordnet efter Fag, findes saaledes i „Meddelelserne“ bl. a. følgende:

Vedrørende Oversigtens Afsnit		Bind	Side	Forfattet af	Forfattet Aar
E.	Mineraler	XXIV	217—18	Nicolau	1900
		XXXII	(11—18)	Ussing	1905
F.	Forsteninger	XIX	246—47	Hartz	1896
		XXIX	158	V. Madsen	1904
		XLV	496—98	J. Ravn	1911
G. a.	Alm. Botanik	XII	221—23	Warming	1888
		XXV	97—98	Porsild	1902
G. b. 1	Karplanter	XLVII	273—74	—	1910
		III	(14—25)	Lange	1880
		—	(38—50)	—	1887
		XXXVI	5—6	Warming	1908
		—	78—79	H. E. Petersen	—
		—	141—42	—	—
		—	157—58	Mentz	1909
		—	171—72	Warming	—
		—	241	Galløe	1910
		—	297—300	Seidelin	—
		—	336—37	K. Jessen	1911
		—	444—47	Heide	1912
		XLIII	5	Lundager og Ostenfeld	1910
		L	388—89	Porsild	1912

Vedrørende Oversigtens Afsnit		Bind	Side	Forfattet af	Aar
G. b. 2	Mosser	III	311—14	Lange	1887
G. b. 3	Svampe	—	526—27	Rostrup	1888
		XLIII	149—50	Lind	1910
G. b. 4	Laver	III	450—53	Grønlund	1887
		XLIII	184	Galløe	1910
G. b. 5	Havalger	III	970—74	Rosenvinge	1893
		XX	122	—	1899
		XXX	71	H. Jónsson	1904
		XLIII	132—33	Rosenvinge	1910
G. b. 6	Ferskvandsalger	XXX	79—80	E. Larsen	1904
		XXXIII	313—15	—	1907
G. b. 7	Kiselalger	XLIII	255—56	Østrup	1910
G. b. 8	Plankton	—	261 og 290	Ostenfeld	—
		—	304	Paulsen	—
		—	336	Ostenfeld og Paulsen	1911
H. 1	Pattedyr	XXI	319—54	Winge	1902
—	Fugle	—	3—37	—	1898
H. 2	Fisk	XXIX	221—23	Ad. Jensen	1903
H. 3	Insekter	—	378—79	J. C. Nielsen	1907
H. 4	Edderkopper og Krebsdyr	XLIII	425—26	Trägårdh	1912
		XLV	316—17	Brehm	1911
		—	619—22	Stephensen	1912
H. 5	Orme og Bløddyr	XXXIV	74—75	Wesenberg-Lund	1907
		XLV	431—32	Ditlevsen	1911
H. 6	Søpunge	—	236	Hartmeyer	1910
H. 8	Polypdyr	—	394—96	Kramp	1911
I. a	Etnografi etc.	XXVIII	535—39	Thalbitzer	1909
		XXXIV	255—67	Steensby	1910
		XLIV	343—44	Thostrup	1911
I. b	Sygdomsforhold	XXXIII	133—36	Meldorf	1907
I. c	Eskimoisk Sprog	XI A	38—39	Rink	1887
		XXXI	49—66	Thalbitzer	1904
K. a	Arkæologi	XX	265—329	F. Jónsson	1898
K. b	Kartografi	IX	1—51	Steenstrup	1886
		XLVIII	(13—15)	Bjørnbo	1912

II.

Oversigt over Expeditionerne til Grønland.

Romertal efter Aarstallet angiver det Bind af „Meddelelser om Grønland", hvori Beretning om Rejsen findes.

1. **1876.** I, II. Geologerne K. J. V. Steenstrup og afdøde Docent A. Kornerup samt Premierlt. G. Holm undersøgte et 4000 km² stort Areal i Julianehaab-Distrikt, samt en Del *Ruiner fra Østerbygden.* Steenstrup undersøgte *Sodalit-Syeniten* og hjembragte en betydelig Samling sjeldne Mineraler herfra, især Eudialyt, Arfvedsonit og Gieseckit. Et geologisk Kort udarbejdedes.

2. **1877.** I, II, VII. Geologen Steenstrup og Prlt. J. A. D. Jensen kortlagde Partiet omkring Frederikshaab, fra Tigsaluk, 61 1/3°, til Tiningnertok, 62 1/2°; i Fjordene foretoges Maalinger af *Isbræernes Bevægelse* m. m.

3. **1878.** I, II. Prlt. Jensen, Geologen Docent Kornerup og Landskabsmaler Th. Groth undersøgte Partiet mellem Tiningnertok ved Frederikshaab-Isblink og Godthaab, 64 1/4°, i hvis Omegn *Ruiner fra Vesterbygden* opmaaltes. Fra 2. til 4. Juli foretoges en mindre Vandring paa Indlandsisen til Dalagers Nunatakker, og fra 14. Juli til 5. Aug. *en større Vandring paa Indlandsisen* fra Frederikshaab-Isblink til *Jensens Nunatakker*, 70 km fra Isranden, 1700 m over Havet, — en Vandring, der har været banebrydende med Hensyn til Studiet af Indlandsisen, Morænedannelser m. m. Et geologisk Kort samt Morænekort udarbejdedes. Kornerup hjembragte 120 Plantearter i 1000 Expl., særlig Blomsterplanter og Laver, bl. a. 27 Plantearter fra „Jensens Nunatakker"; endvidere Mineraler som Turmalin og Beryl i store Krystaller fra nye Findesteder.

4. **1878—80.** II, IV, V. Geologen Steenstrup opholdt sig 2 1/2 Aar i Umanak-Partiet i Nord-Grønland, indtil 72 1/2° n. Br.; han studerede navnlig Torsukatak- og Umanak-Fjords *Isstrømme*, *Kulformationen*

ved Vaigat, *Jernets* Forekomst i Basalten paa Disko og Nugsuak-Halvø, *Planteforsteninger* fra Kridt- og Tertiærtiden, hvoraf hjembragtes et ypperligt Materiale, samt undersøgte gamle eskimoiske Husruiner og Grave, og bl. a. hjembragte en betydelig Samling etnografiske Genstande samt mange Kranier; endvidere hjembragtes Planter (Laver) fra Svartenhuk-Halvø. Et geologisk Kort udarbejdedes.

5. **1879.** II. Prlt. Jensen og R. Hammer samt Geologen Kornerup kortlagde Partiet mellem Kangatsiak, 68 1/3°, og Holstensborg, 67°; Kornerup studerede navnlig Kløvningsplaner i Klipperne, samt hjembragte flere sjeldne Mineraler, saasom Spinel, samt Laver. Et geologisk Kort udarbejdedes.

6. **1879—80.** II, IV, Prlt. Hammer kortlagde Partiet fra Jakobshavn til Christianshaab, samt foretog Undersøgelser af Indlandsisens Bevægelsesforhold saavel om Sommeren som om Vinteren ved *Jakobshavn-Isfjord*, 69°, Observationer over Sneens og Isens Fordamning, etc.

7. **1880.** II, VI. Prlt. G. Holm, Cand. polyt. C. Petersen og Landskabsmaler Groth undersøgte og optog Terrænkort over 40 Ruingrupper, bestaaende af 300 *Ruiner fra Østerbygden*, deriblandt Kirkeruinerne ved Kakortok, Igaliko og S.-Kagsiarsuk, udgravede Ruiner og hjembragte Oldsager samt indhentede Efterretninger om Beboelsen og Forholdene paa Østkysten; Petersen hjembragte en større Samling Blomsterplanter, 129 Arter i 670 Expl.

8. **1881.** VI. Prlt. Holm og Geologen Cand. polyt. Sylow fortsatte Kortlægningen af Partiet fra N.-Sermilik, 61°, til *Cap Farvel*, som nu for første Gang besteges af Evropæere, samt naaede op ad *Østkysten* til Kangerajuk, 60 1/4°. Holm undersøgte endvidere *Storisens Drift* i Davis-Stræde. Sylow undersøgte Skurstriber fra Isens tidligere Udbredelse, samt hjembragte 134 Arter Blomsterplanter i 760 Expl.

9. **1883.** VIII. Prlt. Hammer og Geologen Sylow kortlagde et 1000 km² stort Terræn mellem Torsukatak-Isfjord, 70°, og Kangatsiak, 68 1/3°; Sylow hjembragte 64 Arter Blomsterplanter i 240 Expl. Et geologisk Kort udarbejdedes.

10. **1883—85.** IX, X. Prlt. Holm og Mineralogen Knutsen samt Prlt. Th. V. Garde og Cand. phil. Eberlin foretog den berømte *Konebaadsexpedition op langs Østkysten.* Efter at et Depot var nedlagt ved Mundingen af Danells-Fjord, Iuilek, 61°, paa Østkysten i August 1883, gik Expeditionen tilbage for at overvintre i Nanortalik. Ledsaget af Kateket Johannes Hansen fra Sydprøven roede man næste Foraar

paany op langs Østkysten indtil Tingmiarmiut, 62¾°, hvor *Expeditionen deltes.* Garde og Eberlin gik tilbage for paany at overvintre ved Nanortalik, medens Holm, Knutsen og Hansen roede videre nordpaa. Den 25. Aug. 1884 naaedes Graahs Varde paa Dannebrogsø, og den 20. Sept. s. A. naaedes Erik d. Rødes-Ø, 65¾°, c. 800 km fra Cap Farvel, hvor Landet toges i Besiddelse og kaldtes *Kong Christian IX's-Land.* Under Overvintringen i *Angmagsalik* foretoges bl. a. etnografiske Studier. 15. Juli 1885 mødtes de to Afdelinger igen ved Umanak (Griffenfelds-Ø) paa 63°, og fulgtes derefter hjemad til Vestkysten.

Eberlin hjembragte fra denne Tur store Samlinger, bl. a. en langt større Samling Laver end hidtil hjembragt fra Grønland, nemlig 150 Arter i 700 Expl., endvidere 130 Arter Blomsterplanter i 500 Expl., Knutsen 36 Arter i 90 Expl. Et geologisk Kort udarbejdedes. Størst Betydning har Expeditionen dog haft ved de enestaaende *etnografiske Samlinger,* som hjembragtes.

11. **1884.** VIII. Prlt. Jensen og Maleren Riis Carstensen kortlagde Partiet fra Holstensborg til Sukkertoppen, 65½°; paa Grundlag af disse Maalinger identificeredes senere Itivdlek-Fjord med *Kong Christian IV's-Fjord,* og Kakatsiak med *Mount Cunningham* ved „Danmarks-Havn". Paa Oprejsen døde Mineralogen Lorenzen; i hans Forfald indsamlede Prlt. Jensen 117 Arter Blomsterplanter i 270 Expl.

12. **1884.** VII, VIII. Kapt. Normann, Botanikerne Professor Warming og Cand. mag. Th. Holm samt Hydrografen Dr. phil. Topsøe foretog med Orlogskrydseren „Fylla" *hydrografiske* Undersøgelser i Davis-Stræde fra Godthaab til Disko-Bugt, hvor Hellefiskebanker findes; endvidere kortlagdes en Del Havne. En stor Samling Planter af alle Afdelinger hjembragtes, ligesom Holm foretog zoologiske Indsamlinger navnlig ved Skrabninger paa indtil 500 Meters Dybde.

13. **1885.** VII, VIII. Prlt. Jensen og C. Ryder samt Antropologen Læge S. Hansen kortlagde Partiet fra Sukkertoppen til Godthaab, hvorved Jensen fuldførte Kortlægningen af den 800 km lange Strækning fra 61⅓° til 68⅓° n. Br., som han i 1877 var begyndt paa at opmaale. Endvidere undersøgtes forskellige *Ruiner fra Vesterbygden,* deriblandt Kirkeruinen i Godthaab-Fjord. Jensen hjembragte Olivinsten fra Siorsarsuit. S. Hansen med Bistand af Jensen indsamlede et betydeligt Antal Blomsterplanter, 193 Arter i 840 Expl.; Hansen foretog endvidere antropologiske Studier.

14. **1886.** VII. Kapt. T. Braëm samt Botanikerne Th. Holm og Dr. phil. Kolderup Rosenvinge foretog med Orlogskrydseren „Fylla" paany Undersøgelser i Davis-Stræde, hvorfra hjembragtes betydelige

Samlinger Planter, særlig Karplanter og Alger. Th. Holm hjembragte en rig Samling Havdyr til zoologisk Museum.

15. **1886—87.** VIII. Prlt. Ryder og Bloch samt Mineralogen Ussing kortlagde den c. 280 km lange Kyststrækning fra S.-Upernivik til Alison-Bay paa 74½°, *det nordligste Punkt paa Vestkysten*, som Kommissionen indtil da havde ladet undersøge. Ussing indsamlede Mineraler, Blomsterplanter, Laver og Alger. Søofficererne overvintrede. Temperaturen sank i Febr. 1887 til ÷ 40° C. *Upernivik-Bræ* viste en Hastighed af 38 Meter i et Døgn, 13.—14. August 1886. Endelig foretoges talrige antropologiske Maalinger, Udgravninger af gamle grønlandske Huse og Grave m. m.

16. **1888.** XIV, XV. Geologen Steenstrup og Botanikeren Kolderup Rosenvinge berejste Strækningen fra Godthaab til Julianehaab. Steenstrup indsamlede *Mineraler* som Erstatning for, hvad der af saadanne var gaaet tabt ved Christiansborg Slots Brand 1884. Steenstrup ledede endvidere for Kryolit-Selskabet den første større Indsamling af Mineralet Eudialyt i Kangerdluarsuk; Udbyttet var 16000 Kilo urent Materiale. Kolderup Rosenvinge studerede navnlig Birkeregionen samt hjembragte en betydelig Samling Planter, især Karplanter og Alger.

17. **1888.** VII. Antropologen Læge S. Hansen berejste Egnene omkring Disko-Bugt og Umanak-Fjord for at fortsætte de i 1885 paabegyndte Studier over Vestgrønlændernes *Antropologi*.

18. **1889.** VII, XV. Zoologen Cand. mag. Lundbeck og Botanikeren Cand. mag. Hartz berejste Godthaab-, Frederikshaab- og Julianehaab-Distrikt, førstnævnte for at studere *Insekter*, sidstnævnte hjembragte en meget betydelig Samling Blomsterplanter, Svampe, Laver og Alger.

19. **1889.** VII. Kapt. Wandel, Orlogskrydseren „Fylla", foretog *hydrografiske* og zoologiske Undersøgelser i Davis-Stræde som Fortsættelse af de tilsvarende Undersøgelser i 1884 og 1886. Det paavistes, at det varme Atlanterhavsvand trænger op i Davis-Stræde indtil 64½°, paa hvilket Sted Havbunden hæver sig kendeligt (Hellefiskebankerne). En Del sjeldne Dybhavsformer hjembragtes.

20. **1890.** VII, XV. Zoologerne Lundbeck og Prof. Bergendal (fra Lund) samt Botanikeren Hartz berejste Nord-Grønland, som Fortsættelse af Expeditionen i 1889. Hartz indsamlede endvidere *Planteforsteninger og Planter*.

21. **1890.** VII. Prlt. Bloch og Geografen Cand. phil. H. Lassen kortlagde Partiet mellem Tigsaluk og Julianehaab. Bloch undersøgte bl. a. Sermitsialik-Bræ. Lassen hjembragte Alger og Karplanter.

22. **1891—92.** XVII—XIX. Prlt. Ryder og Vedel, Botanikeren Hartz, Zoologerne Cand. phil. Bay og Læge Deichmann foretog den betydningsfulde Expedition til Scoresby-Sund *paa Østkysten*. Med Fangstskibet „Hekla" naaede de Land ved Franz Joseph-Fjord paa 73½° i Juli 1891, hvor man bl. a. skød Moskusoxer; gik derefter sydpaa, og kastede i Aug. 1891 Anker i Hekla-Havn paa „Danmarks-Ø" c. 150 km inde i Scoresby-Sund paa 70½° n. Br. Herfra gjordes Baadture og Slædeture i Omegnen. 9. Aug. 1892 forlod Expeditionen Danmarks-Ø; efter at have anløbet Island, besøgte man Angmagsalik i Sept. 1892.

Nordlys iagttoges i 150 Nætter fra Sept. til April. Laveste Temperatur var ÷ 47° C. i Marts 1892. Hydrografiske Undersøgelser foretoges; 300 Vandprøver medtoges. Hartz hjembragte en rig Samling Karplanter og en større Samling *Mosser*, end nogensinde tidligere hjemkommen fra Grønland, nemlig 150 Arter, en stor Samling Havalger, tilvejebragt til forskellige Aarstider, 200 Arter Svampe samt Laver, Ferskvandsalger og c. 100 Prøver Kiselalger. Deichmann hjemførte en meget betydelig og godt konserveret Samling af over 100 Arter *Insekter* samt Krebs. Af særlig Betydning er endvidere de af Hartz indsamlede *Planteforsteninger* fra Juraperioden, samt de *etnografiske* Indsamlinger fra den *tidligere* eskimoiske Bebyggelse af Scoresby-Sund. Et geologisk Kort udarbejdedes.

23. **1892.** Zoologen, Adjunkt Traustedt, foretog Undersøgelser af Dyrelivet i Disko-Bugt, navnlig eftersøgtes *Søpunge*, samt *Planteforsteninger* fra Kridt- og Tertiærperioderne.

24. **1893.** XVI. Prlt. Garde og Seclt. Greve C. Moltke kortlagde *Skærgaarden* fra Kitsigtut til Julianehaab, undersøgte Skibshavne og Ankerpladser paa denne Strækning, samt foretog fra 16. til 28. Juni en *Vandring paa Indlandsisen* fra Sermitsialik, 110 km nordpaa, indtil en Højde af 2200 Meter, — derefter i en buet Linie paa 170 km tilbage til Udgangspunktet, — en Isvandring, der danner et vigtigt Supplement til Jensens Isvandring i 1878, 110 km nordligere.

25. **1894.** XVI. Prlt. Greve C. Moltke og Seclt. Frode Petersen samt Geologen Cand. polyt. Jessen kortlagde *Skærgaarden* fra Julianehaab sydpaa til Igdlokasik, som muligvis kunde blive Genstand for Besejling af Handelens Skibe, samt undersøgte Nordre-Sermilik-Bræ.

Et geologisk Kort udarbejdedes. Endvidere foretoges Temperatur- og Saltholdighedsmaalinger af Fjordvand, ligesom nogle *Ruiner fra Østerbygden* ved Agdluitsok-Fjord opmaaltes. Endelig hjembragte Jessen Planter fra Skærgaardsøerne, især Havalger.

26. **1894.** XVI. Prlt. af Fodfolket Bruun foretog omfattende Udgravninger af *Beboelsesruiner fra Østerbygden* samt af Kirkeruinerne ved Igaliko, N.- og S.-Kagsiarsuk. Endvidere hjembragtes Oldsager og Dyreknogler fra Ruinerne og Affaldsdyngerne. Iagttagelser af Fugleverdenen foretoges.

27. **1897.** XIV. Prlt. Frode Petersen, Seclt. Borg, Geologen Cand. mag. Pjetursson og Botanikeren Kruuse kortlagde Partiet fra Godhavn til N.-Strømfjord, hvorved den sidste Lakune paa *Vestkysten* syd for Alison-Bay lukkedes. Endvidere undersøgtes Bræerne i Blæsedal ved Godhavn. Kruuse hjembragte betydelige Plantesamlinger.

28. **1897.** XIV, XXIV. Mineralogen Flink (fra Stockholm) indsamlede *Mineraler* i Julianehaab-Distrikt, navnlig fra Kangerdluarsuk og Narsarsuk.

29. **1898.** XXIV, XXV. Geologen Steenstrup, Botanikeren M. Pedersen (nu Porsild) og Maleren Greve H. Moltke besøgte *Disko's Indre*; det paavistes, at alle Dalene paa denne Ø ere lukkede i Bunden af Bræer fra det indre isbedækkede Højland. Endvidere foretoges Plankton-Undersøgelser. Porsild hjembragte Samlinger, især af Mosser og Karplanter.

30. **1898—99.** XXVII—XXX. Prlt. Amdrup, Botanikeren og Geologen Kruuse samt Zoologen Læge K. Poulsen landsattes ved Angmagsalik paa *Østkysten*; fra 10. Sept. til 3. Okt. 1898 gjordes en Baadtur 150 km nordpaa til $66^1/_4°$ n. Br.; fra 3. til 9. Februar og fra 22. Februar til 21. Marts foretoges Slæderejser nordpaa; efter at have overvintret i Angmagsalik, foretoges fra 21. Juni til 18. August 1899 en Baadtur nordpaa, hvor man kortlagde Strækningen til Aggas-Ø, $67^1/_3°$ n. Br., hvor Landet den 20. Juli *toges i Besiddelse* i den danske Konges Navn. Depoter nedlagdes paa $66^1/_4°$ og $67^1/_4°$ n. Br. Det konstateredes, at Kysten i hele dens Udstrækning med Mellemrum har været beboet af Eskimoere; navnlig paa Halvøen Nualik, $67^1/_4°$, fandtes *Ruiner* fra en uddød Eskimokoloni, hvorfra en betydelig etnografisk Samling hjembragtes.

31. **1899.** XXVI, XXXIV. Geologen Steenstrup ledsaget af Cand. polyt. A. Theilgaard fortsatte den i 1888 paabegyndte Indsamling af

Eudialyt i Kangerdluarsuk for Kryolit-Selskabet; Udbyttet var c. 41000 Kilo urent Materiale. Endvidere undersøgtes den gamle røde Sandsten i Igaliko- og Tunugdliarfik-Fjord.

32. **1900.** XXVII—XXX. Kapt. af Flaaden Amdrup, Kapt. af Hæren J. P. Koch, Botanikerne Hartz og Kruuse, Zoologerne Deichmann og S. Jensen, Geologen O. Nordenskjöld og Kunstmaler Ditlevsen med Nathorst's Skib „Antarctic", Kaptain Kjøller, Styrmand Einar Mikkelsen, rejste via Jan Mayen til Sabine-Ø, 74½° n. Br. paa Østkysten, naaede Kap Dalton, 69⅓°, d. 18. Juli. Her deltes Expeditionen i 2 Afdelinger:

1) „Kystexpeditionen": Amdrup, Einar Mikkelsen og 2 Ledsagere gik med Baad *sydpaa* 22. Juli, kortlagde den hidtil ukendte Strækning til Aggas-Ø, 67⅓°, fra 22. Juli til 18. Aug., hvorefter denne Strækning toges i Besiddelse, som hørende til „Kong Christian IX's Land"; paa en Isflage drev man langs den ubrudte Landis videre sydpaa, og naaede 2. Sept. Angmagsalik, efter i Løbet af 43 Dage at have tilbagelagt ialt 500 km.

2) „Skibsexpeditionen" bestaaende af de øvrige nævnte, under Ledelse af Hartz, havde samtidig berejst Strækningen fra Kap Dalton *nordpaa* til Scoresby-Sund, Hurry-Inlet, Flemming-Inlet og Kong Oscars-Fjord indtil Polhem-Dal, 72⅓°, hvorefter „Antarctic" gik til Island og Angmagsalik, hvorfra begge Expeditionens Afdelinger hjemførtes.

De sædvanlige Indsamlinger af naturvidenskabeligt og etnografisk Materiale foretoges, et geologisk Kort udarbejdedes.

Expeditionerne Nr. 30 og 32 anføres ofte som en, under Navnet „Carlsbergfondets Exp. til Øst-Grønland 1898—1900", da de ere bekostede af nævnte Fond.

33. **1900.** XXXVIII. Mineralogerne Ussing og Bøggild undersøgte mineralogisk Egnen ved Julianehaab og Narsarsuk, navnlig Eruptivbjergarterne i Egnen om Tunugdliarfik-Fjord, „Syenit-Distriktet". 4 geologiske Kort udarbejdedes.

34. **1900—01.** XXXI. Filologen Thalbitzer studerede under et 1-aarigt Ophold i Jakobshavn og Partiet mellem 68¼° og 72¾° det eskimoiske Sprog, indsamlede grønlandske Sagn, etc.; Kort over Rejsen XXXI S. 7.

35. **1901.** Zoologen Deichmann foretog bakteriologiske Studier i Holstensborg- og Godthaab-Distrikter i Tilslutning til de paa den Amdrupske Exp. paabegyndte.

36. **1901—02.** XXX og XLIX. Botanikeren Kruuse foretog med Understottelse af Carlsbergfondet botaniske og etnologiske Undersøgelser ved Angmagsalik.

37. **1902.** Botanikeren Porsild og Fysiologen Dr. phil. Krogh: botaniske og plantegeografiske samt fysiologiske Undersøgelser paa Disko.

38. **1902.** XXVI. Geografen Dr. phil. Engell og Kapt. af Hæren Schjørring: Opmaaling samt glaciologiske Undersøgelser ved Jakobshavn-Isfjord (hvor det paavistes, at Bræen havde trukket sig meget tilbage, siden Hammer i 1880 iagttog Forholdene), samt sydefter langs Isranden, bl. a. i Orpigsuit-Fjord, 68° 40′; det paavistes ved Fund af hævede Havstokke, at Landet har hævet sig betydeligt, saaledes som af Steenstrup antaget.

39. **1903.** (Geogr. Tidsskr. XVII). Arkæologen Daniel Bruun undersøgte hidtil ukendte Ruiner m. v. i Vester- og Østerbygden, og fremsatte nye Anskuelser angaaende Identificeringen af Lysefjord m. v. Hans Egedes første Bolig fandtes paa en stor Ø nord for Kangek udenfor Godthaab.

40. **1903—04.** XXXIV. Geografen Engell: Fortsættelse af de glaciologiske Undersøgelser fra 1902 ved Disko-Bugt.

41. **1905—06.** XL. Filologen Thalbitzer studerede den eskimoiske Dialekt, som tales af Angmagsalikerne, samt foretog en folkloristisk og etnologisk Undersøgelse.

42. **1906.** Zoologen Ad. Jensen og Geologen Harder besøgte Kysten fra Orpigsuit, 68° 40′, til Jakobshavn og Disko-Fjord med Skalbanken Satok, 69° 15′, for at undersøge postglaciale marine Aflejringer samt studere Grønlands Bløddyr.

43. **1906—08.** XLI—XLVI. „Danmark-Expeditionen“ under en særlig Komite (for de private Bidragydere: Grossererne, Konsul Erik S. Henius og Generalkonsul Vald. Glückstadt; tilforordnede af Marineministeriet: G. Holm og Amdrup); af Deltagerne nævnes: Lederen Mylius-Erichsen, Officerer af Hæren J. P. Koch og Høeg-Hagen, Officerer af Flaaden A. Trolle og Bistrup, Geologen Jarner, Botanikeren Lundager, Zoologerne Manniche og F. Johansen, Meteorologerne Dr. phil. Wegener fra Marburg og Freuchen, Fysiologen Lindhard, Etnografen Baadsmand Thostrup, Malerne Bertelsen og A. Friis samt Grønlænderen Brønlund.

Skibet anløb Koldewey-Ø, 76° 20', 13. Aug. 1906; Vinterhavn 7 km nordvest for Kap Bismarck, 76° 46'. Slæderejser bl. a. sydpaa til Germania-Havn, 74½°, nordpaa til 78¼°. I 1907 naaede Koch, Bertelsen og Tobias Gabrielsen til Kap Bridgman, 83½°, paa Nordkysten af Peary-Land; Mylius-Erichsen, Høeg-Hagen og Brønlund naaede Kap Glacier, 81½°; (Forholdene tyde paa, at Peary-Sund muligvis ikke er en gennemgaaende Kanal, idet Navy Clif synes at være sammenhængende med Heilprin-Land, Beretningerne herom fundne af Einar Mikkelsen i Maj 1910); de naaede ikke hjem i rette Tid, døde paa Østkysten 1907, nær ved 79° (Brønlunds Lig fundet af Koch Marts 1908 og paany af Einar Mikkelsen Okt. 1909). Den berejste Strækning toges i Besiddelse for den danske Krone under Navnet „Kong Frederik VIII's Land".

De sædvanlige naturvidenskabelige og etnografiske Indsamlinger foretoges, geologiske Kort udarbejdedes, etc.

44. **1907.** Kapt. Borg foretog Kortlægning og Oplodning af Faltingshavn paa Nordsiden af Godthaabs-Fjord og af Udstedet Nugsuaks Havn og Omgivelser i Umanak-Distrikt. Varder og andre Sømærker eftersaas.

45. **1908.** Kapt. Borg kortlagde Dele af Kyststrækningen fra Godthaab til Skinderhvalen med den udenfor liggende Skærgaard, og oploddede Løbene til Godthaab i Skibsfartens Tjeneste.

46. **1908.** XXXVIII. Mineralogerne Ussing og Helweg undersøgte Strækningen mellem Ivigtut og Julianehaab, bl. a. med Henblik paa Kobberforekomster.

47. **1909.** Kapt. Borg kortlagde og oploddede Farvandet ved Frederikshaab-Umanak, og paabegyndte Kortlægningen af Kobberminebugt.

48. **1909.** XXXIV, L (og Geogr. Tidsskr. XX). Etnograferne T. Thomsen og Steensby foretog etnografiske Studier vedrørende Vestgrønlænderne og „Polargrønlænderne", henholdsvis ved Disko og Umanak — samt ved Kap-York og North-Star-Bay.

49. **1909.** XLVII. Geologerne J. P. Ravn og Dr. A. Heim fra Zürich undersøgte Grafitforekomsten ved Kaersut og Niakornat paa Nordsiden af Nugsuak-Halvø, samt Kulformationen paa Disko og Nugsuak, derunder Kulbrudet i Karsuarsuk, 70¾°. Et geologisk Kort udarbejdedes.

50. **1910.** Kapt. Borg fortsatte Kortlægningen af Kobbermine-bugt og Bugten fra Torsukatak til Nyboes-Kanal, samt oploddede disse Bugter og udarbejdede Havneplaner.

51. **1910.** XLVII. Arkitekt M. Clemmensen undersøgte Kirke-ruiner i Julianehaab-Distrikt.

52. **1911.** (Geogr. Tidsskr. XXI). Zoologen Nordmann undersøgte Faunaens Forandring i N.-Strømfjord fra Fjordmundingen med Havets salte Vand til Bunden af Fjorden med Brælvenes ferske Vand, samt Faunaen i Gieseckes Sø, tidligere en Fjord, nord for N.-Strømfjord.

53. **1912.** Zoologen Stephensen og Geografen Birket-Smith under-søgte Bundvandets Temperatur samt Dyrelivet i Fjordene omkring Julianehaab og Frederikshaab, og have bl. a. ved Skrabninger paa ca. 1000 Meters Dybde fremdraget Dyr, som man ellers kun troede at finde i Atlanterhavets sydlige Egne.

54. **1912.** Historikeren Dr. Bobé foretog Studier vedrørende Hans Egedes Kolonisation i Vest-Grønland. Bobé har bl. a. fulgt Hans Egedes Rejserute mod nordost: Ameralik-Fjord, Kapisilik, Pisigsarfik og Ujaragsuit, samt Rejseruten mod Syd indtil Fiskernæsset. Saa godt som alle de i Egedes Relationer angivne Lokaliteter ere identifi-cerede, og et Kort herover udarbejdet.

For at forebygge Misforstaaelse tilføjes, at her kun er medtaget de Ex-peditioner, der have modtaget Instrux fra afdøde Johnstrup før 1878, eller fra 1878 af „Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Un-dersøgelser i Grønland", samt Danmark-Expeditionen, hvis Resultater offent-liggøres i „Meddelelserne", men at der siden 1876 fra *dansk* Side tillige er udsendt en Række andre Expeditioner til Grønland, af hvilke her skulle nævnes følgende:

1877 og 1878 paa Marineministeriets Foranstaltning: Skonnerten „Fylla", ført af henh. Kapt. Jacobsen og Kapt. A. V. Buchwald, til Danmark-Stræde.

1879. „Ingolf" under Kapt. L. A. Mourier med C. F. Wandel som Næst-kommanderende, langs Isranden i Danmark-Stræde fra 65°—69°.

1882—83 paa meteorologisk Instituts Initiativ: A. F. W. Paulsens og C. H. Ryders Exp. til Godthaab.

1895 og 96 paa zoologisk Museums Initiativ: „Ingolf" under Kommandør C. F. Wandel til Danmark- og Davis-Stræde, med Zoologerne Professor Jun-gersen, Inspektor Lundbeck, Dr. phil. H. J. Hansen (1895) og Dr. phil. Wesen-

berg-Lund (1896), Botanikeren Dr. phil. Ostenfeld og Kemikeren Docent M. Knudsen.

1902—04. „Den litterære Expedition" under Mylius-Erichsen, Knud Rasmussen og Maleren Greve H. Moltke til Vestkysten, med Overvintring i Jakobshavn 1902—03 og ved Kap York 1903—04.

1903—05. Grosserer Bernburgs 8 Expeditioner til Vestkysten for at undersøge Betingelserne for Bjergværksdrift; rationel Grubedrift paabegyndtes 1905 ved Josvas Kobbermine.

1906. En biologisk Station oprettes ved Godhavn af Botanikeren Porsild ved Gave fra Justitsraad Holck; 1909 anlægges endvidere sammesteds et Jordskælvs-Observatorium.

1908—09 Fiskeriundersøgelser langs Vestkysten ved Zoologen Ad. Jensen med „Tjalfe", for at skaffe Oplysninger til Gavn for det praktiske Fiskeri i Grønland.

1909 en Handelsstation anlægges ved Kap York af Knud Rasmussen; en Missionsstation oprettes sammesteds af „Udvalget for den grønlandske Kirkesag" og „Det danske Missionsselskab" i Forening, ved frivillige Gaver dels fra den danske, dels fra den grønlandske Menighed. (Formanden for Udvalget for Kap York-Missionen er Stiftsprovst Helweg-Larsen, Viborg).

1909—12. Einar Mikkelsen og J. P. Iversen eftersøger Mylius-Erichsens efterladte Papirer i Danmarks-Fjord.

Kortfattede Oversigter over Expeditionerne findes forskellige Steder; saaledes skal nævnes Oversigter udarbejdede af:

Kommandør R. Hammer: Oversigt over de danske Undersøgelser i Grønland 1806—83 i Tidsskr. f. Søvæsen, 1884, p. 378—99.

Prof. Joh. Lange: Meddelelser om Grønland, Bind III, Indledning Side 38—50, de vigtigste Expeditioner fra 1806 indtil 1886.

Direktør H. Rink: Geogr. Tidsskr. X. S. 86—94, Rejserne 1876—88, samt Oversigt over Meddelelsernes Bind I—XII.

Professor Eug. Warming i Berl. Tidende 3. Sept. 1896, Rejserne 1876—94.

Cand. polit. Th. Kornerup i „Nord og Syd", 1899, Side 353—67: „Nordiske Opdagelsesrejsende og Forskere i Grønland", med Kort.

Samme: „Oversigt over Meddelelser om Grønland" 1899, udgivet af Kommissionen i Anledning af Verdensudstillingen i Paris Aar 1900, paa dansk og fransk, med Kort.

Samme i „Illustreret Familie-Journal" 16. Decbr. 1900 og 24. Novbr. 1901, med ialt 78 Portraiter.

Samme i „Jyllandsposten" 27. Jan. og 3. Febr. 1902: „Mærkedage i Grønlands Historie".

Kapt. Daniel Bruun: „Det høje Nord", København 1902, Side 222—56, med Kort.

„Kiva“ i Nationaltidende 11. Januar 1903: „Et Jubilæum“, i Anledning af Kommissionens 25 Aars Jubilæum.

Oberst Emil Madsen i Geogr. Tidsskr. XIX Side 172—84: „De vigtigste af danske i arktiske Egne udførte Rejser og Forskninger“, til 1907.

Resumé over Expeditionerne,

med Angivelse af Løbe-Nummer (Side 7—9 og 75—84), Lederen af Exp. (eller en væsentlig Afdeling af denne), samt Aarstal.

Væsentlig til Vestkysten					
nord for $68^1/_3°$		mellem $68^1/_3°$ og $61^1/_3°$		syd for $61^1/_3°$	
4 Steenstrup ...	1878—80	2 Steenstrup ...	1877	1 Steenstrup	1876
6 Hammer	1879—80	3 J. A. D. Jensen.	1878	7 Holm	1880
9 —	1883	5 — .	1879	8 —	1881
15 Ryder	1886—87	11 — .	1884	16 Steenstrup	1888
17 S. Hansen	1888	13 — .	1885	21 Bloch	1890
20 Lundbeck	1890	18 Lundbeck	1889	24 Garde	1893
23 Traustedt	1892			25 Moltke	1894
27 Petersen	1897			26 Bruun	1894
29 Steenstrup ...	1898			28 Flink	1897
34 Thalbitzer ...	1900—01			31 Steenstrup	1899
37 Porsild	1902	35 Deichmann...	1901	33 Ussing	1900
38 Engell	1902				
40 —	1903—04	39 Bruun	1903		
42 Ad. Jensen ...	1906				
44 Borg	1907	45 Borg	1908	46 Ussing	1908
48 Thomsen	1909	47 Borg	1909	50 Borg	1910
49 Ravn	1909			51 Clemmensen ..	1910
52 Nordmann ...	1911	54 Bobé	1912	53 Stephensen	1912

Til Davis-Stræde		Til Østkysten			
		syd for $65^3/_4°$		nord for $65^3/_4°$	
12 Normann	1884	10 Holm	1883—85	22 Ryder	1891—92
14 Braëm	1886	— Garde	1884—85	30 Amdrup	1898—99
19 Wandel	1889	36 Kruuse	1901—02	32 —	1900
				— Hartz	—
		41 Thalbitzer ...	1905—06	43 Mylius-Erichsen	1906—07
				— J. P. Koch	1907—08

III.

Oversigt over Deltagerne i Expeditionerne samt Forfatterne til „Meddelelser om Grønland".

Efter de kortfattede biografiske Oplysninger anføres Deltagelse i Rejser til Grønland paa Kommissionens Foranstaltning, ved Angivelse af Rejsens Omraade og Aarstal, eller med Romertal de Bind i „Meddelelserne", hvori vedkommende har ydet Bidrag, hvorom henvises til Afsnit I. Efter en Tankestreg anføres eventuelt andre Rejser til arktiske Egne eller Afhandlinger udenfor „Meddelelserne", dog ikke Afhandlinger i Geografisk Tidsskrift, hvilke ere samlede for sig i Slutningen af Afsnit III. Efter en ny Tankestreg angives videnskabelige Æresbevisninger.

A. DANSKE, ISLÆNDERE OG GRØNLÆNDERE.

Georg Carl Amdrup, f. 1866, Kaptain i Flaaden 1905, Underbestyrer ved meteorologisk Institut 1903—06, derefter Adjutant hos Hs. kgl. H. Prins Valdemar; Rejser til mellemste og nordlige Christian IX's Land 1898—1900; Bind XXVII og XXVIII; (under Trykn.: Report on the Danmark-Exp. 1906—08, XLI). — Observations astronomiques, météorologiques et magnetiques de Tasiusak dans le District d'Angmagsalik 1898—99, faites par l'expedition Danoise sous la direction de G. C. Amdrup; talrige Afhandlinger i forskellige Tidsskrifter. — Fortjenstmed. i Guld 1900; det kgl. danske geografiske Selskabs Guldmed. 1901; udenl. Medl. af Svenska sällskapet för antropologi och geografi; korresp. Medl. af Gesellschaft für Erdkunde i Berlin; the Royal Geographical Society of London's „Bach"-Præmie.

Edvard Bay, f. 1867, Cand. phil., Zoolog og Geolog; Scoresby-Sund og Angmagsalik 1891—92; XVIII, XIX. — Deltog i Sverdrups Exp. med „Fram" til det nordligste Grønland 1898.

Aage Bertelsen, f. 1873, Kunstmaler; Danmark-Exp. 1906—08; F. M. 2.

Alfred Leopold Bertelsen, f. 1877 i Umanak, Distriktslæge i Umanak 1904; XXXIII. — Den litterære Gr.-Exp. 1902—03 og Skibsexp. med „Fox" til Kap York 1905; talrige Afhandl. i Hospitalstid., Bibliotek for Læger, Ugeskrift f. Læger og Tidsskr. f. Jordemødre.

Bildsøe, se J. A. D. Jensen.

Kaj Birket-Smith, f. 1893, Cand. phil., Geograf; Julianehaab 1912.

Henning August Østerberg Bistrup, f. 1879 i Godthaab, Premierlt. i Flaaden 1904; Danmark-Exp. 1906—08. — Bearbejder for Tiden en Række Tidevandsobservationer tagne i Danmarks-Havn 1906—08; F. M. 2.

Axel Anthon Bjørnbo (opr. Christensen), f. 1874, Dr. phil. 1901, historisk Kartograf, Underbibliotekar ved det kgl. Bibl. 1902, † 1911; XLVIII. — Adskillige Afhandlinger, hvorom henvises til en af Raphael Meyer udarbejdet Oversigt samt „Mitteilungen zur Geschichte der Medizin u. der Naturwissenschaften", Leipzig und Hamburg, 1912.

Jacob Christian Demant Bloch, f. 1859, Kommandør i Flaaden og Direktør for Søkortarkivet 1909; Upernivik—Alison-Bay 1886—87, Julianehaab, Frederikshaab 1890; VII.

Louis Theodor Alfred Bobé, f. 1867, Dr. phil. 1910, Lærer ved Hærens Officerskole; Hans Egedes Kolonisationssteder i Vest-Gr. 1912.

Jacob Thorvald Borg, f. 1872, Kaptain i Flaaden 1909; Egedesminde 1897, Umanak og Godthaab 1907, Godthaab 1908, Frederikshaab og Julianehaab 1909, Julianehaab 1910.

Vilhelm Christian Boye, f. 1837, Arkæolog, Assistent ved Nationalmuseet 1885, † 1896; XVI.

Thorvald Braëm, f. 1838, Kommandør 1889; Davis-Stræde 1886.

Jacob Severin Deichmann Branth, f. 1831, Sognepræst til Ousted-Taaning ved Skanderborg 1880, har som Speciale studeret Laver; III og XVIII.

Peter Daniel Bruun, f. 1856, Kaptain i Reserven, Arkæolog; Østerbygden 1894, Vester- og Østerbygden 1903; XVI. — Hyppige Rejser til Færøerne og Island i arkæologisk Øjemed. Adskillige Afhandlinger og Bøger af arkæologisk Indhold, saasom „Nordboernes Kulturliv" I og II, Kbhvn. 1897—99; endvidere kan nævnes: „Det høje Nord, Færøernes, Islands og Grønlands Udforskning", Kbhvn. 1902, „Kampen om Nordpolen", Polarforskningens Saga, Kbhvn. 1902. I „Videnskab. Medd. fra den naturhist. Foren." har B. meddelt Iagttag. af Fugleverdenen i Syd-Gr. 1894. — Modtog 1895 „la medaille Coloniale", udnævntes 1897 til Æresmedl. af det islandske Oldsagsselskab.

Nikolaj Isak Jørgen Brønlund, f. 1877 i Jakobshavn, grønlandsk Kateket; Danmark-Exp. 1906—07, døde Novb. 1907 paa Lamberts Land. — Har tidligere deltaget i Mylius-Erichsens Exp. til Vest-Gr. 1902—04.

Ove Balthasar Bøggild, f. 1872, Cand. mag. 1896, Docent ved polyt. Læreanst. 1904, Professor i Mineralogi ved Universitetet 1912; Julianehaab 1900; XXIV, XXV, XXVI, XXVIII, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XLVII, L; Afhandl. i Zeitschr. für Kryst., samt i „de danske Atlanterhavsøer"s Tidsskr. „Atlanten" III 364—76 „Om Grønlands Mineralverden".

Frederik Christian Emil Børgesen, f. 1866, Cand. mag. 1891, Assistent v. bot. Museum 1898—1905, Bibliotekar ved bot. Bibliotek fra 1900, Dr. phil. 1904; XVIII, XLIII. — Har foretaget en Del Rejser til Færøerne i botanisk Øjemed, og herom skrevet en Del botaniske Afhandl. — 1911 corresp. Medl. af the Botanical Society of Edinburgh.

Andreas Christian Riis Carstensen, f. 1844, Landskabsmaler; † 1905; Holstensborg og Sukkertoppen 1884; — paany i Gr. 1888, udgav „Two summers in Greenland", London 1890.

Christian Christiansen, f. 1843, Cand. mag. 1866, Docent i Fysik v. polyt. Læreanst. 1876, v. Landbohøjsk. 1882, Professor i Fysik v. Universitetet 1886; XVII. — Optoges 1875 i det kgl. danske Videnskabernes Selskab, 1892 i det tilsvarende Selskab i Kristiania og derefter i flere lignende udenlandske Selskaber, udnævntes 1894 til Dr. med. h. c.

Mogens Clemmensen, f. 1885, Arkitekt under den franske arkæologiske Skole i Athen fra 1912; Østerbygden 1910; XLVII.

Hans Christian Rasmus Crone, f. 1851, Cand. mag. 1875, Mathematiker, Dr. phil. 1881, Docent v. Landbohøjsk. 1895; IX.

Henrich Deichmann, f. 1871, Cand. med. & chir. 1898, Zoolog, Distriktslæge i Holstensborg; Scoresby-Sund og Angmagsalik 1891—92, nordl. Christian IX's Land 1900, Holstensborg og Godthaab 1901; XIX, XXIX.

Ejnar Arnljot Ditlevsen, f. 1867, Kunstmaler; Christian IX's Land 1900.

Thomas Hjalmar Ditlevsen, f. 1864, Mag. sc., Assistent v. zoologisk Museum 1910; XLV. — Annulata Polychaeta, i Report of the second Norw. arctic expedition in the „Fram", 1898—1902, publiceret ved Videnskabs-Selskabet i Kristiania.

Peter Johan Alexej Conradt Eberlin, f. 1862, Cand. phil. 1881, Geolog og Botaniker, ansat i Australien, † 1900 paa Hjemvejen herfra; Kong Frederik VI's Kyst 1883—85; IX. — I „Archiv for Mathematik og Naturvidenskab" XII p. 325—38: „Blomsterplanterne i Dansk Øst-Gr.", i Bind XIII p. 277—309: „Den historiske Udvikling af Kendskabet til Grønlands Indlandsis", samt i „Medd. fra dansk geologisk Forening" Nr. 5 p. 33—47: „Om Indlandsisens Geologi".

M. C. Engell, Dr. phil., Geograf; Jakobshavn og Christianshaab 1902, Disko-Bugt 1903—04; XXVI, XXXIV.

Ludvig Mylius-Erichsen, f. 1872, Cand. phil., Journalist, Forfatter, Etnolog; Danmark-Exp. 1906—07, døde nord for Lamberts Land Novbr. 1907; — den danske litterære Exp. til Vest-Gr. og Kap York 1902—04; — „Grønland", en Rejsebeskrivelse, „Den jydske Hede før og nu", Kbhvn. 1903. — Det kgl. danske geografiske Selskab lod 1908 præge en Guldmed. til Minde om ham og hans Arbejde i Gr.

Carl Christian Frederik Ferdinandsen, f. 1879, Mag. sc., Botaniker, Assistent v. Universitetets botaniske Museum 1906; XLIII.

Valdemar Christoffer Frederiksen, f. 1872, Cand. theol. 1901, Førstepræst i Holstensborg og Sukkertoppens Distrikt 1903; L.

Lorenz Peter Elfred Freuchen, f. 1886, Cand. phil., Meteorolog; Danmark-Exp. 1906—08. — Med Knud Rasmussen til Kap York 1912; F. M. 2.

Achton Johannes Friis, f. 1871, Kunstmaler; Danmark-Exp. 1906—08; F. M. 2.

Froda, se F. B. Petersen.

Olaf Galløe, f. 1881, Mag. sc., Lærer ved Borgerdydsskolen i København 1904, Botaniker; XXXVI, XLIII. — Berejste Island 1906, svensk Lapland 1911; erhvervede Universitetets Guldmed. 1906 for en Afhandling „Danske Likeners Økologi", 1908 publiceret i „Botanisk Tidsskr."

Thomas Vilhelm Garde, f. 1859, Kommandør i Flaaden 1908, Direktør for Marineministeriet 1908—11, Chef for Flaadens Stab; Frederik VI's Kyst 1883—85, Julianehaab 1893; IX, XVI. — Skrev 1896 „Vejledning til Besejling af Kolonierne i Vest-Grønland", udgivet af den grønlandske Fællesfond. — Modtog den franske „Prix de la Roquette" i Bronce.

Ernst Thorvald Groth, f. 1847, Landskabsmaler, † 1891; Godthaab, Fiskernæs og Frederikshaab 1878, Julianehaab 1880; leveret Tegn. af Ruiner i VI.

Carl Christian Howitz Grønlund, f. 1825, Cand. theol. 1850, Botaniker, Bestyrer af Ny-Carlsbergs fysiologiske Laboratorium 1879—99, titulær Professor 1891; III, V; — berejste Island 1868 og 76.

Niels Peter Høeg Hagen, f. 1877, Premierlt. i Hæren; Danmark-Exp. 1906—07, døde Novbr. 1907 nord for Lamberts Land.

Rørd Regnar Johannes Hammer, f. 1855, Kommandør i Flaaden 1902, Formand i Undervisningsraadet f. Søværnets Skoler 1903—12, Chef f. Søværnets Officerskole 1903—10, Ekvipagemester og Stabschef v. Orlogsværftet 1910; Egedesminde og Holstensborg 1879, Jakobshavn og Christianshaab 1879—80, Jakobshavn, Christianshaab og Egedesminde 1883; IV, VIII. — Chef for Søopmaalingerne samt Fiskeriundersøg. under Island og Færøerne 1899—1901; har behandlet Grønlands Geografi og Historie i Salmonsens Konversationslex.

Hans Jacob Hansen, f. 1855, Cand. mag. 1879, Dr. phil. 1883, Medhj. v. zoologisk Museum 1885; XIX, XXIX. — Deltog i Ingolf-Exp. 1895; Malacostraca marina Groenlandia occidentalis, Oversigt over det vestlige Grønlands Fauna af malakostrake Havkrebsdyr, Videnskab. Medd. fra den Naturhist. Forening, 1887. Crustacea Malacostraca I. The Danish Ingolf-Exp. Vol. III. 2. 1908. — Foreign Member of the Linnean Society of London, udenl. Æresmedl. af den

entomolog. Foren. i Stockholm, Membre du Comité permanent des Congrès Entomologiques.

Johannes Hansen, kaldet **Hansêrak,** f. 1837. grønlandsk Kateket i Sydprøven, Sønnedatterson af Julianehaabs Grundlægger, Kolonibestyrer Anders Olsen; † 1911; Christian IX's Land 1884—85; X.

Søren Hansen, f. 1857, Cand. med. 1885, Antropolog, Politilæge i Kbhvn. 1895, Formand for Komiteen for Danmarks antropologiske Undersøgelse; Sukkertoppen og Godthaab 1885, Umanak, Disko-Bugt 1888; VII, X, XVII. — Medl. af Société d'Anthropologie de Paris og Deutsches antropologisches Gesells., samt fransk Officier d'Académie.

Poul Jesper Harder, f. 1878, Assistent v. Danmarks geologiske Undersøgelse 1900, Cand. polyt. 1903, Dr. phil. 1908, Docent v. polyt. Læreanst. 1912; Disko-Bugt 1906. — For Carlsbergfondets Regning 2 Undersøgelsesrejser til Island 1908 og 09; Medd. fra dansk geol. Foren. Nr. 14, sammen med Ad. S. Jensen: Postglacial changes of climate in arctic regions as revealed by investigations on marine deposits; Die Veränderung des Klimas seit dem Maximum der letzten Eiszeit, Stockholm 1910; Formand for dansk geologisk Forening.

Nikolaj Eg Kruuse Hartz, f. 1867, Mag. sc. 1895, Botaniker, Assistent v. Danmarks geologiske Undersøgelse 1895, Dr. phil., Lærer i Geologi ved Statens Lærerhøjskole; Godthaab, Frederikshaab, Julianehaab 1889, Nord-Grønland 1890, Scoresby-Sund og Angmagsalik 1891—92, Christian IX's Land 1900; III, XV, XVIII, XIX, XXVII, XXX; har behandlet Grønlands Planteverden i Salmonsens Konservationslex., og de geologiske Forhold i „Atlanten" III 352—64, Planteliv 376—80, Fiskeri 489—514.

Fritz Ferdinand Rudolf Heide, f. 1883, Botaniker; XXXVI.

Johannes Frederik Johnstrup Helweg, f. 1885, Cand. polyt. 1911, Ingeniør v. A. S. Nordiske Kabel- og Traadfabr., Geolog: Julianehaab 1908.

Christian August Hesselbo, f. 1874, Cand. pharm. 1900, Assistent v. Steins Labor. 1901, Botaniker; XXX, XLIII; — berejste 1909 og 12 Island med Understøttelse af Carlsbergfondet for at undersøge Mosvegetationen.

Niels Henrik Cordulus Hoffmeyer, f. 1836, Kapt. 1865, Bestyrer af meteorologisk Institut 1872, † 1884; I.

Gustav Frederik Holm, f. 1849, Kommandør i Flaaden 1899, Direktør for Søkortarkivet 1899—1909, derefter Overlods, Lodsdirektør 1912; fra Decb. 1896 Medlem af den grønlandske Kommission; Julianehaab 1876, 1880 og 81, Christian IX's Land 1883—85, (Angmagsalik 1894); II, VI. IX, X: — sammen med Garde: „Den danske Konebaads-Exp. til Grønlands Østkyst", Kbhvn. 1887. — Modtog i 1891 Guldmedal. „Prix de la Roquette" fra Société de Geographie, Paris, og 1895 det danske geografiske Selskabs Guldmedal.; Fortjenstmedaillen i Guld 1909.

Theodor Holm, f. 1854, Cand. phil. 1881, Botaniker. ansat 1888 v. Nationalmuseet i Washington, 1893 ved Department of agriculture, Professor i Brookland i Amerika; Davis-Stræde 1884 og 86; VIII. — Deltog i Hovgaards Exp. med „Dijmphna" til det kariske Hav 1882—83; Englers „Botan. Jahrbücher" VIII.

Hakon Hoeg Jarner, f. 1882, Arkitekt, Geolog; Danmark-Exp. 1906—08; F. M. 2.

Adolph Severin Jensen, f. 1866, Cand. mag. 1892, Assistent v. Universitetets zoologiske Studiesal 1892, v. Zoologisk Museum 1896, Konsulent i Fiskerisager f. Administrationen f. Kolonierne i Gr. 1911: Disko-Bugt 1906; XXIII, XXIX. — Ledede 1908 og 09 den danske Stats praktisk-videndenskab. Fiskeriundersøg. ved dansk Vest-Gr.; „Beretninger og Kundgørelser vedr. Kolonierne i Gr." 1909 Nr. 2 og 5. The North-European and Greenland Lycodinæ, the Danish Ingolf-Exp. II. Se endvidere under Harder.

Christian Erasmus Otterstrøm Jensen, f. 1859, Cand. pharm. 1882, Apoteker i Hvalsø 1910; har som Speciale studeret Mosser; III, XV, XXX, XLIII. — Deltog i 1902 i videnskabelige Undersøg. i det nordlige Lapland; Enumeratio Hepaticarum insulæ Jan Mayen et Groenlandiæ orientalis, Öfversigt af Kgl. Vetenskaps Akademiens Förhandlingar, 1900, Stockholm. — 1909 korresp. Medl. af Société nationale des Sciences naturelles et mathématiques de Cherbourg.

Jens Arnold Diedrich Jensen, nu **Bildsøe,** f. 1849, Navigationsdirektør 1889, Kommandør i Flaaden 1901, Navneforandring 1911; Frederikshaab 1877, Frederikshaab, Fiskernæs og Godthaab 1878, Egedesminde og Holstensborg 1879, Holstensborg og Sukkertoppen 1884, Sukkertoppen og Godthaab 1885; I, II, VIII. — „Om Indlandsisen i Grønland", Kbhvn. 1888. — Fransk Officier d'Académie.

Søren Jensen, f. 1873, Zoolog, Konservator v. zool. Mus. 1900, Medarbejder ved Undersøg. over de danske Farvandes Plankton, † 1902; nordlige Christian IX's Land 1900; XXIX.

Erik Jespersen, f. 1875, Cand. theol. 1900, ord. Medhjælper og Seminarielærer i Jakobshavn 1904—06, Førstepræst i Egedesminde 1906, i Umanak 1907, i Julianehaab 1910; L.

Axel Hans Jessen, f. 1868, Cand. polyt. 1890, Statsgeolog 1897; Julianehaab 1894; XVI.

Knud Jessen, f. 1884, Cand. mag., Botaniker, Assistent v. Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse; XXXVI.

Frits Johansen, f. 1882, Zoolog, Nationalmuseet i Washington; Danmark-Exp. 1906—08; XLIII, XLV; F. M. 2.

Johannes Frederik Johnstrup, f. 1818, Professor i Mineralogi v. Københavns Universitet 1866, Formand for den grønlandske Kommission fra 1878 til sin Død 1894; II, ledede Redaktionen af „Meddelelserne" og skrev Resuméer paa Fransk til et stort Antal af Bindene; besøgte Gr. 1874; udgav 1878 Mineralogen Gieseckes Dagbog fra 1806—13. — Optoges 1864 i det kgl. danske Videnskabernes Selskab, og blev efterhaanden Medl. af en Del tilsvarende Selskaber i Udlandet, samt Æresdoktor ved Københavns Universitet.

Finnur Jonsson, f. 1858, Cand. philol. 1883, Dr. phil. 1884, Professor i nordisk Filologi ved Universitetet 1898; XX. — Sammen med Kapt. D. Bruun berejst Island i Somrene 1907—09 i arkæologisk Øjemed; „Kort Udsigt over den islandsk-grønlandske Kolonis Historie", Nordisk Tidsskr. 1893; „Grænlendinga saga" i Um Grænland ad fornu og nyju, Kbhvn. 1899. — Medl. af det kgl. danske Videnskabernes Selskab i Kbhvn. 1898 og tilsvarende Selskaber i Göttingen, Kristiania, Gøteborg og Stockholm, samt Æresmedl. af det isl. litt. Selskab og af Société neophilol. i St. Petersborg.

Helgi Jonsson, f. 1867, Botaniker; XXX. — Foretaget flere Undersøgelsesrejser paa Island; „A Contribution to the Knowledge of the Marine Algae", Bot. Tidsskr. 1905.

Johan Peter Koch, f. 1870, Kaptain af Fodf. 1907; Christian IX's Land 1900, Danmark-Exp. 1906—08; XXVII, XLVI. — Deltog i Generalstabens Opmaalingsarb. paa Island 1902, 03 og 04; ny Rejse til Gr.'s Østkyst 1912; — Vegamedaillen „För Geografisk Forskning" af Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi; F. M. 2.

Janus Lauritz Andreas Kolderup Rosenvinge, f. 1858, Cand. mag. 1882, Dr. phil. 1888, Bibliotekar v. botanisk Haves Bibl. 1886—1900, Docent i Botanik v. Universitetet 1895, Docent v. polyt. Læreanst. 1900; Davis-Stræde 1886, Godthaab og Julianehaab 1888; III, XV, XX, XLIII. — „Les Algues marines du Groenland" i „Annales des sciences naturelles", Paris 1894. — Medl. af det kgl. danske Videnskabernes Selskab 1900.

Andreas Nicolaus Kornerup, f. 1857, Cand. polyt. 1878, Adgang til Kunstakademiet 1878, Docent i Jordbundslære v. Veterinær- og Landbohøjskolen 1880, † 1881; Julianehaab 1876, Godthaab, Fiskernæs og Frederikshaab 1878, Egedesminde og Holstensborg 1879; I, II, III. — „Om Grønlands Indlandsis" i „Tidskr. f. populære Fremstillinger af Naturvidenskaben" 1880; endvidere har K. efterladt sig en betydelig Samling af Akvareller og Tegninger fra Grønland. — Udenlandsk Medl. af „Geologiska föreningen" i Stockholm 1880.

Thorvald Otto Kornerup, f. 1864, Cand. polit. 1881, Postmester i Hjørring 1901, i Holbæk 1908; har udarbejdet Oversigt over „Meddelelser om Grønland" 1900, samt nærværende Oversigt 1912; se endvidere Oversigterne Side 85 i Afsnit II.

Paul Lassenius Kramp, f. 1887, Mag. sc., Zoolog, Assistent v. Kommissionen for Havundersøgelser 1912; XLV. — Med „Thor" til Island 1908; Meduser og Hydroider, indsamlede af „Tjalfe"-Exp., i Vid. Medd. fra Naturhist. Forening.

Schack August Steenberg Krogh, f. 1874, Dr. phil. 1903, Assistent v. Universitetets fysiologiske Laboratorium 1899—1908, Docent i Dyrefysiologi 1908; Disko-Bugt 1902; XXVI. — Fysiologiske Undersøgelser v. den danske arktiske Station 1908.

Christian Kruuse, f. 1867, Cand. pharm. 1889, Mag. sc. 1895, Botaniker og Geolog, Adjunkt i Randers 1906; Egedesminde 1897, Christian IX's Land 1898—99 og 1900; Angmagsalik 1901—02; XIV, XXX, XLIX.

Johan Martin Christian Lange, f. 1818, Direktør f. botanisk Have 1856—76, Lærer i Botanik v. Landbohøjskolen 1858, Professor 1861, † 1898; I, III, VIII, IX. — Udgiver af Flora Danica fra 1856. — Medl. af det kgl. danske Videnskabernes Selskab 1865, Æresdoktor i Upsala 1877.

Einar Larsen, f. 1878, Mag. sc., Botaniker, Assistent v. Landbohøjskolen 1905; XXX, XXXIII.

Holger Jørgen Lassen, f. 1868, Cand. phil. 1887, Geograf, Assistent v. meteorol. Institut 1894, † 1897; Frederikshaab og Julianehaab 1890.

Peter Lauridsen, f. 1846, Skoleinspektør for Husumgades Betalingsskole i Kbhvn. 1891, Bibliograf; XIII.

Jens Lind, f. 1874, Cand. pharm. 1896, Botaniker; XLIII.

Jens Peter Johannes Lindhard, f. 1870, Læge, Fysiolog, Docent i Anatomi v. Universitetet 1909; Danmark-Exp. 1906—08: XLIV. — Deltaget i en videnskabelig Exp. til Gletscher-Regionerne i Alperne; „The Danish North-East Greenland Exp." i The Geographical Journal 1910, samt Artikler i Hospitalstidende 1910; F. M. 2.

Johannes Theodor Lorenzen, f. 1855, Cand. polyt. 1877, Assistent v. mineralogisk Museum 1878, død paa Oprejsen til Grønland 1884; II, IV, VII.

Andreas Lundager, f. 1869, Cand. phil., Botaniker, Lærer i Kbhvn.; Danmark-Exp. 1906—08; XLIII. — Besøgt Vest-Grønland 1911, Island 1912; F. M. 2.

William Lundbeck, f. 1863, Mag. sc. 1895, Inspektor v. Universitetets zoologiske Museums 3die Afdel 1910; Godthaab, Frederikshaab og Julianehaab 1889, Nord-Grønland 1890; VII, XIX, XXIX. — Ingolf-Exp. 1895 og 96: Colloptera groenlandica og Hymenoptera gr. i „Medd. fra den naturhist. Forening", 1896, Diptera gr. sammesteds 1898 og 1901; har behandlet Gr.'s Dyreverden i Salmonsens Konversationslex.

Victor Christian Madsen, f. 1865, Cand. polyt. 1887, Dr. phil. 1895, Assistent v. Danmarks geologiske Undersøgelse 1889, Statsgeolog 1892, Docent v. Uni-

versitetet 1896—1904, Medlem af Kommissionen for Danm. geol. Unders. 1901; XXIX. — The genus Scaphites in West-Gr., Medd. fra Dansk geolog. Foren. 1897; The Jurassic Rocks of East-Gr., Proceedings of the Geologist's Association, 1904. — Universitetets Guldmedaille 1892; korresp. Medl. af k. k. Geographische Gesellschaft i Wien 1907.

Arner Ludvig Valdemar Manniche, f. 1867, Konservator v. Univ. zoologiske Museum; Danmark-Exp. 1906—08; XLV. — Forskellige ornitologiske Afhandl. i „Naturen og Mennesket" og „Flora og Fauna"; Dansk Jagttidende 1910—11; Dansk ornitologisk Forenings Tidsskr. 1911; Gads Dansk Magasin 1909; „Midnatssol og Mørketid", Stemninger og Hændelser paa Danmark-Exp. 1909; F. M. 2.

Gustav Meldorf, f. 1866, Distriktslæge i Julianehaab 1897—1903, Læge i Ballerup 1904, Skolelæge paa Frederiksberg 1910, † 1912; XXV, XXVI, XXXIII, XXXIV, XLVII, L. — Forskellige Afhandl. om Grønlands Sygdomsforhold i Sundhedskollegiets Medicinalberetn., Bibliotek f. Læger, Tidsskr. f. Landøkonomi, Ugeskr. f. Læger, Nordisk medicinskt Arkiv Stockholm, „Atlanten" III 347—51, Centralblatt für Bacteriologie, Parasitenkunde etc., 1911, Deutsche Rundschau für Geographie, Wien 1911.

August Mentz, f. 1867, Mag. sc. 1894, Dr. phil., Botaniker ved det danske Hedeselskabs Mose- og Engvæsen 1899, midlertidig Leder af Hedeselskabets moseindustrielle Afdeling 1911; XXXVI.

Einar Mikkelsen, f. 1880, Christian IX's Land 1900; — endvidere den Baldwin-Zieglerske Polarexp. 1901—02, the Anglo-American Polarexp. 1906—07; paany i Nordøst-Grønland 1909—12, hjemførte Mylius-Erichsens Beretninger, efterladte i Varder.

Carl Poul Oskar Greve Moltke, f. 1869, Premierlt. i Flaaden 1894, Legationssekretair i London, Gesandt i Washington 1908, i Berlin 1912, Kammerherre; Julianehaab 1893 og 94; XVI.

Harald Viggo Greve Moltke, f. 1871, Seclt. i Hæren, Portraitmaler; Disko-Ø 1898; Nordlys-Exp. til Island 1899—1900, til Finland 1900—01, den litterære Exp. til Kap York etc. 1902—04.

Ole Theodor Jensen Mortensen, f. 1868, Mag. sc. 1895, Dr. phil. 1897, Assistent v. zoologisk Studiesal 1902, v. zoologisk Museum 1908; XXIX, XLV. — „Echinoidea og Ctenophora" i Ingolf-Exp.'s Beretning, 1903, 07 og 12; har behandlet Dyrelivet i Grønland i „Atlanten" III 380—414. — Korresp. Medl. af Zoological Society of London, 1906.

Jens Christian Nielsen, f. 1881, Cand. jur. 1905, Dr. phil. 1909, Zoolog, Assistent i Skattedepartementet 1910; XXIX, XLIII. — Videnskabernes Selskabs Sølvmedaille 1905.

Valdemar Johan Heinrich Nordmann, f. 1872, Mag. sc. 1899, Dr. phil. 1908, Zoolog; Assistent v. Danmarks geologiske Undersøg. 1899; Egedesminde 1911.

Carl Otto Emil Normann, f. 1839, Kapt. i Flaaden 1877, Chef for Marinemin.'s Admiralitetskontor 1881—86, Direktør for det forenede Dampskibsselskab 1887—96, Kommandør 1891, † 1899; Davis-Stræde 1884; VI. — Besejlede Grønland 1862—69 efter Kryolit, beskrev „Hval-, Hvalros- og Sælhundefangstens Historie og Udvikling i de arktiske Farvande" i Tidsskr. for Søvæsen 1865 og 67.

Carl Emil Hansen Ostenfeld, f. 1873, Mag. sc. 1897, Dr. phil, 1906, Museumsinspektør v. Botanisk Have 1900, Medlem af Kommissionen f. Havundersøg. 1900; XXVI, XXXIII. XLIII. — Ingolf-Exp. 1895 og 96, berejste Færøerne 1897.

Ove Vilhelm Paulsen, f. 1874, Dr. phil., Assistent v. botanisk Museum 1905, Planktolog ved Kommissionen f. Havundersøg. 1902, Lærer i Botanik v. Statens Lærerhøjskole 1910; XXVI, XLIII. — 2den danske Pamirexp., samt mange Togter med Havundersøgelsesskibet „Thor".

Morten Pedersen, se Porsild.

Carl Ludvig Petersen, f. 1856, Cand. polyt. 1880, Kemiker, Inspektør v. Smør- og Margarine-Kontrollen i Aarhus 1888; Julianehaab 1880.

Frode Benjamin Petersen, nu **Froda,** f. 1868, Prmlt. i Flaaden; Julianehaab 1894, Egedesminde 1897; XIV, XVI, XX.

Henning Eiler Petersen, f. 1877, Mag. sc., Assistent v. Universitetets botaniske Laboratorium, Assistent v. Labor. f. Mikroskopi v. polyt. Læreanst. 1909; XXXVI. — Researches on Ceramium species from the Færöes, Iceland and Greenland, Botan. Tidsskr. 1911; Contributions à la connaissance des Phycomycetes marins, Oversigt over det kgl. Vid. Forhandl. 1905.

Christian Georg Frederik Pfaff, f. 1823, Cand. med. 1854, Læge i Jakobshavn 1854—76, Læge i Kbhvn., † 1882, Bibliograf; XIII.

Helgi Pjetursson, nu **Pjeturss,** f. 1872, Cand. mag. 1897, Dr. phil. 1905, Geolog; Egedesminde 1897; XIV. — Æresmedl. af Icelandic Travellers Club v. Harvard Universitet.

Morten Porsild, forhen **Pedersen,** f. 1872, Mag. sc. 1900, Botaniker; Disko 1898 og 1902; XXV, XXVI, XXXIV, XLVII, L. — Leder af den danske arktiske Station paa Disko fra 1906.

Henrik Julian Posselt, f. 1863, Cand. mag. 1887, Assistent v. zoologisk Museum, Redaktør af Fiskeritidende 1892, † 1896; XIX, XXIII.

Knud Albert Erasmus Poulsen, f. 1872, Cand. med. 1898, Læge i Korsør 1906, Zoolog; Christian IX's Land 1898—99; XXVIII.

Holger Prytz, f. 1848, Oberstløjtnant i Rytteriet 1896, Regimentschef 1898—1902; XXXIII.

Henrik Olufsen Ravn, f. 1868, Kaptain i Flaaden 1907, Chef for Søkort-Arkivets 1ste Afdeling 1910; XXVII.

Jesper Peter Johansen Ravn, f. 1866, Cand. mag. 1892, Assistent v. mineralogisk Museum 1892, Inspektør ved sammes palæontologiske Samlinger 1907, Docent i Palæontologi v. Universitetet 1904; Nugsuak og Disko 1909; XXIX, XLV, XLVII. — Spitzbergen 1910.

Niels Frederik Ravn, f. 1826, Kommandør 1873, Marineminister 1873—75 og 1879—1900, Kontreadmiral 1885, Viceadmiral 1891, Medlem af den grønlandske Kommission 1878—90, † 1910. — Deltog i Galatheas Jordomsejling 1845—47; „Udsigt over de Rejser, som er foretagne for at finde Nordvestpassagen", Kbhvn. 1860.

Hinrich Johannes Rink, f. 1819, Dr. phil. 1844, Geolog og Etnograf, Kolonibestyrer i Julianehaab 1853—55, i Godthaab 1855—58, Inspektør i Syd-Grønland 1858—68, Direktør for den kgl. gr. Handel 1871—82, Medlem af den grønlandske Kommission 1878 til sin Død 1893; VIII, X. XI. — Deltog i Galatheas Jordomsejling 1845—47, besøgte Grønland 1848—52; 1854 og 57 udkom hans første Hovedværk „Grønland", 1860 paa Tysk, 1877 paa Engelsk i omarbejdet Form „Danish Greenland, its people and its products". 1858 kastede R. sig over Etnografien, udgav 1866 med Suppl. 1871 „Eskimoiske Eventyr og Sagn, oversatte efter de Indfødtes Meddelelser", 1868 „Om Grønlændernes gamle Tro", 1870 „Eskimoisk Digtekunst", 1871 og 90 „Om Grønlændernes Herkomst", 1885 „De eskimoiske Dialekter". Hans 2det Hovedværk er „The Eskimo tribes, their distribution and characteristics, especially in regard to language, with a comparative vocabulary", „Meddelelserne"s Bind XI. Som Tillæg til Johnstrup's Udgave af Gieseckes Rejse 1806—13 har R. skrevet om de grønlandske Stednavnes Retskrivning og Etymologi, 1878. — R. optoges 1864 i det kgl. danske Videnskabernes Selskab.

Frederik Georg Emil Rostrup, f. 1831, Cand. polyt. 1857, Botaniker, Docent 1883, 1889 Lector i Plantesygdomme v. Landbohøjskolen, 1894 Dr. phil. h. c., Professor 1902, † 1907; III, XVIII, XXX. — R. optoges 1882 i det kgl. danske Videnskabernes Selskab.

Carl Hartvig Ryder, f. 1858, Kaptain af Flaaden 1897, Direktør f. meteorologisk Institut 1907; Sukkertoppen og Godthaab 1885, Upernivik—Alison-Bay 1886—87, Scoresby-Sund og Angmagsalik 1891—92; VIII, XVII. — Deltog i A. Paulsens meteorologiske Exp. til Godthaab 1882—83; Oversigt over Isforholdene i Nordhavet 1877—92 i Tidsskr. f. Søvæsen, 1896.

Kristian Rørdam, f. 1860, Cand. mag. 1884, Dr. phil. 1892, Statsgeolog 1888—1900, Professor i Agerdyrkningskemi m. Jordbundslære v. Landbohøjskolen 1904; VII, VIII, XVII.

Herluf Vilhelm Schjørring, f. 1869, Kaptain i Hæren 1909; Jakobshavn og Christianshaab 1902; XXVI.

Christian Wilhelm Schultz-Lorentzen, f. 1873, Missionær i Grønland 1898, Seminarieforstander s. S. 1901, Provst for Grønland 1906, Sognepræst v. Frelsers Kirke i København 1912, Sprogforsker; XXVI.

Agnete Seidelin, f. 1874, Botaniker, Lærerinde 1897; XXXVI.

Hans Peder Steensby, f. 1875, Cand. mag. 1900, Dr. phil. 1905, Professor i Geografi v. Universitetet i Kbhvn. 1911, Etnograf; Nord-Grønland—Kap York 1909; XXXIV, L; — Rejse i Algier og Tunis 1908.

Knud Johannes Vogelius Steenstrup, f. 1842, Cand. pharm. 1863, Dr. phil. h. c. ved Universitetet i Kbhvn. 1894, Geolog, fra 1896 Medlem af den grønlandske Kommission; Julianehaab 1876, Frederikshaab 1877, Umanak 1878—80, Godthaab og Julianehaab 1888, Disko-Ø's Indre 1898, Julianehaab 1899; II, IV, V, IX, XXIV, XXV, XXXIII, XXXIV, XXXV, XLVII. — Besøgte Vaigat 1871 og 72, Ivigtut og Kangerdluarsuk 1874. — „Om de Nordenskiöldske Jernmasser og om Forekomsten af gedigent Jern i Basalt", Videnskab. Medd. fra Naturhist. Forening, 1875; „The old Scandinavian Ruins in the District of Julianehaab", 1883; „Bemærkninger til et gammelt Manuskriptkort over Grønland" i Ymer, Stockholm 1886, mulig en Kopi af Davis's Originalkort fra 1605. — S. blev 1877 korresp. Medl. af „The Mineralogical Society of Great-Britain and Ireland", 1894 Æresmedl. af Lunds „Geologiska Fältklubb", 1895 „Honorary Corr. Memb. of the Royal Geographical Society of London" samt M. af „Com. internat. des Glaciers", 1897 udenl. Medl. af „Svenska Sällskapet för Antropologie och Geographie" i Stockholm, og 1902 Medl. af det kgl. danske Videnskabernes Selskab.

Knud Hensch Stephensen, f. 1882, Cand. mag. 1907, Zoolog, Lærer; Julianehaab 1912; XLV. — Report on the Malacostraca, collected by the Tjalfe-Exp. under the direction of Ad. Jensen, especially at W.-Greenland, Vid. Medd. fra Naturhist. Foren., 1912.

Poul Ludvig Peter Sylow, f. 1859, Cand. polyt. 1883, Kemiker v. de danske Sukkerfabr. 1883, v. Colonial Sugar Refining Comp. i Sydney, Australien, 1885—90, senere i Auckland paa New-Zeeland; Julianehaab 1881, Jakobshavn, Christianshaab og Egedesminde 1883; VI, VIII.

William Carl Thalbitzer, f. 1873, Cand. mag. 1899, Sprogforsker; Nord-Grønland 1900—01, Angmagsalik 1905—06; XXVIII, XXXI, XXXV, XL. Studeret de eskimoiske Samlinger i Kristiania, Stockholm, London, Berlin og Wien 1908—12. — Adskillige Afhandlinger i Illustr. Tidende 1902—03 og 06, Tilskueren 1903, Kgl. Videnskabernes Selskabs Oversigt 1905, Nordisk Letterstedske Tidsskr. 1910, samt i Beretninger fra Nordiska filologmötet i Upsala 1902, Amerikanistkongresserne i Stuttgart 1904 og Wien 1908, Orientalistkongressen i

Kbhvn. 1908, Handbook of American Indian Languages 1911, Baessler Archiv für Völkerkunde Berlin 1911, Anthropos Wien 1911, samt i Festskrifter for H. F. Feilberg 1911 og for Vilhelm Thomsen 1912. Har beskrevet den grønlandske Befolknings Art og Nationalitet i „Atlanten" III 420—29. — Universitetets Guldmedaille 1894. — Muligvis til „de hvide Eskimoer", 1913—16.

Albert E. G. V. G. Theilgaard, f. 1877, Cand. polyt., Direktør; Julianehaab 1899.

Thomas Marius Thomsen, f. 1870, Museumsassistent, Etnograf; Nord-Grønland—Kap York 1909; bearbejder Materialet fra Danmark-Expeditionen.

Christian Bendix Thostrup, f. 1876, Styrmandsexamen 1899, Baadsmand i Marinen 1909; Danmark-Exp. 1906—08; XLIV; F. M. 2.

Hjalmar Lauritz Thuren, f. 1874, Cand. theol., Musikhistoriker, † 1912; XL.

Haldor Frederik Axel Topsøe, f. 1842, Cand. mag. 1866, Dr. phil. 1870, Arbejdsinspektør 1873, Fabriksinspektør 1889, Direktør for Fabrikstilsynet 1901, Medlem af Kommissionen ang. Danmarks geologiske Undersøgelse 1895—1901, Direktør i Kryolitmine-Selskabet fra 1909; Davis-Stræde 1884; VII. — 1877 optaget i det kgl. danske Videnskabernes Selskab, 1883 Æresmedl. af Société française minéralogique; Fortjenstmedaillen i Guld 1902.

Margar Peter Andresen Traustedt, f. 1853 ved Flensborg, Cand. mag. 1878, Adjunkt v. Herlufsholms lærde Skole 1882, † 1905; Disko-Bugt 1892; — „Erindringer fra Grønland", v. Udvalget for Folkeoplysningens Fremme, 1895.

Alf Erik Martin Jens Carl Trolle, f. 1879, Premierlt. i Flaaden 1903; Danmark-Exp. 1906—08, hydrografisk Afhandling vedr. Resultatet fra nævnte Exp. under Trykning; F. M. 2.

Niels Viggo Ussing, f. 1864, Cand. polyt. 1886, Docent 1890, Dr. phil. 1893, Professor i Mineralogi v. Universitetet i Kbhvn. 1895, † 1911; Upernivik, Alison-Bay 1886, Julianehaab 1900 og 08; XIV, XXIV, XXXII, XXXVIII. — Om et formentlig nyt Mineral fra Kangerdluarsuk i Geol. Fören. Förhandl. Stockholm 1888, Undersøgelser af Mineraler fra Fiskernæs i Öfv. af Kgl. Vid. Akad. Förhandl.., 1889, paa Tysk i Zeitschrift f. Krystallographie, 1889; Nogle Grænsefaciesdannelser af Nefelin-Syenit, i Ber. om det 14. Skand. Naturforskermøde, Kbhvn. 1892; Sur la cryolithionite, espèce minerale nouvelle i Oversigt over Vid. Selsk. Forhandl., 1904; — Medl. af det kgl. danske Vidensk. Selsk. 1903.

Helge Vedel, f. 1863, Prlt. i Flaaden 1889, Underdirektør v. Orlogsværftet 1895—1909; Scoresby-Sund og Angmagsalik 1891—92; XVII.

Poul Vibæk, f. 1864, Missionær i Grønland 1889, Sognepræst i Taarnby—Kastrup 1907, Sprogforsker; XXXIII. — Har beskrevet Grønlands Historie i Omrids og den grønlandske Befolknings Forhold samt Kirke, Skolevæsen, Skovbrug, Landbrug og Havebrug, Industri og Husflid i „Atlanten" III; under Trykning: Grønland og den grønlandske Missions Historie.

Carl Frederik Wandel, f. 1843, Direktør for Søkort-Arkivet 1889—99, Medl. af den grønlandske Kommission 1890, eneste Medl. af samme 1894—96, Kommissionens Formand fra 1896, Kontreadmiral 1899, Viceadmiral 1905, Formand i Overkrigsretten for Søværnet; Davis-Stræde 1889; VI, VII, XVI. — Deltog 1880 i en amerikansk Dybhavs-Exp. under Professor Agassiz; ledede 1895 og 96 Ingolf-Exp. til Danmark- og Davis-Stræde. — 1897 korresp. Medl. af det geografiske Selskab i Paris; Fortjenstmedaillen i Guld 1896.

Johannes Eugenius Bülow Warming, f. 1841, Cand. mag. 1868, Dr. phil. 1871, Docent i Botanik 1873, Professor v. Stockholms Højskole 1882—85, v. Kbhvn.'s Universitet 1885—1911, Medlem af Kommissionen for Danmarks geologiske Undersøgelse, og af Bestyrelsen for Carlsbergfondet; Davis-Stræde 1884; VIII, XII, XXXVI. — „Biologiske Optegnelser om grønlandske Planter" i Bot. Tidsskr. 1886—90; „Bygningen og den formodede Bestøvningsmaade af nogle grønlandske Blomster" i Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Oversigt 1886; „nogle arktiske Væxters Biologi" i Sv. Vet. Akad. Handl. Stockholm 1886; „tabellarisk Oversigt over Grønlands, Islands og Færøernes Flora" i Vid. Medd. fra Naturhist. Foren., 1887. „Om de i de sidste Aar vundne Resultater i Udforskningen af Grønlands Flora" i Englers Jahrbücher I, IX; „Om Caryophyllaceernes, især de arktiske Arters Blomsterbiologi" i Botan. Foren. Festskrift 1890. Endvidere i 1908 paabegyndt i Forening med yngre danske Botanikere en Række Publikationer om de arktiske Blomsterplanters Biologi, grundede væsentligst paa de rige Samlinger fra Grønland, som gemmes i Bot. Museum; der arbejdes paa Fortsættelsen. — Æresdoktor ved Universiteterne i Stockholm, Kristiania, Bologna og Cambridge. Medl. af det kgl. danske Videnskabernes Selskab 1877 og en Række tilsvarende i Udlandet, af hvilke kan nævnes Selskaberne i Kristiania, Stockholm, Upsala, Lund, Gøteborg, Linnean Society London, Institut de France Paris, München, Berlin, Göttingen, Helsingfors, dei Linei i Rom, etc.

Carl Jørgen Wesenberg-Lund, f. 1867, Cand. mag. 1893, Ass. i Zoologi og Dyrefysiologi v. Landbohøjskolen 1894, Dr. phil. 1898; XIX, XXXIV. — Deltog i Ingolf-Exp. 1896.

Ludvig Vilhelm Sophus Willaume-Jantzen, f. 1848, Cand. math. 1874, Underbestyrer v. meteorologisk Institut 1877, † 1910; IX, XVII, XXVII. — Har behandlet Grønlands Klima i „Atlanten" III 331—47.

Adolf Herluf Winge, f. 1857, Cand. mag. 1881, Ass. v. zoologisk Museum 1885, Viceinspektor ved samme 1892; XVI, XXI, XXIX, XLVII. — 1910 Medl. af det kgl. danske Videnskabernes Selskab.

Hans Christian Winther, f. 1873, Dr. phil., Ass. ved Universitetets kemiske Laboratorium 1899, Docent i Fotokemi v. polyt. Læreanstalt 1912; XXIV.

Ernst Vilhelm Østrup, f. 1845, Cand. polyt. 1873, Skole-Inspektør 1879—1907, Botaniker, har som Speciale studeret Kiselalger; XV, XVIII, XLIII.

B. UDLÆNDINGE.

Theodor Becker, f. 1840, Zoolog, Baurath i Liegnitz; XXIX. — Medl. af Kais. Leopold. Karol. Deutsche Akademie der Naturforscher, Halle; Æres-Medl. af Entomologische Gesellschaft v. Aegypten; korresp. Medl. af die Entomol. Gesells. in Philadelphia.

David Bergendal, f. 1855, Dr. phil., Professor i Anatomi i Lund 1894, † 1908; Nord-Gr. 1890.

Walther Brand, f. 1880 i Waldeck, har studeret Mathematik og Naturvidenskab, Dr. phil., Oberlehrer 1906 ved Oberrealschule i Marburg, Hess. Nass; XLII. — Overordl. Medl. af Gesell. z. Beförd. der ges. Naturwissensch., Marburg.

Vincent Brehm, f. 1879 i Bøhmen, har studeret Zoologi i Innsbrück og Triest, Dr. phil., Gymnasielærer 1902, Medarbejder ved den biologiske Station i Lunz i Nedre Østerrig 1906, Adesse Eger; XLV.

V. Carlheim-Gyllenskiöld, f. 1859, Dr. phil., Fysiker, Sekretær i den svenske Komite for Gradmaaling paa Spitzbergen 1898, Stockholm; VIII.

Emil Vilhelm Cohen, f. 1842 ved Horsens, Geolog, Docent i Heidelberg 1871, i Strassburg 1878, Professor i Mineralogi i Greifswald i Pommern 1886, † 1905; XV.

C. Dreyer, Geolog, Berlin?; XXXIV.

Gustav Flink, f. 1849, Folkeskolelærer i Stockholm 1871, Dr. phil., Mineralog; Julianehaab 1897; XIV, XXIV; i „Zeitschrift für Krystallographie etc.", 1894: „Beschreibung eines neues Mineralfundes aus Grönland". — Tildeltes 1886 for mineralogiske Arbejder „Minnespenning" i Guld af Videnskabsakademiet i Stockholm.

E. Fraas, Professor i Geologi i Stuttgart; XXIX.

Victor Goldschmidt, f. 1853, Professor v. Universitetet i Heidelberg 1893, Geolog; XXXIV. — „Neues Jahrbuch f. Mineralogie", 1910, Bind 29, p. 537—93. — Æresmedl. eller korresponderende Medl. af videnskabelige Selskaber i Turin, Philadelphia, Mainz og London, Æresdoctor ved Univ. i Kingston, Canada.

Ingebrigt Severin Hagen, f. 1852 i Trondhjem, cand. med. 1883, Distriktslæge i Opdal i S. Trondhjems Amt 1899—1906, ansat ved Museet i Trondhjem; Botaniker; XV, XXVI.

Robert Hartmeyer, f. 1874, Custos ved zool. Museum i Berlin 1908; XLV. — Die Ascidien i Fauna arctica, Jena, 1903.

Oswald Heer, f. 1809, berømt Botaniker og Geolog, Professer i Zürich 1852—82, † 1883; V; Flora fossilis arctica.

Arnold Heim, Dr. phil., Zürich, Geolog; Nugsuak, Disko 1909: XLVII. Ueber Grönlands Eisberge, Neujahrsblatt der naturh. Ges. Zürich 1910—11; Grönlands Gneisgebirge, Basalt und Sedimentgebirge, Geol. Charakterbilder, 1910—11; Rikli und Heim: Sommerfahrten in Gr. 1910.

Hans Knutsen, født 1857 i Kristiania, Cand. mineral., norsk Bjergingeniør 1881, tysk Hytteingeniør v. Universitetet i Freiberg 1887, ansat ved „The London and Hamburg Gold Recovery Comp. Lim." i Kalgoorlie i Vest-Australien; Christian IX's Land 1883—85; IX.

Charles Louis Perceval de Loriol, f. 1828, Geolog og Zoolog i Genf, † 1908; V.

Sven Andreas Bernhard Lundgren, f. 1843, Dr. phil. 1880, Professor i Geologi i Lund; † 1897; XIX.

G. Lüdeling, f. 1863, Meteorolog, Dr. phil., 1885—92 Ass. v. Physikal. Inst. i Kiel, 1892 Medl. af meteorol. Inst. i Berlin, Professor i Berlin; XLII.

Joh. Chr. Moberg, f. 1854, Dr. phil., Docent 1895, senere Professor i Geologi i Lund; XX.

Alfred Gabriel Nathorst, f. 1850, Docent i Geologi i Lund 1874—79, Professor v. Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm 1885; XLIII. — Besøgt Grønland 1883 og 1899; Palæobotanische Mitteilungen, K. Svenska Vetenskaps Akad. Handlingar, 1907.

Th. Nicolau, f. 1865, Dr., Geolog, Professor v. Universitetet i Jassy, Rumænien; XXIV.

Nils Otto Gustaf Nordenskjöld, f. 1869, Professor i Geografi v. Gøteborgs Högskola 1905; Christian IX's Land 1900; XXVIII. — Holstensborg, Ivigtut 1909, Rejser til Alaska, Spitzbergen, de antarktiske Egne, m. m.; Ymer 1910; Die neue Rundschau 1910—11; Urania, Wien 1912; „Polarvärlden", Stockholm 1907. — Det kgl. danske geografiske Selskabs Guldmedalje 1906, m. m.

Herman Georg Simmons, f. 1866, Docent i Botanik v. Lunds Universitet 1906; XXVI. — 2den norske arktiske Exp. med „Fram" 1898—1902, omtalt i i Nyt Magasin f. Naturv. 1903; Uebersicht über die botanischen Arbeiten der Exp., i Sverdrups Neues Land, Leipzig 1903; Eskimoernes forna och nutida utbredning samt deras vandringsvägar, Ymer 1905.

Ivar Trägårdh, Zoolog, Experimentalfältet Albano ved Stockholm; XLIII.

Ed. A. Wainio, Botaniker, Helsingfors i Finland; XXX.

Alfred Lothar Wegener, f. 1880, Meteorolog, Dr. phil., Privatdocent ved Universitetet i Marburg 1909; Danmark-Exp. 1906—08; XLII, XLVI. — Til Østkysten paany 1912; F. M. 2.

C. FORSKELLIGE ASSISTERENDE.

Endvidere have foruden en Del Grønlændere en Række andre assisteret ved de omhandlede Expeditioner, saaledes assisteredes

Hammer i 1883 af Reservelt, senere Dampskibsinspektør Larsen;

G. Holm 1883—85 af Tolken Johan Petersen, senere Kolonibestyrer ved Angmagsalik;

Garde 1883—85 af Tolken Hendrik Petersen, senere Assistent ved Godthaab;

Ryder 1891—92 af Underkanoner E. Ancker, Tolken Johan Petersen, Skibstømrer Christoffer Threms fra Dragør, samt Fangstmændene Arnoldus Allan fra Hammerfest og Gunnar Eriksen fra Tromsø;

Traustedt 1892 af Fisker Otto Hansen fra Karrebæksminde;

Garde 1893 af Tolken Johan Petersen;

Bruun 1894 af Sergeant N. P. Jørgensen og Fisker Otto Hansen;

Amdrup 1898—99 og 1900 af Underkanoner A. Jacobsen og Sømand, Smed Søren Nielsen;

Danmark-Expeditionen 1906—08 af Styrmand Gustav Thostrup, Skibsfører Carl Johan Ring, Grønlænderne Tobias Gabrielsen og Hendrik Olsen, m. fl.

D. I «GEOGRAFISK TIDSSKRIFT» 1877—1912 have 35 af ovennævnte Forfattere samt enkelte andre om Expeditionerne til Grønland, disses Resultater samt grønlandske Forhold skrevet følgende Artikler:

G. C. Amdrup XV 53—64 Den østgrønlandske Exp. 1898—99; 149—51 Plan for den østgr. Exp. 1900; 195—200 Rapport om Expeditionen 1900 med Skitse-Kort over Antarctic's Rejse; udførligere Beretning XVI 34—54 med 2 Kort.

Daniel Bruun XIII 37—47 Den arkæologiske Exp. til Julianehaab-Distrikt 1894; XVII 187—206 Arkæologiske Undersøgelser i Godthaab- og Frederikshaab-Distrikter 1903; XVIII 46—69 Om Vest-Grønlænderne.

O. B. Bøggild XX 207—8 Om Steenstrups Rejse i Julianehaab-Distrikt 1909; 209—10 om O. Nordenskjölds „On the Geology of East Greenland" 1900.

P. Eberlin IX 18—25 Notitser om Grønland: de varme Kilder paa Unartok, Ivar Baardsøns Renø og «Klokkemalm»; 73—75 Sundet, der i gamle Dage skal have gaaet tværs over Nord-Grønland; 76 „om Klokkemalm"; XI 4—6 Zeni-Gaadens Løsning; 108—9 Noter til Zeni-Beretningen; XII 25—32 Antikritiske Bemærkninger om den grønlandske Fanerogamvegetations Historie; 33—36 Den geologiske Udvikling af Grønlands Indlandsis.

M. C. Engell XVIII 164—66 Om fremtidige Gletschermaalinger i Grønland.

L. Mylius-Erichsen XVIII 195—99 Plan til en dansk Skibs- og Slædeexp. til Gr.'s Nordøstkyst.

Ed. Erslev V 157 Mindetale over A. N. Kornerup; VII 83 Mindetale om N. H. C. Hoffmeyer.

P. Freuchen XXI 144—46 Om Rener og Moskusokser i Kap York-Distriktet.

T. V. Garde IX 95—96 Nogle Bemærkninger om Øst-Grønlands Beboere; X 76—78 Nogle Bemærkninger om Isen i Davis-Stræde i Foraaret 1889: 138—40 Om Isen i Davis-Stræde i Sommeren 1889; 181—90 Om Østgrønlændernes Rejser og deres Fremtidsudsigter; XI 27—29 Østgrønlandske Besøg i Vest-Grønland i 1890; 58 Isforholdene i Davis-Stræde, 154—57 Fra Grønland, Isforholdene 1891 og Østgrønlandske Besøg i Vestgr. 1891; XII 149—57 Dansk Exp. til Sydvest-Gr. i 1893 med Kort over Turen ind paa Indlandsisen; XV 151 Isforholdene i Farvandene Øst og Vest for Gr. 1899.

F. Hammer IX 11—18 Iagttagelser anstillede paa Krydseren „Fylla"s Togt til Gr. 1886.

R. R. J. Hammer XII 18—25 Om de store Isfjeldes Dannelse; XIV 180—89 Erich von Drygalskis Grønlands-Exp. 1891—93 1ste Bind.

N. Hartz XIV 189—91 Drygalskis Exp. 1891—93, 2det Bind; XV 200—2 Rapport om den østgr. Exp. 1900; udførligere Beretning XVI 133—42; 189—90 om Nathorst 2 Rejser i 1898 og 99 med „Antarctic".

N. Hoffmeyer I 6—12 Den grønlandske Føhn, med 1 Kort; II 88—98 Havets Strømninger ved Island, med 1 Kort; 157 Strømningerne ved Island; IV 38—40 Internationale Polarstationer.

G. F. Holm IV 85—86 Nye Oplysninger om Grønlands Østkyst 1880; V 159—60 Den danske Exp. til Grønland 1881; VIII 79—98 Konebaads-Exp. til Gr. Østkyst 1883—85, med Kort; 103—5 Eskimoiske Kort af Træ; IX 25—29 Kap Dan's Beliggenhed; XI 15—27 Bidrag til Kendskabet om Eskimoernes Herkomst; 109—10 Kendte Aztekerne Fiskekroge før Europæernes Ankomst? XII 45—49 Storisen i Davis-Stræde 1892; 247—55 Oprettelsen af Missions- og Handelsstationen Angmagsalik paa Gr.'s Østkyst 1894.

O. Irminger XIII 17—18 Nekrolog over J. F. Johnstrup.

J. A. D. Jensen, nu Bildsøe II 174—6 Vandring paa Indlandsisen i Syd-Grønland paa 62½° n. Br.; III 100—7 Vandring paa den grønlandske Indlandis 1878, med Kort og Tegninger af A. Kornerup; XIV 123—30 Danske arktiske Expeditioner 1605—20.

J. F. Johnstrup III 93—100 Om de i de senere Aar foretagne, danske geologiske Undersøg. i Gr.

J. P. Koch XVIII 155—64 Om fremtidige topografiske Arbejder og Gletschermaalinger i Gr.; XXI 165—67 Den danske Exp. til Dronning Louises Land og tværs over Indlandsisen 1912—13; 167—77 Danmark-Expeditionens Kort, med 7 Kort.

L. Kolderup-Rosenvinge X 78—86 Om Vegetationen i en grønlandsk Fjord.

A. N. Kornerup II Extrahefte 11—17 Minder fra en Rejse i Syd-Grønland, med 2 Afbildninger; IV 2—9 Om Grønlands Natur i forskellige Egne af Landet, med 2 Afbildninger.

Chr. Kruuse XV 64—69 Naturforholdene paa Øst-Grønlands Kyst 66°—67° 22'; XVI 211—17 Angmagsalikerne, etnografiske Iagttagelser paa en Exp. til Angmagsalik.

A. Mourier IV 47—60 „Ingolf"s Exp. i Danmark-Stræde 1879, med Kort.

A. G. Nathorst VII 115—16 Et Møde med Eskimoer i Nordvest-Grønland 1883.

C. Normann II 49—63 En Rejse langs Grønlands Østkyst i 1777.

C. Ostenfeld XIV 159—65 En Nat paa Jan-Mayn.

C. G. F. Pfaff II 156 Sydosten i Nord-Grønland.

M. P. Porsild XIX 70—73 Foreløbig Beretning om Rejsningen af den danske arktiske Station paa Disko, XXI 72—74 Beretning om den danske arkt. Stations Virksomhed 1910—11, Jordskælvstationen paa Disko i Gr. og dens Virksomhed 1909—11.

K. Poulsen XV 69—71 Zoologiske Meddelelser fra Amdrup Exp. 1898—99.

H. Ravn XVI 185—6 De astronomiske Observationer fra den norske Nordpolar-Exp. 1893—96, med „Fram" under Fridtjof Nansen.

H. Rink I 25—30 Nogle Bemærkninger om de nuværende Grønlænderes Tilstand; 112—19 Om Indlandsisen og om Frembringelsen af de svømmende Isfjelde; 185—92 Om Grønlænderen Hans Hendriks Deltagelse i Nordpols-expeditionerne 1853—76; VIII 139—45 Østgrønlænderne i deres Forhold til Vestgrønlænderne og de øvrige Eskimostammer; IX 63—73 Resultaterne af de nyeste danske Undersøg. i Grønland med Hensyn til Indlandet og de svømmende Isbjerges Oprindelse; 118—31 Om Resultaterne af de nyeste etnografiske Undersøgelser i Nordamerika; X 3—9 Om Dr. Nansens Grønlandsrejse og dens Resultater; 86—94 De danske Undersøgelser i Gr. 1876—88; XI 6—15 Om Dr. Nansens Grønlandsrejse og dens Resultater; 202—9 Om Resultaterne af de nyeste etnografiske Undersøg. i Amerika.

C. Ryder IX 77—86 Den danske Exp. til Nord-Gr. 1886—87; X 95—102 Fra Krydseren „Fylla"s Togt til Island 1888; 140—43 Grønlænderen Hans Hendrik; 173—81 Forslag til en dansk Exp. til Østkysten af Gr.; XI 62—107 Tidligere Expeditioner til Gr.'s Østkyst nordfor 66°; 187—202 Beretning om den østgrønlandske Exp. 1891—92; Fortsættelse i XII 3—7 med 1 Kort.

Schultz-Lorentzen XVIII 135—39 om Thalbitzers phonetical study of the Eskimo language.

K. J. V. Steenstrup VI 111—12 Nekrolog over Krarup Smith; XIII 123—32 Om Østerbygden; XI 225—31 Hvorledes dannes de store Isfjælde?; XII 162—66 Nekrolog over Dr. phil. H. J. Rink.

W. Thalbitzer XVI 186—89 om Barnums Grammatik i Alaska Sproget; XIX 56—69 Eskimokulturen ved Angmagsalik, 1905—06; 190 om Mauss' Studie over Eskimokulturens Sociologi; 218—21 Bidrag til Eskimoernes Fortids-historie; Fortsættelse i XX 10—17 og 213—24.

C. B. Thostrup XXI 177—91 Den fortidige Bebyggelse af Grønlands Nordøstkyst.

A. Trolle XIX 263—68 Summarisk Oversigt over Danmark-Expeditionens Forløb og Arbejder 1906—08.

N. V. Ussing XIX 194—200 Kryoliten ved Ivigtut.

C. F. Wandel XI 59 Den paabegyndte islandske Søopmaaling.

Eug. Warming X 131—46 Om Naturen i det nordlige Grønland.

Se iøvrigt det af Professor Olufsen udarbejdede Register til „Geografisk Tidsskrift" I—XX, 1910.

Tillæg.

En ganske særegen Stilling til Grønlands videnskabelige Undersøgelse indtager „**Den kgl. grønlandske Handel og Administration**", idet denne paa utallige Maader baade direkte og indirekte har støttet disse Undersøgelser, hvorfor her kort skal anføres de overordnede Embedsmænd siden 1876:

Direktører for Handelen: H. Rink 1871—82, H. Hørring 1882—89, H. P. Stephensen 1889—1902, C. Ryberg 1902—08, constitueret Chef O. Wesche 1908—12, hvorefter Embedet nedlægges;

Direktør for Administrationen: constitueret C. Ryberg 1908—12;

Direktør for Fællesstyrelsen af de grønlandske Anliggender: J. Daugaard Jensen fra 1. Oktb. 1912, som Departementchef umiddelbart under Indenrigsministeren. Under Direktøren ansættes en *Handelschef:* Grosserer C. S. Ryder fra 1. Oktb. 1912.

Inspektører i Nord-Grønland (Godhavn): S. Krarup Smith 1867—82, N. A. Andersen 1883—98, J. Daugaard Jensen 1900—12.

Inspektører i Syd-Grønland (Godthaab): H. P. Stephensen 1870—82, C. Ryberg 1884—91, E. C. Fencker 1892—99, R. Stephensen 1899—1902, O. Bendixen siden 1903.

Paa samme Maade har Undersøgelserne nydt Støtte paa forskellig Vis af Aktieselskabet „**Kryolit-, Mine- og Handelsselskabet**", stiftet af Professor Julius Thomsen, Direktør for Selskabet 1865—1909, sammen med Grosserer S. W. Isberg 1865—93, Generalkonsul Julius Holmblad 1893—96, og E. A. C. Fogh 1896—1909; de nuværende Direktører ere: Godsejer Sophus Weber fra 1907 samt Dr. phil. Haldor F. A. Topsøe og O. C. Krüger fra 1909.

Bestyrerne af Kryolitbrudet i Ivigtut siden 1876 ere: S. Fritz til 1879, F. Haursberg 1879—87, G. E. Schmidt 1887—95, E. F. Edwards 1895—1904 og M. Engelhardt siden 1904.

Men mindst af alle maa glemmes **Carlsbergfondet,** der har ydet saa store økonomiske Tilskud til Expeditioner og videnskabelige Arbejder. Bestyrelsen bestaar af 5 af det kgl. danske Videnskabernes Selskab valgte Medlemmer, for Tiden: Professorerne Dr. phil. S. M. Jørgensen, Formand, Dr. phil. Eug. Warming, Dr. med. C. Christiansen, Dr. phil. V. L. P. Thomsen og Dr. phil. K. S. A. Erslev. Fondets Kvæstor er Gehejmeetatsraad P. C. Nørgaard.

Tilføjelse til Afsnit I A, Side 15.

I G. Amdrups „Report on the Danmark-Exp. 1906—08", Bind XLI findes efter Side 270 endvidere følgende Kort etc.:

1. Grønland 60°—83½°.
2. Nordøst-Gr. nord for Clavering-Ø, 74°—83½°.

4. og 5. Hagens Skitser 80° 42′—82° 24′.

6. Hagens Toning af Danmarks-Fjords Østside, 81°.
7. — — - Gundersteddal, 81½°.
8. — — - Hagens-Fjords Munding, 82°.
9. — — - Independence-Fjords Bund, 82°.

MBL WHOI Library - Serials
5 WHSE 02963